

প্রজ্ঞাজ্যোতি

24th issue : 2015-16

P
R
A
G
Y
A
J
Y
O
T
I

West Guwahati College of Education

Students with Social Science Method Teacher

Students with Bengali Method Teacher

Students with History Method Teacher

Students with English Method Teacher

Students with Science Method Teacher

Students with Assamese Method Teacher

Faculty Members and Students of WGCE Session 2015-17.

প্রজ্ঞাজ্যোতি PRAGYAJYOTI

পশ্চিম গুৱাহাটী শিক্ষক প্রশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী
২৪ তম সংখ্যা : ২০১৫-১৬ ইং বৰ্ষ

WEST GUWAHATI COLLEGE OF EDUCATION MAGAZINE
24th Issue : 2015-16

Teacher's In-Charge

Barsita Sarkar
Aruna Devi
Akram Hussain
Archana Singh

Editors

Ragashree Deka
Prabal Pathak
Subrata Saha
Mamta Dey

শ্রদ্ধাৰে

প্ৰতি,

ড°/শ্ৰী.....

.....

সম্পাদক

প্ৰজ্ঞাজ্যোতি : পশ্চিম গুৱাহাটী শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী, ইং ২০১৫-১৬ বৰ্ষ

পশ্চিম গুৱাহাটী শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত

সম্পাদনা সমিতি

উপদেষ্টা : গীতাঞ্জলি চৌধুৰী

তত্ত্বাবধায়কসকল

ইংৰাজী : বৰ্ষিতা সৰকাৰ
হিন্দী : অৰ্চনা সিং
অসমীয়া : অৰুণা দেৱী
বাংলা : আক্ৰাম হুসেন

সম্পাদক : বাগশ্ৰী ডেকা

সহঃ সম্পাদক : প্ৰবাল পাঠক
সুব্ৰত সাহা
মমতা দে

সদস্যসকল : অপৰাজিতা মধুলিকা
পল্লৱী ভাগৱতী
স্বপ্নালী দাস

বেটুপাত : অংকিতা নন্দী

মুদ্ৰণ : সৃষ্টি গ্ৰাফিক্স
শুইছগেট, ভবলুমুখ
ফোন : ৯৪৩৫১০৭১৮৫/৯৬৭৮৭৯২৬৩০

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
GAUHATI UNIVERSITY

Dr. Mridul Hazarika

Vice-Chancellor

Phone : +91-361-2570412 (O); 2570408 (R)

Fax : +91-361-2675515

E-mail ID : hazarika50@gmail.com

vc_gu@yahoo.in

Message

I am happy to learn that West Guwahati College of Education, Guwahati is going to publish its annual college magazine entitled "PRAGYAJYOTI" for the session 2015-16 very soon. College magazine is a strong medium for the constituent members of a college for intellectual exercise. It carries sentiments, emotions, creativity and objectivity to integrate into a totality of views of community at a given time.

I wish all success in their mission and hope the magazine will be immensely beneficial to all concerned.

(Dr. Mridul Hazarika)

Vice-Chancellor

Date : 25/07/2016

Address : Gopinath Bardoloi Nagar,
www.gauhati.ac.in

Jalukbari, Guwahati,
Assam 781014

Phone : 0361 257 0415

Web :

Dr. C. C. Bhattacharjee
President of the Governing Body
West Guwahati College of Education

Message

It gives me immense pleasure to know that, like previous years, the West Guwahati College of Education, Guwahati, is going to bring out its Annual College Magazine, the PRAGYAJYOTI for the session 2015-16.

College Magazine is a strong medium for all the members of a college family of the students and the teaching staff in propagating its literary and intellectual achievements.

I hope, this years PRAGYAJYOTI also will achieve the same standard as in the previous years.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. C. Bhattacharjee'.

(Dr. C.C. Bhattacharjee)
President, Governing Body
West Guwahati College of Education

Dated: 25.5.2016

Office of the Principal West Guwahati College of Education

Templeghat, Pandu, Guwahati - 781014, Assam

From : Mrs. Gitanjali Choudhury, M.A., M.Ed., M.Phil.
Principal, i/c

From the Principal's Desk ...

It fills me with immense pride to see that the upcoming student-teacher trainees have created an excellent blend of innovative ideas in this 24th Edition of "Pragyajyoti". This edition is a testimony of the extensive & intensive skills & performance of the trainees students of WGCE. I thank the members of the Editorial Board for their perseverance & diligence in the creation of this volume of Pragyajyoti.

Long live Pragyajyoti.

Date : 10-06-2016

(Mrs. Gitanjali Choudhury)

Principal i/c, WGCE

FROM THE DESK OF TEACHER-IN-CHARGE

The college magazine 'Pragyajyoti' for the session 2015-16 is going to be brought out shortly. West Guwahati College of Education is a teacher education college and the prime focus is given primarily on the activities of the teacher-trainees. Various literary talents of the students are highlighted through their literary works. The magazine gives an over all view of te literary activities of the student-trainees. The magazine includes section which are English, Bengali, Assamese and Hindi with various incharges of the different sections.

I wish the teacher-trainees of this institution will continue their endeavour to publish such though provoking ideas particularly in connection with the educational system of the state.

On behalf of the teacher-in-charge desk.

Barsita Sarkar
Sr. Lecturer
WGCE

From the Editor's desk

It gives me immense pleasure to present the Annual magazine 'PRAGYAJYOTI' of our college West Guwahati College of Education for the Year 2015-2016.

A college magazine opens a scope for the budding as well as established literary talents of the institution. Not only literary but also artists and photographers are encouraged through it.

It is a matter of pride that my fellow trainee friends have put into tremendous efforts and hardwork in contributing towards the magazine. This magazine consists of articles, stories, poems in four different languages (English, Assamese, Hindi and Bengali) and also paintings/sketches. The contributed articles encompass a few ruling issues concerning Social, Economic and Educational importance as well as about the activities held in our college.

This magazine provides a medium to express the views and also nurture the talents of the young and dynamic trainees of the college.

Lastly, I would like to express my heartfelt gratitude towards the college management for providing us the platform to contribute towards the legacy of 'PRAGYAJYOTI'.

'Long Live PRAGYAJYOTI'

Ragashree Deka
Student Editor

Message From the Head Boy

We are pleased that 'Pragya Jyoti' the literary soul of West Guwahati College of Education is making its appearance this year. 'Pragya jyoti' is a literacy endeavour that helps the student to be at their creative best and generate camaraderie and show their commitment to a cause other than their studies.

As the Head boy of West Guwahati College of Education 2015-16, I would like to offer my heartfelt gratitude to all those honourable personalities who rendered yeoman's service to build up this premium seat of higher studies in our locality. I would also like to take this opportunity to offer my best regard to all the members of the teaching fraternity of this college. It is time I offer my due respect to all the trainees of our college. I thank you all for giving me an opportunity to render my best possible service to the trainees of this college and their support and cooperation while organizing in any kind of college activity. I also take this opportunity to regret for any mistake committed by me unknowingly.

May the year ahead bring lots of colours and joys to everyone's life and I wish may all your dreams come true in coming future.

*Long live 'Pragya Jyoti'
Long live 'West Guwahati College of Education'*

Sarat Ch. Singha
Head Boy
West Guwahati College of Education

উৎসৰ্গা

ড° মিনধৰ বৰঠাকুৰ

জন্ম : ১৭/০২/১৯২৪

মৃত্যু : ১২/১১/২০১৫

প্রজাজ্যোতিৰ এই সংখ্যাটি
পশ্চিম গুৱাহাটী শিক্ষণ-প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰ
প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ
স্বৰ্গীয় ড° মিনধৰ বৰঠাকুৰদেৱৰ
নামত উৎসৰ্গা কৰা হ'ল।

-সম্পাদনা সমিতি

Editorial Board

Gitanjali Choudhury
Advisor

Barsita Sarkar
In-charge, English

Aruna Devi
In-charge, Assamese

Akram Hossain
In-charge, Bengali

Archana Singh
In-charge, Hindi

Ragashree Deka
Student Editor, English

Prabal Pathak
Student Editor, Assamese

Subrata Saha
Student Editor, Bengali

Mamta Dey
Student Editor, Hindi

Aparajita Madhulika
Student Member

Pallavi Bhagawati
Student Member

Swapnali Das
Student Member

CONTENTS

English

# A Report on – A panel discussion on 2 yrs B.Ed syllabus	<i>Barsita Sarkar</i>	11
William Shakespeare and English Literature	<i>Subhashish Borgohain</i>	12
Assamese Classical Vs Rock	<i>Sushmita Gupta</i>	13
Importance of Puppetry as a Child Communication tool	<i>Binita Devi</i>	15
Practice Teaching in school (A Personal Experience)	<i>Pooja Das</i>	17
Inclusive Education: An overview of its Challenges	<i>Manoj Kr. Sarmah</i>	19
Benefits of Facebook and Whatsapp	<i>Ragashree Deka</i>	20
Joy of Clicking Snaps	<i>Bandana Kumar</i>	22
Requirements to become a teacher in 21 st Century	<i>Shyamolima Dutta</i>	23
ICT and Teacher	<i>Gayatree Bordoloi</i>	24
Selfie	<i>Pallabi Bhagawati</i>	25
Creative Teaching	<i>Mazidur Islam</i>	26
Life Is What?	<i>Naseem Nesha</i>	28
Emptiness	<i>Pooja Das</i>	28
A Dream	<i>Shilpa Roy</i>	28
Joy of Watching Cartoons in Televisions	<i>Julee Seal</i>	29
The sight of river Brahmaputra	<i>Archita Dey</i>	30
Snake Bite	<i>Anuradha Paul</i>	31
15 Most Amazing Facts...	<i>Pouloumi Kar</i>	32
India and Education – A short article	<i>Polomee Dey</i>	33
Essential Skills of Drama	<i>Priyanka Kalita</i>	34
Swami Vivekanada, Life and Teaching	<i>Shatabdi Roy</i>	35
Do you know about health friednly food?	<i>Archita Dey</i>	38
Jokes	<i>Archita Dey</i>	39
Tthe Karbi Culture	<i>Silu Das</i>	40

অসমীয়া

বৰঠাকুৰ ছাৰ আৰু মই	<i>গীতাজলি চৌধুৰী</i>	৪১
অসমীয়া ভাষাঃ মান্য, কামৰূপী আৰু গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ		
এটি তুলনামূলক আলোচনা	<i>অৰুণা দেৱী</i>	৪২
নদী সভ্যতাত অসমীয়া জাতিৰ গঠন	<i>কঙ্কুমণি পাঠক</i>	৪৭

অসমীয়া লোক-সংস্কৃতি (লোকাচাৰ)	প্ৰজ্ঞা কাশ্যপ	৪৮
কালিদাসৰ কুমাৰসম্ভৱ	কৃষ্ণ দেৱী	৫০
অসমীয়া সংস্কৃতিত বিয়া নাম	লভিতা দেৱী	৫৩
ছালৰ যতন আৰু সৌন্দৰ্য্য চৰ্চা	স্বপ্নালী দাস	৫৫
বহাগ : আনন্দ নে বিষাদ : এটি সমীক্ষা	প্ৰবাল পাঠক	৫৭
সংগীতৰ জগতত ড° ভূপেন হাজৰিকা	বনশ্ৰী দাস	৫৯
কেইটামান বিচিত্ৰ তথ্য	ইন্দ্ৰাণী শালৈ	৬১
আকাংক্ষাৰ পৃথিৱী	ৰুণ্মনি বৰ্মন	৬২
ধুমুহাৰ অলপ টোপনিৰ প্ৰয়োজন	স্বপ্নালী দাস	৬২
হাঁহি হেৰাই যোৱা ছোৱালীজনী ...	সঙ্গীতা হালৈ	৬৩

বাংলা

বিবেকানন্দেৰ দৃষ্টিতে নাৰী	আক্ৰম হুসেন	৬৪
শূন্যতা	ইউসুফ সালাম ৰব্বানী	৬৮
কোথায় চলছে পৃথিৱী	ৰহমান সেলিম আকতাৰ	৬৮
সুন্দৰ ও সুস্বাস্থ্যকৰ জীৱনেৰ কিছূ নিয়ম	অক্ষিতা নন্দী	৬৯
ধাঁধা	ৱিণি দাস	৭০
চলার পথে আমাদেৰ “ৰবীন্দ্ৰনাথ”	সুব্ৰত সাহা	৭১

हिन्दी

गुवाहाटी में स्थित कुल्ल मंदिरो की विशेषताए	विकाश गिरि	७२
महिला सशक्तिकरण	ममता दे	७४
यादेँ	ममता दे	७५
अर्थ के बीयावान में गुमनाम भाषा साहित्य	अपराजिता मधुलिका	७६
Name and address of Trainees, Session, 2015-2017		77

A Report on – A panel discussion on 2 yrs B.Ed syllabus held on 12th May, 2016 at Phanidhar Datta Memorial Hall, GU Organized by West Guwahati College of Education

Barsita Sarkar
Sr. Lecturer

The prime focus for this panel discussion was given on Paper 4 i.e. Language and Curriculum Transaction, Paper 7: EPC-2 i.e. Drama and Art in Education and Paper 15. i.e. Internship. The Panel Discussion was headed By Dr. Jagat Swargiary Sir, Head of Education Department. The programme started with Registration to the candidates. Then there was the Welcome Song by students of West Guwahati College of Education and a Welcome speech by Mrs. Gitanjali Choudhury, Principal (i/c) West Guwahati College Of Education. After that was the felicitation ceremony of the Chief Guest followed by the speech of the Chief Guest. After that there was a 10 minutes break for refreshment. Again the session was followed by with the classification of Paper 4 which was a new inclusion in the 2yr. B.Ed Syllabus. Moreover Paper-4 had some confusion regarding contents of the units in the syllabus which was revealed through the various

lectures of the participants from various B.Ed colleges as they put forward their view points. Moreover there was also dearth of proper reference books for this paper. The queries for this paper was answered and specified by Head of Department Education Department in a very proper manner. After this session there was the felicitation of Mr. Kamal Mahanta, Lecture, Art DIET Mirza. He was summoned to give a clear & specific idea of Art in Education and how Education can be imparted through art and its importance. Then there was the Lunch Break, after which was the Resource Person for Drama was felicitated and invited on stage. His name was Vijay Kumar Singh, Campus director, NSD (TIE WING), Tripura, (nsdtripura@gmail.com). He was successful in giving a clear idea about P-07, EPC-2, i.e. Drama and Art in Education. The Resource person was able to give some idea about this Paper through a documentary which inspired the paper concerned individuals & also all participants.

The panel discussion proved to be a successful one. Principals and teaching stuff of around 25 B. Ed colleges of Assam gathered there, which proved to be of great beneficial for them.

This was a maiden approach by West Guwahati College Of Education to attempt such an endeavour in the history of B.Ed colleges under Gauhati University.

□□□

William Shakespeare and English Literature

- Subhashish Borgohain

William Shakespeare is an unforgettable literary figure and it is not an exaggeration if we say that literature is nothing without him. Shakespeare, the prince of poets or the king of dramatist, is recognized all over the world as the greatest poet and dramatist. Paying a great tribute to him, Ben Jonson writes, "He was not of an age, but for all time." For more than 300 years his reputation has remained constant and steadfast.

William Shakespeare created new epoch in the world of literature. The ideas set by the Renaissance, the ideology of humanism are expressed by him in the most realistic way. Shakespeare had faith in man. His plays became popular throughout the world because of his realistic characters. The history of English drama is reflected in Shakespeare's works.

More than that, Shakespeare was the first dramatist to mix comedy and tragedy. His language was understood even by the common people of those times. The soliloquies of his plays are not long; the dialogues are true to life. Many well-known English sayings come from his works.

Shakespeare's works are often divided into four periods beginning with what is referred to as an Experimental Period starting around 1564 and ends around which includes 'Titus Andronicus', 'Love's Labour Lost', 'The Two Gentlemen of Verona', 'Comedy of Errors' and 'The Taming of Shrew'.

The second period ending around 1610 marks the establishment of Shakespeare and includes the

tragedy 'Romeo and Juliet', the Comedies 'The Merchant of Venice', 'A Mid-Summer Nights Dream', 'Much Ado About Nothing', 'The Merry Wives of Windsor' etc.

The third period ending around 1610 marks perhaps the apex of Shakespeare's works with the tragedies, 'Hamlet', 'Othello', 'Macbeth', 'King Lear' but also comedies such as 'Twelfth Night', 'All Well That Ends Well' and the epic play 'Antony' and 'Cleopatra'.

The final period ends around 1611 with the plays, 'Cymbeline', 'Henry VIII' and romances such as the 'Tempest' and 'The Winter's Tale'.

He had a great influence on the English language and English literature. His work known for its beautiful language as well as for its

understanding of the way people think and feel. Shakespeare is so great writer that every generation discovers new ideas and social problems concerning the relations of man to man in human society in his plays. Shakespeare's plays do not grow old with time. His plays are regularly performed in the Royal Shakespeare Theatre.

Hence, it can be said that the world of English literature occupies a very vast place through the richness of Shakespeare's writing. So, it can be said that both Shakespeare and English literature are the head and tail of the same coin. We cannot imagine English literature without Shakespeare.

□□□

Assamese Classical Vs Rock

-Sushmita Gupta

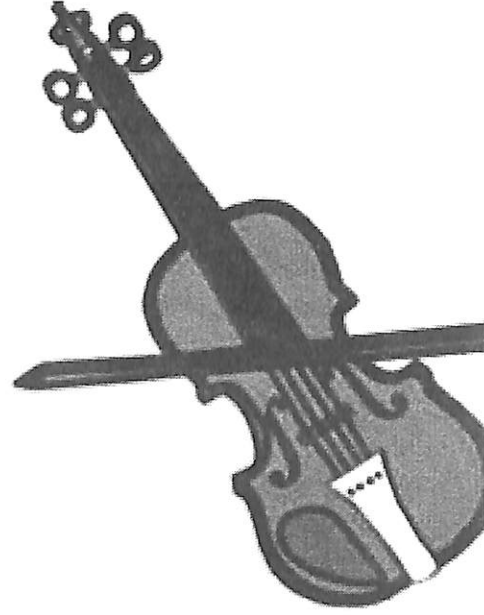

Music takes a huge part in our lives. There are many different kinds of music and people listen to it all the time. However, people do not listen to every kind of music; for example, some prefer classical music, while some prefer rock music. Two different kinds of music, which have so many differences but probably have some similarities also. There are several questions about which I would like to talk, to find out how different and how similar those two kinds of music are? Why do people choose/play classical or rock music? Which kind of audience they have? What's more popular? Now, let's take a look. What influences people to make a decision to play classical or Rock music? Is it the environment around them? Probably Yes, family and friends take an important part in the selection. If parents listen classical music, goes to concerts with their child, there is a big chance that the child will like classical music and probably he will play an instrument too. On the other hand, friends who can have influence on decision about which kind of music to listen. Child goes to the school and at the University where he spends so much time with his mates, who might not listen Classical music at all. Friends can start to play in a band and may compose rock music. Gradually the child starts liking the rock music. Finally, it depends on personal feelings about music, which kind makes you feel good, which kind makes your spirit up, with which kind you feel comfortable. Those are reasons which

make people choose one style of music over another. When people are already professionals playing classical music or rock, which kind of audience they have? It seems obvious, adults and old people go to listen classical music and young people go the Rock concerts. However it does not happens always.

Even if you are not an established musician, you can easily distinguish rock music from what is termed as classical music. There are several large differences between rock and classical. One of the most obvious differences between the two genres are the instruments used. One may also include the difference in the way the two music forms are arranged, rock is typically played with the classic format of electric guitars, drums and brass guitar, while classical makes heavy use of the instruments of the violin family and the piano family.

The classical music of Assam, a state in the Northeastern part of India, can be divided into various categories of folk music. In recent times starting in the late eighties popular artists have modernized the music that caters to local popular demand. The native music of Assam including Bihu songs, Bodo, Karbi and Missing songs are structured and sung to the Pentatonic scale exactly similar to Chinese Traditional music, an indication of the ancient Chinese influence on Assamese Culture. Assam is a state with valleys and the home of many ethnic tribes. Just as the geography

guitars. Classical Music has always been associated with the affluent classes and is considered to be a style which originated in West. This style needs complete mastery and a full orchestra for its Presentation. Classical music needs lot of

and varied people coexist the pulsating Bihu songs co-exists with languorous (lacking spirit or liveliness) music of other forms. Historians claim that a distinctive culture of the conglomeration of songs, musical instruments and dance was observed in Assam during the 2nd century. During the Vedic era Assam was introduced with Ragas and Dhrupad Shailee of the Indian classical Music. The connoisseurship (love of or taste for fine objects of art) however have divided the Classical Assamese Music into two parts- Borgeet and Ojapali. The composers of Borgeet Mahapurush Srimanta Sankardeva and his disciple Madhavdeva gave a new definition to the Assamese music.

Rock and Classical Music are considered to be two faces of the same coin. A pop music genre, Rock originated in 1940-50's. It is a mix of R & B, black metal and other genres and is a loud style of music which focuses on powerful singers and loud drums and

practice, time, effort and determination to gain perfection. There are many more differences between Rock Music and Classical Music. Here are some of the differences:

1. You can listen to Rock Music almost everywhere but Classical music is usually heard at formal presentations and gatherings.
2. Rock music can easily be played by small group or even solo but Classical Music needs a big orchestra.
3. Rock songs are short and they are usually loud and fast while Classical pieces are lengthy, slow paced and very soothing.
4. Rock Music is more casual while Classical music is presented very formally.

IMPORTANCE OF PUPPETRY AS A CHILD COMMUNICATION TOO

- Binita Deyi

Every community or ethnic groups of society has its own folk and traditional media which are close to their hearts. This is because it is in their person or simply speaking it runs in their blood. North East India is a home of traditional culture North East India has various form of traditional folk which have been used from the ancient time to till today including different combination of Dance, music, folk song, mime, drama, puppetry etc. beside entertainment those traditional folk culture always provide moral, religious and social message, to bring a sense of unity and integrity among the masses.

PUPPETRY AS A MEDIUM OF CHILD COMMUNICATION :

Puppetry is serving as an ideal medium of communication. Children connect with puppet in a variety of ways. Children listen to what the puppet say, children are remarkably willing to change their behaviour to keep the puppets happy. So puppetry is a very effective way to communicate with child. Puppets do teach children physiology, hygiene, civics, history, geography poetry and storytelling for an effective way.

PUPPETRY AS A MEDIUM OF QUICK LEARNING:

Puppets give children valuable learning opportunities in many developmental areas. When puppets tell stories, sing songs and rhymes child listen very attentively. Children can sometimes be intermediate when learning new vocabulary and expressions. Sometimes it's becomes that they don't

understand, and sometimes they simply feel shy. Puppets help with both of these situation. Puppet support oral language skills and communication, social, emotional development and also help children learn and understand the world around them through imagination play and character observation.

LEARNING THROUGH PLAY:

Learning through play is fundamental to our children education, helping them to develop the necessary skill of life. Puppet can stimulate children imagination encourage creative play and discovery. Puppet can be effectively used in stories and dramas which have imaginary events, places and characters. Parables and historical stories depict puppet as their main characters. Active and attractive puppets can turn any topic in to an interesting one. Any story poem or drama given in the text books can be effectively explained to the students through puppets. Puppet can also be used to explain certain scientific principles. Children learn quickly through learning by doping method (hands-on-experience).

SOCIAL EMOTIONAL DEVELOPMENT:

Support positive social / emotional development puppets provide a sense of security that makes it easier for children to express thoughts and feelings. Talking through a puppet allows children to explore feelings, freely and exact situation in a way that they are familiar with for example we frequently see that if an adult man and woman ask question to child they simply feel

shy and not give any reply if the same question will be asked by a puppet children happily talk with it. This provides excellent opportunities for teaching positive social skills. The process also allows for children to develop empathy for others.

Puppets will be not only to impart education to children, but the children were encouraged to make the puppets of their own. This activities gave these children an opportunity to express their feelings, to learn skills like drawing, sketching and to function in a group. As a result of these activities, the level of confidence, skills and happiness of these children was enhanced.

DEVELOP CHILD IMAGINATION CAPACITY

Puppetry to develop child imagination capacity when children are able to play with puppets a new world opens up where they can be the role of any one they want. Their puppet might be a doctor, police man, teacher, post man who always help others. The roles are endless and it is helpful to brain storm with children

ideas they might expand imagination and motivate new learning. Puppet can develop child creative imagination. Puppet can paint with children or introduce a new craft to the children. Give them the opportunity to make their own individual puppets out of socks or brown paper bags, sticks, spoons, glove etc, encourage the children to be us creative as possible. Next voice, acting, music, dance, expressions, emotions, characters, good script. A good mixture of all those components makes puppetry.

DEVELOP CHILDREN INTERPERSONAL INTELLIGENCE

Puppetry is an important characteristic to develop children interpersonal intelligence which is important in the learning process. Those who have strong interpersonal intelligence good at understanding and interacting with other people and are able to assess to emotions, motivation desires and intentions of those around them.

□□□

PRACTICE TEACHING IN SCHOOL (A Personal Experience)

- Pooja Das

As Galileo Galilee said, "You cannot teach a man anything, you can only help him find it within himself". Teaching is regarded as one of the noblest profession and being a B.Ed trainee there is always an excitement to go for practise teaching sessions at schools and interacting with young energetic minds.

My personal experience of practise teaching was a very challenging task which later on proved to be fruitful and memorable one. Almost 13 trainees together along with me were allotted permission at Netaji Vidyapith, Maligaon but due to some unavoidable circumstances among the 13 only 7 were allowed to practise regularly. Now, it was a tensed situation for 6 of us but I always believe in positivity of life so I did not lose hope and thought of other options. With prior permission from our Principal Madam, I along with Shyamolima set out early the next morning at different schools but everywhere we were facing disappointment. Finally, we headed to Rosebud English High School at Machkhowa, there also at first the authority denied permission but after talking to principal sir of that school, he was quite pleased and happy to see us young girls moving ahead in studies, so he was very kind enough to grant us permission for our practise teaching. I was very happy to get an opportunity to start my first lessons at a school. We started our practise teaching sessions from 16th March to 30th March.

The first day at school was not a normal one, a tensed and nervous heartbeat of a young trainee. All

of us were dressed in formals like sarees and mekhela chadars and the boys were all shined up in formal. The six of us were Shyamalina, Sharat, Samrat, Bandana, Masum and myself. We choose different method subjects and we were allotted different period in classes IX and X respectively. I choose my favourite subject "English" for class IX and "Bee Hive" was like my favourite asset during those days.

The first class was more of a nervous moment for me as it was a new experience for me. As I entered the class all the students smiled and wished me 'Good Morning Maam' and with this heart warming welcome I came down my nervous and gathered confidence to reply them warmly. It was the 2nd period of the day. I started interacting with the students with few warm questions like- what is their favourite subject? Do they like English? Which section they like the most-Prose or Poetry? Is anyone involved in penning down poems by themselves? And the responses from them were so lovely to be comfortable to take my lesson. Before starting my lesson I asked for names and introduced myself. I asked the students to read the poem 'The Road Not Taken' one by one after I introduced the topic to them and then continued with detailed explanation. The students were very active and energetic to respond to each question. The duration of 40 minutes just went like a whistle blow and I had to wind up with my class.

The students were very enthusiastic about the class and enquired if I will be taking their classes regularly and I answered in affirmative adding to a little

Inclusive Education: An overview of its Challenges

– Manoj Kr. Sarmah

"Children who learn together, learn to live together".

Education is the right of every child because it equips him to meet the every challenges of life. The children with disabilities (CWD) need education to prepare themselves for a happy and useful life. Inclusive education means welcoming all children without discriminating into regular or general schools. Inclusive education is about how we develop and design our schools, classrooms, programs and activities so that all students learn and participate together. Inclusive education happens when children with and without disabilities participate and learn together in the same classes. The idea behind inclusive education is that students with special needs will be placed in same classroom environment as other students of their age who do not have special needs.

For a long time, children with disabilities were educated in separate classes or in separate schools. People got used to the idea that special education means separate education. But we know that when

children are educated together, positive academic and social outcomes occur for all the children involved. Inclusive education acknowledges that all children can learn. But it is not an easy process and requires a lot of struggle and commitment to overcome attitudinal and social barriers. Generally there are different challenges towards inclusive education that could emanate from different directions, such as attitudinal factors, rigid school system and learning environment, lack of clear educational strategies, lack of instructional and learning materials and adequate budget, lack of special teachers etc. But if it is implemented than inclusive education will be successful. At last we can say that to promote successful inclusive education mass awareness is required and the attitudes of the common people should be changed.

Benefits of Facebook and Whatsapp

– Ragashree Deka

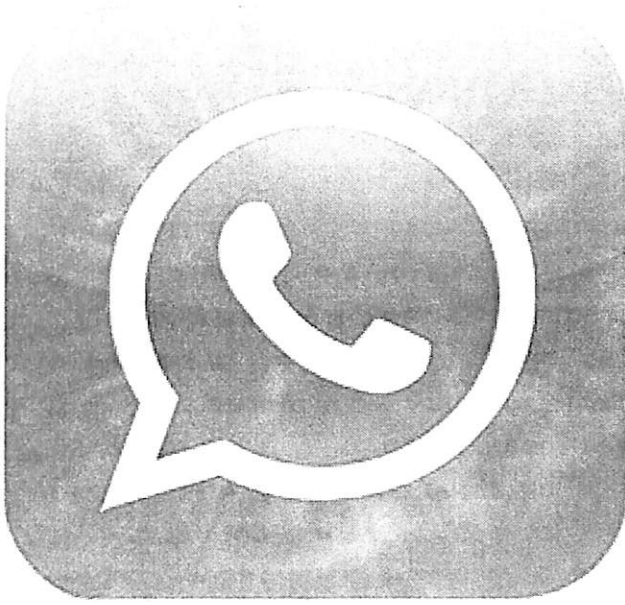
"Can't talk', Whatsapp only", "Busy', 'Available", Status change is trending this season. Expressing oneself has been made so easy that it can be done in a mere touch or click. This has been made possible through social Networking sites. These sites are acting as a bridging the gap in our communication separated by distance and time. Since past few years these sites are acting as our companion from day to night and good and bad times. From students to Journalists, One Direction to the Prime Minister, -- everyone enjoys being in the social limelight. Several social Networking sites have come up in due time. But firstly Facebook and next Whatsapp has managed to capture the topmost place in public usage. There has been several negative criticisms on Facebook/Whatsapp but that does not reduce their popularity or lessen the number of users. The popularity is increasing day by day and its all because of its positive impacts which outnumber its negativity. Few benefits of Facebook/Whatsapp are:

- ◆ **Bridging gaps:** Facebook & Whatsapp connects us to our dear ones in an instant, provided we have a Laptop/PC/Mobile and an Internet connection in it. When our loved ones are not within our physical range, Facebook/Whatsapp connects us at an instant.
- ◆ **Merging cultures across the world:** People from any culture, race, origin can share their cultural

diversity with people in the other corner of the world. Cultural knowledge across the world is shared and united using these sites as platform.

- ◆ **Means of Self Expression:** Facebook and Whatsapp are means of self expression; we can express ourselves by showing off the lyrics of our favourite song or posting pictures of our new outfit, or sharing favourite recipes.
- ◆ **Source of Inspiration:** Facebook and Whatsapp has become so much a part of our lives that we can learn someone's life story and get inspired. Options such as follow in Facebook help us reach to the famous personalities you always admire.

- ◆ **Acts as stress reliever:** These social sites can be a great way to entertain ourselves after a busy daily routine. Facebook /Whatsapp gives us the opportunity to laugh and relax with family and friends in busy hectic lives.
- ◆ **Making new friends:** We can add friends in our friend list giving us a few more new friends to share and communicate with.
- ◆ **Helps in being updated:** The news around the world can be in our finger tips. If our follow or add in our friendlist the various news sites, we

are updated every minute through Facebook.

- ◆ **Personal as well as Public text messages:** Messaging has been made easy and convenient through Facebook and Whatsapp. No extra charge for message. In both the sites the portion of individual chat i.e. one to one conversation is possible as well forming groups of our convenience and sharing of thoughts within the group. Public display of feelings, emotions, and pictures can be done on Facebook.

Facebook and Whatsapp are two such sites that are making people more involved and binding the entire world into one. It has made the world stay within our with reach, every root and corner of the world. The ones who do not use facebook or whatsapp are also aware of it. It is like bread & butter or dal & rice that are included in our daily lives. Likes, comment, share, poke, status, DP, etc, etc, all have a deeper meaning, a motive, an aim to bring the entire world into our screens, not only to enjoy but to explore, see the unseen, hear the unheard, laugh to the most, cry for others, feel every emotion, and make the world a better place to live in.

Joy of Clicking Snaps

- Bandana Kumar

*"Photography is a way of feeling, of touching, of loving.
What you have caught as film is captured forever.....
It remembers little things, long after you have forgotten everything."*

– Ansel Adams

I love taking snaps, because it enables me to connect with the world on a deeper level. I'm writing this to share why I love what clicking snaps does for me and why I think it's such a great happiness to integrate into my life. I love sweet and simple images that capture the essence of beautifully candid moments. Our love for all things simply lies in the belief that simplicity will stand the test of time. I aim to capture genuine human emotions, be it a couple's tender moments during a portrait sessions or the tears of joy shed by the bride's father at a wedding. When I take a picture, I connect with my world with three things. The first connection happens when I compose and shoot the photograph. The second connection happens when I critically review the picture to what I shoot. The third connection happens when I use that picture in a project.

I believe we all picked up a camera at a very young age, no matter how simple or basic that camera may have been. My first camera was a Canon Snappy given to me by my father. I took snaps of everything and recorded every little embarrassing memorable moment of my sister, brother and I go through. It was like a diary for me, and I ended up having suitcases of photo prints sorted in albums. In school and college

my camera adventures circled around taking photos of friends. Many feel that photography is not an art nor should it deserve as much attention as paintings because it's relatively easy to get into photography. Anyone with an image-capturing device can get started with photography that makes it fun and personal for everyone. Yes, you don't need talent to take pictures, but unless your goal was to make photography your art medium, there's nothing wrong with just snapping pictures with no concern an technicalities nor aesthetics.

The biggest reason, I believe, is just the ability of capturing a moment as it happens with just a single click of a button, sure, skilled and experience photographers may capture the scene in a mere artistic manner compared to the casual snapper, but the key point is, you captured what you want to remember right then and there.

Requirements to become a teacher in 21st Century

– Shyamolima Dutta

As the saying goes "Teaching is not everybody's cup of tea", so as the term "21st century education" has probably become the most popular buzzword in today's education. There is a growing and latest debate whether or not to label educator as 21st century and each camp has its own concept and arguments, however for me personally I see teaching in 21st century has undergone a vast shift. This is basically due to the emerging of the "Social web" and the huge embrace of science and technology and particularly the mobile gadgetry in the classroom. Therefore, as result of these changes teacher are required to have digital skills that were not called for before. Basically, a 21st century teacher needs to be tech-savvy.

However, a part from being a technology savvy he or she should be a mentor, someone whom the students can look upto. Rather someone like a 'Critical friend' because too much of friendliness might also turn out fruitless. A 21st century teacher must be a person whom the students can approach but at the same time someone who can keep a distance.

The role of the teachers in the 21st century is not limited only in giving lecture the school be a person who have a larger role to play in the holistic enhancement of students learning. Moreover, the practice for 'student centered teaching' must be kept in mind. The concept of deep learning rather than surface learning should also be taken into account.

A 21st century teacher should be very much different unlike the traditional teachers who believes and practices on 'Lecture all day long'. Teacher of

modern times must concentrate on collaborative work, and will consider it just as important individual work. They must be very simple and willing to learn from students, a teaching-learning is a two way communication. Apart from those qualities, 'accepting change' must be another thing which they must happily accept because it is the only thing that isn't constant.

Teachers should encourage their students in online interaction and can even create positive learning environments.

In the fast changing world of the early 21st century, education is also changing and hence the role of teachers will also change. If we wish to have a closer look we can see the 'Conventional' mode of teaching has changed a lot. A 21st century teaching is not only for the purpose of exam preparation or exam training.

Apart from giving knowledge, teaching students to gather information should also be another trait for a 21st century teacher. A 21st century teacher must be a supporter and can be a guide too.

Apart from the above mentioned qualities he must be a man of principle with good moral values and ethics, who has the ability to work in teams, cooperate with colleagues and parents.

So, the formulas must be quite simple. It can be their quoted as "The best teachers takes a hand, opens a mind and touches a soul".

But a 21st century should stand as "To the world you may be just a teacher but to your students you are a hero".

□□□

ICT and Teacher

- Gayatree Bordoloi

ICT (Information and communications technology or technologies) is an umbrella term that includes any communications device or application, encompassing : Radio, television, cellular phones, computer and network hardware and software, satellite systems and so on, as well as the various services and applications associated with them, such as videoconferencing and distance learning. ICT is often spoken of in a particular context, such as ICT in education, Health care, or libraries. The term is somewhat more common outside the United States.

ICT in the educational System:

ICT can help in a big way to bring the existing educational systems into alignment with the knowledge-based information- rich society by providing the services of sophisticated tools, techniques and methods as its disposal. ICT has great potential in bringing a paradigm shift in the traditional views and methods of teaching-learning and instruction.

It can help in the process of transitioning from broadcast model of learning to interactive learning. ICT can help in bringing a necessary shift in the role of the teacher from a more knowledge transmitter to that of learning facilitator, knowledge navigator and an active co-learner along with his students.

It has enough potentiality in preparing the teachers for meeting the challenges of the teaching learning task of the modern age besides helping them in the proper execution of their multi-dimensioned responsibilities of their work areas. ICT can now be properly infused into the entire teacher education

programme to help them using it for their own education and training.

Many teachers use ICT to support traditional learning methods, for example, information retrieval in which students are 'Passive learners of knowledge' instead of 'active producers' able to take part in the learning process. In a document entitled Teaching and Learning with ICT, G. Gelea (2002) explains how ICT can promote teaching and learning. According to her there are two main reasons behind increasing the use of ICT in education in UK. Firstly, ICT can change the lessons pace : She stated that children in modern Society need to develop sufficient potentials and skills that enable them to take full advantage from the new opportunities that ICT offer. Second, there are ground wells of interest of academic researches in UK in how technological tools can enhance the quality of teaching and learning in schools, and so help learners to achieve better outcomes.

Furthermore, it has been proved that new technologies have lots of benefits on the students. Many pupils consider ICT tools very helpful as it helps them to do assignments; teachers see that ICT enables students with special needs or difficulties. It also helps to reduce the social disparities between pupils. Since they work in teams in order to achieve a given task. Students also assume responsibilities when they use ICT to organize their work through digital portfolios or projects. In addition, the study showed that ICT has significant impact on teachers and teaching processes.

Selfie

-Pallabi Bhagawati

*Aa le le, aye le, aye le
A, le le le le re,
Chal beta selfie le le re
Phunwa pe selfie le le re'*

(Bajrangi Bhaijaan---2015)

We hear this song everywhere these days. This song depicts the popularity of "selfie". So what is a selfie?

A selfie is a self-portrait photograph typically taken with a digital camera or camera phone held in the hand or supported by selfi stick. Selfies are often shared on social networking services such as facebook, Instagram and Twitter.

Robert Cornelius, an American pioneer in photography, produced a daguerreotype (a photograph taken using an early process that used a silver plate or mercury gas) of himself in 1839. Which is also one of the first photographs of a person. Russian Grand Duchess Anastasia Nikolaevna at the age of 13 was one of the first teenagers to take her own picture using a mirror to stand to a friend in 1914.

This first use of the word selfie in any paper or electronic appeared in an Australian internet forum on 13 September 2002.

In the early 2000s, before Facebook became dominant online social network, selfies were particularly common on Myspace. In 2009 in the image hosting Flickr, users used "selfies" to describe seemingly endless self portraits-posted to teenage

girls. Initially popular with young people, selfies gained wider popularity over time. By the end of 2012, "Time Magazine" considered selfie one of the "top 10 buzzwords" of the year. In November 2013, the word "selfie" was announced as being the "Word of the year" by the Oxford English Dictionary. Instagram has over 53 million photos tagged with the hashtag # selfie.

The appeal of selfies comes from how easy they are to create and share. A 2013 study of facebook users found that posting photos of oneself correlates with lower level of social support form and intimacy with facebook friends. On the popular basis selfies can be empowering and offer a way of actively asserting agency. And it can be dangerous also. Takers of selfie photographs have fallen to their deaths while losing their balance in a precarious position.

So, Application of the selfies based upon best utilization. Positive outcome behind the selfie relates to application and utilization of the person concerned. Definitely it has two results one is positive & another negative. We must go for positive sides to get the positive results.

Creative Teaching

-Mazidur Islam

Creative Teaching is teaching that warrants pride, approbation, and commendation. But not all innovative teaching effort are creative and thus do not warrant such pride, approbation and commendation. Unless they satisfy appropriate criteria. They may be more innovative efforts. That is such efforts may be of unknown or of dubious value. Because in contrary no standard accepted practices. They are deviant at best and worst may be harmful.

" Creative teaching is an art. One cannot teach teachers dialectically how to be creative, there is no fail-safe recipe or routine. Some strategies may help to promote creative thinking, but teachers need to develop a full repertoire of skills which they can adopt to different situations."

The key element here is of course student learning, without knowledge, or reasonable belief that an innovative effort actually produces resultant. Learning is equal to or beyond what standard methods produce. We have no way to judge such efforts are not simply novel that & not simply deviant and such deviance, no matter how attractive it may seem to the student, to the instructor, or to anyone else including mentors, peers or deans may be mandatory resulting in less or perverse learning and may be an obstacle to student understanding. And so we see that adequate measures of student learning progress and development in philosophy are essential to judge any innovative efforts in teaching philosophy as creative.

And of course, the creation of these measures

when innovative are themselves instances of creative teaching in philosophy. For example they could be student assignments that contribute directly to students learning as in challenging student to apply newly taught skills to new problems or issues or they may be merely effective means to ganga. Learning without influencing the individual student. Such measures might be students evaluations of teaching or efforts to check to see what subsequent course student enroll for and so on.

Distinctions between creative teaching and teaching for creativity tend to highlight the teacher orientation of the former and the learner orientation of the latter. Creative teaching is seen to involve teachers in making learning more interesting and effective and using imaginative approaches in the classroom. Teaching for creativity by contrast is seen to involve teachers in identifying children's creative strengths and fostering their creativity.

It is extremely difficult to identify the personality characteristics of creative individuals, although some researchers have sought to list features, including for example: curiosity, independence in judgement and thinking institutions, idealism, risk taking and a capacity to become preoccupied with tasks.

(Torrance, 1965), in drawing together the findings from a number of studies, again notes curiosity independence. The capacity to become preoccupied, persistence and assertiveness as well as domain expertise and unconventional tendencies.

Creative Practice :

- *Establishing criteria for success.
- *Capitalising on the unexpected without losing sight of the original objectives.
- *Asking open questions.
- *Encouraging openness to ideas and critical reflections.
- *Reveiving work in progress.

Creative Teachers are professionally independent and curious. Creative teachers are aware

of themselves as creative beings although for some this may be a relatively new insight. They model, demonstrate and foster a questioning stance and the making connections as a asked degree of autonomy and ownership in the process they value and nurture originality and the generation/evaluation of ideas. Through such practice they seek to develop the creative dispositions of their students.

By Ankita Nandi

Life Is What?

-Naseem Nesha

Life is an Opportunity

Benefit it.

Life is a challenge

Make it

Life is beautiful

Admire it

Life is a dream

Realise it

Life is a duty

Perform it

Life is a game

Play it

Life is a promise

Fulfill it

Life is a song

Sing it

Life is a struggle

Face it

Life is a critical thing

Try to do best... □□

Emptiness

*(Dedicated to my father,
my source of inspiration)*

- Pooja Das

You never said I'm leaving

You never said goodbye,

You were gone before I know it

And only God knows why?

A million times I needed you

A million times I cried,

If love alone could have saved you

You never would have left me.

In life I loved you dearly

In death I love you still

In my heart I hold a place

That only you can fill. □□

A Dream

-Shilpa Roy

A dream is a seed,

The seed of a tree.

A tree full of life,

And the things you can be,

Your dreams are the windows

Through which you can see,

A hint of your future,

And the things you will be,

Each night when you sleep

You are sowing the seed.

The seed of the tree,

Of what you will be! □□

JOY OF WATCHING CARTOONS IN TELEVISIONS

- Julee Seal

"I like Physics, but I love cartoons" – Stephen Hawking

Animated characters or cartoons are graphical designed by some childlike and happy persons for children and people like me. Breathing life into a still or stationary object/picture is usually called animation. With the emergence of production of animated cartoons, I doubt there exists any person who dislikes watching an animated character, film or cartoon I have to admit that I still watch cartoon, even though I just turned 25 a few month ago, I still have this joy of watching cartoons. I don't know but I still love watching them even though my parents, complains about it. They say I m too old to watch cartoons that I should be watching current events showed in the local news or at CNN but there are times that I really want to watch cartoons.

Watching cartoons on Disney Channel, Cartoon Network or at Nickelodeon and on any other channel available gives me some some kind of relaxation and calmness and on serious stuff to deal with.

Animation was not so popular in India in past few decade and the top animation courses we have in India these days were not in existence. I am nostalgic of the times when it was impossible to move my nephew and me away from the television set during our vacations. We do it still. Our favourite cartoons were "Pokemon", The little princess, Snow white, Digimon, Tom & Jerry, The Powerpuff girls, Dexter's laboratory etc etc.

Not only do cartoons appeal to the children, if used properly, they can be great source of learning for young minds. As we all know, excess of everything can be harmful. But if used in the right proportion, cartoon can teach a lot to kids. For instance, exposing kids uncomfortable with the English language to English cartoons would kill two birds with one stone. Not only would they be entertained, but they would also grow comfortable with English.

A career in animation is very popular these days. Enrolling in the right school and getting the best animation mentor would really enhance our learning. Since, animated cartoons instantly bring a huge smile on the faces of small children, I am really in favour of good cartoons. At the same time, the content of these films should be very carefully selected. Children absorb things much faster than we adults do. If used appropriately, animation can be a great blessing.

□□□

The sight of river Brahmaputra

- Archita Dey

The Brahmaputra is one of the world's longest rivers covering a drainage area of 580,000 sq.km. In India its basin is shared by Arunachal Pradesh, Assam, Meghalaya, Nagaland, Sikkim and West Bengal. As a unique river, it drains such diverse environments as the cold dry plateau of Tibet, the rain drenched Himalayan slopes, the landlocked alluvial plains of Assam and the vast deltaic lowlands of Bangladesh.

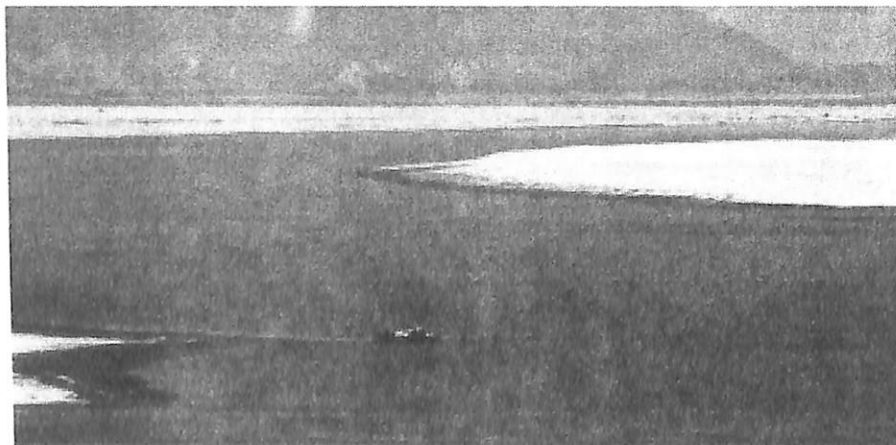
Originating from the great glacier mass of Chemayung-Dung, the south-east of Mansarovar, a lake in the Kailash range of southern Tibet, it traverses through China, India and Bangladesh before emptying into the Bay of Bengal through a joint channel with the Ganga. Flowing eastwards over the Tibetan Plateau, the Brahmaputra, known there as the Tsangpo, enters a deep narrow gorge and continues southwards across the east-west trending ranges of the Himalayas before debouching onto the Assam plain near Pasighat.

In the course of its 2880 km journey, the Brahmaputra receives many major tributaries in Tibet, India and Bangladesh. The Brahmaputra has been a

subject of great mystery and reverence since the early days of Assam's history and cultivation. The river is mentioned in classical Indian literature like the Mahabharata, the Puranas and the Hasti-Ayurveda.

The Brahmaputra basin belongs to the Indo-Burma biodiversity hotspot, one of the 12 hotspots of mega-biodiversity on earth recognized by the World Conservation Union. The floodplains of Brahmaputra are allotted with a large number of wetlands or beels which possess tremendous ecological significance or unique habitats for an exquisite variety of flora and fauna. Majuli, an island in the middle of the Brahmaputra off the Jorhat town in upper Assam, is the most venerated and thriving nerve centre of the Neo-Vaishnava religion cultural heritage of Assam.

The Brahmaputra continues to throw a formidable challenge for use of its vast resources as a vehicle of economic change and social transformation to ensure peace and prosperity of the entire region.

SNAKE BITE

-Anuradha Paul

India is recognized as having the highest snakebite mortality in the world. Most of the death are due to the victim not reaching the hospital in time and most of the snake bite are curable. According to the Survey done by AIIMS Delhi, "It has been found that 11,000 death occur every year. Estimate of death due to snake bite range coildely from 1,300-50,000". National epresentative snake bite mortality survey in India (2001-03) has stated that the highest rate of mortality in the state of Andhra Pradesh. According to research, it has been found that mortality due to snake bite is due to wide. Speices, variation, shortage of anti-snake venor, poor complicate with treatment protocol, lack of public education clear policy to deal with a problem.

Government of India, Health & Family Welfare Department with WHO, has prepared a National Snakebite Management Protocol to provide doctors & lay people with the best, evidence based approach to dealing with snakebite in India.

The majority of latest first aid methods adopted by victims such as tourniquets, cutting & suction and herbal remedies are completely ineffective and dangerous. It is now recommended to adopt what has been called the "Do it R.I.G.H.T." approach, stressing the need for Reassurance, Immobilisation as per a fractured limb & telling the doctor of any symptoms that develop.

20 minute Whole Blood Clotting Test (20 WBCT) in the diagnosis and management of viperine bite 10

ml blood of victim in plain vial is checked for clotting after 20 min.

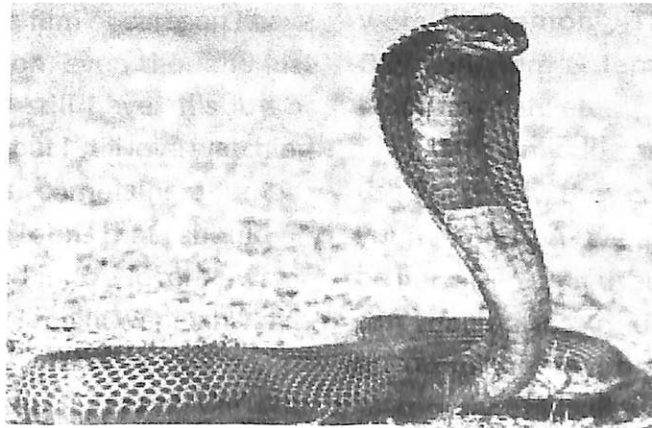
If not clotted- suggest viper. Pain Management- NSAIDs - cause more bleeding. Never give morphine- can cause respiratory failure.

Anti Snake Venom (ASV) Administration criteria ASV should be administered if there is significant envenomation i.e. incoagulable blood shown by the 20 WBCT or significant limb swelling for viperine bite, neurological sign for cobra & krait bite.

Dose of ASV is same in children, pregnant or elderly, because venom injected is of same amount, so ASV required is of same dose. Repeat doses for haemotoxic viperine snakes and neurotoxic snakes are based on the 6 hour rule and 1-2 hour rule respectively.

Since snakebite is a rural problem, primarily affecting India's farmers, rural labourers and their families. It would make sense for antivenom & associated treatment to be available at Primary Health Centres and other rural medical facilities. However, this is often not the case & training in snake identification and snake treatment is woefully inadequate.

Snakebite remains an underestimated cause of accidental death in modern India. Community education, appropriate training of medical staff and better distribution of antivenom especially to the 13 states with highest prevalence could reduce snakebite deaths in India.

15 MOST AMAZING FACTS...

-Pouloumi Kar

Did You Know?

- 1) Astronauts on the International Space Station witness around 15 sunrises & 15 sunsets everyday.
- 2) The Great Pyramids of Egypt used to be as white as Snow because they were en-cased in a bright limestone that has worn off over the years. If you see them now most of the Pyramids walls are of rocks.
- 3) You see your nose at all times, your brain just chooses to ignore it.
- 4) You can't cry on space, because your tears won't ever fall.
- 5) Sparrows bathes itself in dust, instead of water. They splash in soil & dust and roll it all over itself as if its taking a bath in water. Sparrows love dust bath.
- 6) You can't fold a piece of paper more than seven times.
- 7) Amount of salt in tears increases with age. The elderly have upto three times saltier tears than newborns.
- 8) 38 percent of doctors in U.S.A are Indians.
- 9) There are 30 million accounts on Facebook of people who have already died.
- 10) In 1977, we received a signal from deep space that lasted 72 seconds. We still don't know how or where it came from.
- 11) You would have to walk for seven hours straight to burn off a super sized coke French Fries and Big Mac.
- 12) Both Hitler & Osama Bin Laden were announced dead on May 1.
- 13) Pig hearts have been used in Human Heart Transplants.
- 14) The small Intestine has an average length of 20-23 feet.
- 15) Charlie Chaplin once entered a Charlie Chaplin look alike contest at San Fransisco theatre. He lost.

INDIA AND EDUCATION - A SHORT ARTICLE

-Polomee Dey

India has got all the chances to become an education superpower but the increasing business in this section stands a real, threat for the country to achieve this goal. The growth of education in India has been remarkable. There is a visible growth in the number of people who seek higher education now. Many institutions have come up with quality education in India. But beside these promising factors some dirty business and politics played in the education sectors, spoils the education system.

Most of Indian parents have the desire to provide good education to their children. All of them prefer to send their children to the best schools that they can afford. Parents also make sure that their 'children' are getting better education than theirs. Parents with good income are willing to spend crores for their children by sending them to foreign universities.

This strong aspiration in Indian parents is very promising. It will be a prime factor in making Indian an 'Education Superpower in the future'. This desire in parents has increased the demand for quality education in India. Today there are a good number of schools and education institutions that fulfill the education needs of the people from economic classes.

On the other hand, with the increase in the number of institutions, competition has also emerged in the market to provide the most number of facilities to the students who seek education.

In between this tough competitions some of the institutions have turned the focus on mere business rather than focusing on the education itself. Today market uses different strategies to attract students to the institutions have turned the focus on mere business rather than focusing on the education itself. Today market uses different strategies to attract students to the institutions and some of these have major shift in the concept of education.

In India, education now-a-days is used as a game plan. If one gets involved in the gameplan then there is definitely a kind of return. And one important aspect now-a-days education comes across is the dirtiness on part of some teachers and as well as some students.

So, people need to be sensible and conscious before entering into the field of education. One needs to be honest and diligent enough so that the core value of education can be felt and realized.

□□□

Essential Skills of Drama

–Priyanka Kalita

Drama is a unique tool to explore and express human feeling. Drama is an essential form of behaviour in all cultures, it is a fundamental human activity. Drama has the potential, as a diverse medium, to enhance cognitive, affective and motor development. A high degree of thinking, feeling and moving is involved and subsequently aids in the development of skills for all other learning within and outside of schools (transfer of learning).

Drama is a discrete skill in itself (acting, theatre, refined spill), and therefore is offered as a 'subject' in secondary school. There are five 'indicators' (or skills) that you use while acting on stage.

1. Movement - Soft, gentle, heavy, light, quick, slow. Hunched, upright, lumping, energetic.
2. Gesture - Signals with your hands/arms to show feelings. You may have something your character always does e.g. wrings their hands to show tension.
3. Facial expressions - Wide eyed, narrow eyed, raised eyebrows, troubled eyed.
4. Eye Contact - Staring, glaring, fleeting. You may decide that your character always avoids eye contact with others to show they are uncomfortable.
5. Voice - Pitch (high and squapy, low and soft etc) Volume (loud/soft etc). You could decide that your character always shouts or whispers. Tone (angry, pleasant, nervous). Speech impediments like shutters or lips can be useful if you are trying to achieve a highly nervous or comic character.

Some skills, traits, and qualities of personality that are usually well-developed in individuals who complete four years of undergraduate theatre study :

- 1) Oral communication skills-Acting onstage teaches you how to be comfortable speaking in front of large audiences, and some of your theatre classes will give you additional experience talking to groups.
- 2) Creative Problem Solving Abilities - Most people expect theatre students to exhibit creativity in such areas as acting, design, playwright or directing, and many companies do recruit creative thinkers.
- 3) Motivation and Commitment - Being involved in theatre productions and classes demands commitment and motivation. These are qualities that college theatre faculty members and, in some measure, you and your fellow students probably already possess.
- 4) Willingness to work cooperatively - Your work in theatre companies teaches you how to work effectively with different types of people- often very different types? In theatre, it's important that each individual supports the others involved.
- 5) A Healthy Self-Image-To work in theatre, you must know who you are and how to project your individuality. But at the same time, it is important to recognize the need to make yourself secondary to the importance of a production.
- 6) Self-Confidence-Theatre training teaches you confidence in yourself. Your accomplishments in theatre show you that you can handle a variety of jobs, pressures, difficulties and responsibilities.
- 7) Adaptability and Flexibility - Theatre students must be adaptable and flexible. You need to be willing to try new ideas, accept new challenges, and have the ability to adopt to constantly changing situations and conditions. □□

SWAMI VIVEKANANDA

Life and Teaching

-Shatabdi Roy

A monk whose iring personality was l known both in India l America during the st decade of the neteenth century and e first decade of the wentieth. This nknown monk suddenly leapt into fame at the parliament of religions which was held in Chicago in 1893 at which he

represented Hinduism. This unknown monk is none other than SWAMI VIVEKANANDA whose vast knowledge of eastern and western culture as well as his deep spiritual insight, fervid eloquence, brilliant conservation, broad human sympathy, colorful personality and handsome figure made an irresistible appeal to the many types of Americans who came in contact with him. We should learn from his biography that how his journey was so hard to reach this goal and he achieved this just because of hard work, passion, strong dedication and vast of knowledge.

This epoch making sage was born on the 12th of January, 1863 in a famous Dutta family who lived in the Shimla section of Calcutta. As he grew older by the time

he became interested in the problems of Religion. So that he attended the lectures delivered by then different religion leaders of India but in his mind there is a question which troubled him most was whether there is a God or not and whether anyone had seen him. For answer to this question nobody could satisfy his doubts. Though he was interested in Religion, but he had lost faith in many of the teachings of Hinduism. Then he decided to visit Sri Ramakrishna who was a great Hindu saint originally from a village called Kamarpukur in the Hooghly District but he was living at the Kali temple of Dakhineswar near Calcutta. Ramakrishna was the Master of Vivekananda, for his doubt in the mind regarding God Ramakrishna taught him how to meditation and how other spiritual practices; in this way Lord Ramakrishna prepared Vivekananda for the remarkable work of the future. That is why once Ramakrishna said that other devotees were like stars, but Vivekananda was like the sun. He was a liberated soul who had been born to help other people. After he very much realize to God, to see God, for he felt that this was the only purpose of life. One evening he had the highest spiritual experience while meditating he forgot the outside world and even his own body he thought of nothing God and God alone, he felt great joy and happiness. This experience is called Samadhi. Before the death of his Master on August 16, 1886 Lord Ramakrishna wanted to him to go to America to attend a Parliament of Religions. But it is not possible to him to go to America which is far from India. Later he felt that, somehow, he would be able

to help his own country and to fulfill the will of the God, this is the resolve he made while meditating on the rock at Cape Comorin last part of the Southern India. Then he decided to make the journey to America... and started to organize with few disciples of Sri Ramakrishna into a monastic brotherhood. Then he appealed to many princes, to rich, intelligent young men who became his enthusiastic followers told them about his purpose of going to America. On Swamiji's appeal, many of his followers had helped him as per their possibilities. At this time the Maharaja of Khetri invited Swamiji and talks with him so long and influence with his spiritual ideas and purpose for America, he gave all the needs for the trip and also suggested that he take the name "Vivekananda". Swamiji accepted this name and for the rest of his life he was known as 'Swami Vivekananda'.

Vivekananda moved for America from Bombay on May, 1893 and reached Chicago in the middle of July, where the Parliament of Religions was to be held. Between this journey a rich and cultured lady named Miss Sanborn was impressed by his conversation on religions and noble personality. Impressed on him she said to Swamiji if he ever come in her home near Boston she will be happy to have him as her guest. When he had reached Parliament of Religions it was a great blow for him to listen that he could not accepted as a delegate at the Parliament because he had no papers to show that he represented any group or section. Hopelessly he went to Miss Sanborn's cordial invitation to visit her home while he met Prof. J.H. Wright of Harvard University. He had a long discussion with Professor and talk about many different subjects with him. Prof. Wright recognized Swamiji's great scholarship and said that he should represent Hinduism at the Parliament of Religions. Swamiji told him that he had no official letter from any organization. The Prof. replied, "To ask you, Swami, for credential is like asking the sun to state its right to shine". Prof. arranged everything for Swamiji by written to the Chairman of the Committee of the Parliament of Religions introducing Swamiji. In this letter he said, "A man who is

more learned than all our learned professor put together".

On Monday, September 11, 1893 the Parliament of Religion was held in a large building called the Hall of Columbus. There was a large audience of four thousand people. It was a grand occasion. Swamiji felt very nervous at the sight of so many people. One by one delivered their speeches regarding their religion. Late afternoon Swamiji's name was announced, he stood up and faced the audience. Before something to say he had closed his eyes and remembered his Guru Sri Ramakrishna after that he accost the large audience by saying, "Sisters and Brothers of America" and could not say anything. The audience was tremendously moved by the way he addressed them and they began to clap their hands and cheer. Hundreds of people rose to their feet, shouting and cheering. The cheering continued for several minutes. When silence was restored Swamiji continued his speech. It was a short speech, but in it he represented Hinduism as a religion which taught that all religions are true and that all should be accepted. Other speaker had spoken only of their particular religion. Swamiji spoke of the truth in all religions. The audience liked the speech very much; in fact, they liked Swamiji better than any of the other speakers. Swamiji became famous overnight in America. He had all the qualities to be a good speaker-voice, language, and appearance- and his ideas also attracted people. Many people were followed him and remain disciples. Later in 1894 Swamiji decided along with a group of sincere disciples gathered round him and started a Vedanta Society there. He held classes and gave lectures in which he said that God is in all men. Men can see God if they pray and meditate. He taught them how to do this. He also taught them that all religions are true. In his short life journey he achieved the biggest goal which is unremarkable. He was reached this goal not only with hard work, passion, and strong dedication; vast of knowledge but also it was his strong determination how to uplift of poor people of his motherland. To the Hindus he preached the ideal of a strength-giving and man making religion. Service to man as the visible manifestation of the Godhead was the special

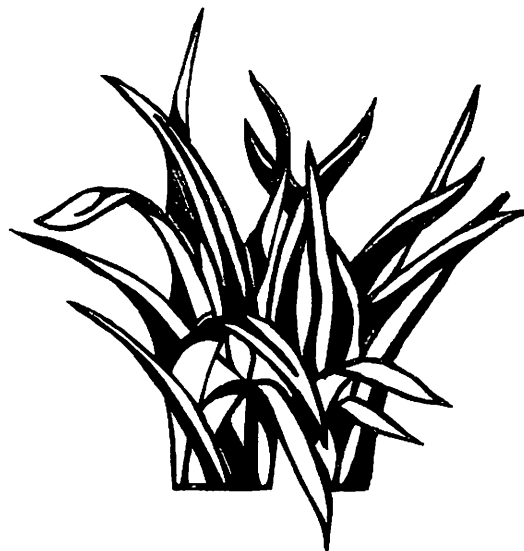

form of worship he advocated for the Indians, devoted as they were to the rituals and myths of their ancient faith.

The Swamiji's mission was both national and international; his mission was the interpretation of India's spiritual culture, especially in its vedantic settings to enrich the religious consciousness of the Americans through the rational and humanistic teachings of the Vedanta philosophy. As a lover of mankind, he strove to promote peace and human brotherhood on the spiritual foundation of the Vedantic Oneness of existence. The natural tendency of Vivekananda's mind, like that of his Master, Ramakrishna, was to soar above the world and forget itself in contemplation of the absolute.

Last months of his life he spent his time in Belur Math he continued to teach and help poor people until the very end. Just three days before his passing he was walking in the Math grounds with Premananda Swamiji pointed to a particular place and said, "When I give up the body, cremate it there." Today Vivekananda temple stands on that very point. Last day of his life i.e. July 4, 1902 in the evening he sat in meditation, facing the Ganga. After an hour Swamiji called one of his disciples and asked him to fan his head. He lay on the bed and the disciples fanned him for a time and then began to massage his feet. Once Swamiji's hand shook a little. Then he took two deep

breaths. The disciples saw that something had happened. He called a monk, who examined Swamiji and found there was no pulse and breath. This was Swamiji's Mahasamadhi. Swamiji had worked hard throughout his life never take a little rest. Now "the tired child slept silently in the lap of his Mother for reckons". His life was finished but his work and ideas which are light up our mind go on and on. Once an English man asked him, "Swami how does you like your motherland now after four years' experience of the luxurious, glorious and powerful life? Swamiji's reply was, "India I loved before I came away. Now the very dust of India has become holy to me; it is now the holy land- the place of pilgrimage". His call to his countrymen was "Arise! Awake! And stop not till the goal is reached!" his countrymen did hear his call. A great awakening began in the country followed by a period of intense activity. People of India began selflessly for the poor and down-trodden. Many people trace India's independence directly to the great movement that began after Swami Vivekananda.

DO YOU KNOW ABOUT HEALTH FRIENDLY FOOD? (AMAZING FACTS)

-Archita Dey

Researchers and nutritionists agree that eating an abundance of anti-oxidants, monosaturated fats and omega 3 fats can help us stay strong, healthy and look fabulous for years.

1. **Olive Oil:** It is rich in healthy mono unsaturated fats, keeps skin cells supple, glowing and wrinkle free.
2. **Tomatoes:** Tomatoes are rich in lycopene, a relatively hard to get antioxidant that protects against heart attack and stroke. It also prevents against prostate and breast cancer and protect against skin damage from the sun.
3. **Green tea:** Green Tea contains epigallocatechin gallate (EGCG), prevents formation and growth of tumors. It also reactivates dying skin cells.
4. **Salmon Fish:** They are high in Omega- 3 content and has an anti inflammatory effect in the body. Omega 3 fats may help prevent mood disorders and depression.
5. **Garlic:** Garlic contains a compound called allicin that helps protect the heart, helps lower blood cholesterol, lowers blood pressure.
6. **Berries:** Berries like cherries, cranberries and prunes are packed with poly-phenols, anti-oxidants that guard against inflammation.
7. **Turmeric:** Turmeric has been shown to prevent rheumatoid arthritis. It also helps us to fight off infections.

Jokes

-Archita Dey

Writer : Did you like my novel?
Publisher : I liked the last two words
Writer : Which 2 words?
Publisher : THE END.

###

Rina : I have just lost my dog
Rita : Why don't you put an advertisement in the paper?
Rina : Don't be silly. My dog can't read.

###

Question : What kind of table has no legs?
Answer : The Multiplication table.

###

Father : Raju are you ready for tomorrow's exam?
Raju : Yes, dad, I have polished my shoes, ironed my school uniform, sharpened my pencils and now I have only ten lessons to read.

###

Mother : Meenu why are you putting the magnet over the spinach?
Meenu : Because my English teacher says that spinach is rich in iron.

□□□

THE KARBI CULTURE

-Silu Das

The Karbi people are one of the major ethnic group in Northeast India, especially in the Karbi Anglong district of Assam. Racially the karbi people belong to the Mongoloid group and linguistically belong to the Tibeto-Burman. The Karbis are divided into three groups- Chinthong, Ronhang and Amri, and into 5 clans(Kur)- Terang, Teron, Enghee, Ingti and Timung. Each clan have their own sub-clans. Ingti is the priestly clan. Marriage between the boy and the girl of the same clan can never take place, since the children of the same clan can never take place since the

children of the same clan are considered as brother and sister. After marriage also wife continues the surname of her father. Karbi family structure is patriarchial system.

The food habit of Karbi people is traditionally boiled food, they use sesame, instead of oil. They have their traditional alcohol called 'Hor'(Rice Beer) and most of the Karbis like to eat pork, Karbi traditional hut is made up of bamboos, thatch, mud plastered walls. Hut is built on a bamboo platform using timber post.

Dance and music play important role in Karbi society, originally a big drum (cheng) and a small drum (chengbruk) are main musical instrument. They have two flutes-Wooden flute(muri) and Bamboo flute(Pangche). In some of the dance they use shield of Rhinoceros skin called Chong and War sword called 'nok'. They dance and sing in group during different festivals.

Karbi people observe some festivals like 'chorjun puja', which is celebrated near the house of the families

and its deities are 'Barithe', 'Shar Arnam Arni' and 'Devi-Hi-I'. Then Rongker is new year festival performed to free the village from disease and natural calamities. Women are not allowed to enter the worship arena. The 'Sokk-Erroi' festival is observed during the carrying of paddy from the paddy field. Hacha- Kekan is observed after the

harvest rejoicing. 'Chomankan' is an important ceremony observed at the time of the cremation of the deceased. In this ceremony everyone carries a symbolic rod with 5 branches which have wooden bird at the end of each branches

(Karbi 'Vo-rali'). The whole rod is called 'Jambili Athon'. This is the symbol of both tribe and clan.

The traditional dress of the Karbis are weaved at their family loom. Their main dress include 'Rikong' for lower part of the body, aged men wear shirt called 'Choy-Nangpo' and young men wear shirt which is called 'Choy-Hongthar' and a jacket called 'Choyoon' and turban is called 'Poha' used in the upper part of the body called 'Pe-kok' and clothe tied around the waist called 'Wonkok'. along with the dress they use traditional ornaments like ear-ring(Nothenpi), Silver bracelet (Rup-Arair) and necklace of silver coin called Lek-Chika.

All the characteristics of the Karbi society make their culture distinct from other ethnic group of Northeast. And they pass their rich cultural heritage from one generation to another. □□

বৰঠাকুৰ ছাৰ আৰু মই

২০১০ চনৰ আগষ্ট মাহৰ এক নিজম দুপৰীয়া।

‘আই ও, তই দায়িত্ব নল’লে মোৰ এইখন বন্ধ হৈ যাব।’ এয়া বৰঠাকুৰ ছাৰৰ মোৰ ওপৰত থকা একধৰণৰ বিশ্বাস। ছাৰক বহুদিন ক’লো — ‘ছাৰ, মই বৰ পৰিয়ালকেন্দ্ৰিক, নোৱাৰিম নেকি? আপুনি দিয়া দায়িত্ব ভালদৰে পালন কৰিবলৈ।’ ছোৱাচোন এই ছোৱালীজনীৰ কথা। মই থাকোঁতে কিহৰ চিন্তা হে?

বৰঠাকুৰ ছাৰ - ড° মিনধৰ বৰঠাকুৰ — এক বিশাল বটবৃক্ষৰ ছত্ৰছায়াত মই মানুহজনী প্ৰশাসনিক দিশৰ প্ৰতিটো দিশতে শিপাবলৈ ল’লোঁ। কৰ্তব্যনিষ্ঠা, অনাবিল ব্যক্তিত্বৰ সমাহাৰেৰে মোক লালন পালন কৰিবলৈ ল’লে। চেগাচোৰোকাকৈ ছাৰৰ মনৰ মণিকোঠত মই এক বৃহৎ স্থান দখল কৰিবলৈ পাৰিছিলোঁ। যাৰ বিনিময়ত ময়ো ছাৰৰ সুস্থ বিৰল প্ৰতিভাবোৰ আয়ত্ব কৰাৰ বাবে দৃঢ়প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হ’লো। চাৰৰ ভাষাত — ‘*You are the driving force of this institution, No need to neglect it. If your steering stops then what will others?*’ এয়া ছাৰৰ মোৰ প্ৰতি থকা এক নভবা ধৰণৰ মৰম, ভালপোৱা। সেই ২০১০ চনৰ আগষ্ট মাহৰ ২৮ তাৰিখৰ পৰা ছাৰ আহি থাকিল আমাৰ কলেজলৈ। কোনোবাদিনা দুপৰীয়া ১২ বজাত ছাৰ নাহিলে কিন্তু আমাৰ মনটো ফৰকাল নলগাকৈ থকা নাছিল। ভয়, শংকা মিশ্ৰিত অনুভূতি ছাৰৰ প্ৰতি। তাৰ মাজতে ছাৰৰ ফোন — ‘আজি দিনটো ঠিকে-ঠাকে গ’লনে?’

সুন্দৰ, পৰিপাটি, সাজ-পোচাক পৰিহিত, শুভ্ৰ কেশ সজ্জাৰে ছাৰ সঁচাকৈয়ে সুন্দৰ, সবল, শুদ্ধ মনৰ অধিকাৰী আছিল। ইউনিভাৰচিটিত যাম বুলি ক’লে ছাৰ একেবাৰে আপোন পাহৰা হৈ যায়। ‘ব’লা, মোৰ লগত, মই একেবাৰে তুমি য’লৈকে যোৱা, তাতেই নমাই দি থৈ আহিম।’ তেতিয়াৰ উপাচার্য ড° অখিল কুমাৰ মেধি ছাৰ,

ড° যোগেন কলিতা ছাৰ, ড° দীপক শৰ্মা ছাৰৰ লগত অন্তৰংগ আলাপ আৰু মোক কয় — ‘তুমি কিয় পিছুৱাই থাকাহে? এইযে মই তোমাক লৈ আহিছো, তোমাক পিছত কামত দিব। কলেজখনক তেতিয়া কোনো বিৰক্তি নিদিব, মই পতা কলেজহে।’

সুন্দৰ বাংলা ভাষাত ব্যুৎপত্তি থকা বৰঠাকুৰ ছাৰ থমকি ৰোৱা নাছিল নিজৰ আবেগ মধুৰ স্মৃতিবোৰৰ কথা। অকপতে ব্যক্ত কৰিছিল তেওঁৰ প্ৰাৰম্ভিক শিক্ষা জীৱনৰ খেলি মেলিবোৰ, যৌৱনৰ আধা ডুখুৰীয়া ৰোমাঞ্চবোৰ আৰু ড° কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈদেৱে দিয়া নিযুক্তিপত্ৰ। তাৰ পিছত আপোনপাহৰা হৈ হেৰাই যোৱা বৰঠাকুৰ ছাৰৰ ক’ত যে দায়িত্ব। ভূগোল বিভাগৰ অধ্যাপক হিচাপে একাত্ম হৈ পৰা ছাৰ অনেকৰ বাবে অভিভাবক হৈ পৰিছিল।

‘ৱেষ্ট গুৱাহাটী কলেজ অৱ এডুকেশ্বন’ৰ প্ৰতিটো মুহূৰ্ততে ছাৰৰ অভাৱ বাৰুকৈয়ে অনুভৱ হয়। নিজস্ব প্ৰতিভাৰে প্ৰস্ফুটিত ছাৰৰ হাতৰ পৰশত আজি এই মহাবিদ্যালয়ে ৰূপালী বৰ্ষত ভৰি দিছে। মহাবিদ্যালয়খনক যৌৱনপ্ৰাপ্ত কৰি ২০১৫ চনৰ ১২ নবেম্বৰৰ দিনা স্বনামধন্য মহীৰুহ সদুশ বৰঠাকুৰ ছাৰ আমাৰ মাজৰ পৰা পাৰ্থিব বিদায় ল’লে যদিও তেওঁ কেতিয়াও আত্মিক বিদায় লব নোৱাৰে।

ছাৰৰ মহানুভৱতাই মোৰ লগতে এই মহাবিদ্যালয়ৰ লগত জড়িত সকলোকে নেদেখা দেশৰ পৰা আশীৰ্বাদ কৰক — এয়াই আমাৰ কাম্য। ছাৰ, আমি আছোঁ — কাম কৰি গৈ থাকিম আপোনাৰ প্ৰেৰণা আৰু সৎ সাহসেৰে। মাথো লাগে আপোনাৰ আশীষ।

শ্ৰদ্ধাৰে —

গীতাজলি চৌধুৰী
অধ্যক্ষ

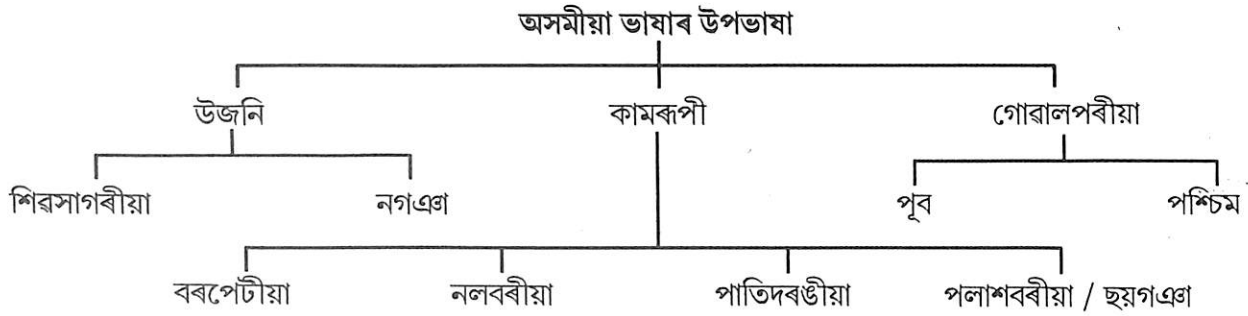
অসমীয়া ভাষাঃ মান্য, কামৰূপী আৰু গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ এটি তুলনামূলক আলোচনা

— অৰুণা দেৱী
সহকাৰী অধ্যাপক

ভাষা হ'ল মানুহৰ মনৰ ভাব প্ৰকাশৰ মাধ্যম; আৰু এই মাধ্যমেদি প্ৰতিফলিত হয় মানৱ জাতিৰ সভ্যতা আৰু সংস্কৃতি। ই কোনো স্বাভাৱিক বৃত্তি নহয়। ই আয়ত্ব কৰা এটি সাংস্কৃতিক কাৰ্য। সাধাৰণতে প্ৰতিটো ভাষা কোৱাৰ ধৰণ কেইবাধিক থাকিব পাৰে। ভৌগোলিক অৱস্থিতি, সামাজিক মৰ্যাদা, ৰাজনৈতিক উত্থান, জনবসতিৰ গঠন প্ৰক্ৰিয়া আদিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ভাষিক স্বকীয় ৰূপ গঢ় লৈ উঠে। এটা অঞ্চলৰ ভাষা আৰু আন এটা অঞ্চলৰ ভাষাৰ মাজত ধ্বনি, ৰূপ, শব্দ ভাণ্ডাৰ আৰু বাক্য গঠনৰ ভিন্নতা থাকিব পাৰে। এনে ভিন্ন আৰু সুকীয়া ৰূপটোক উক্ত ভাষাৰ উপভাষা আখ্যা দিয়া হয়। অৰ্থাৎ এটা ভাষা কেইবাটাও উপভাষাৰ সমষ্টি।

আমি অসমীয়া ভাষা আৰু তাৰ উপভাষা সম্পৰ্কে যদি আলোচনা কৰিবলৈ যাও তেন্তে প্ৰথমে দুটামান কথালৈ দৃষ্টি দিব লাগিব— ড° বাণীকান্ত কাকতিয়ে অসমীয়া ভাষাক ঔপভাষিকভাৱে 'পূব অসমীয়া' আৰু 'পশ্চিম অসমীয়া' এই দুই ভাগত ভাগ কৰি থৈ গৈছে। ড° উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামীয়ে ড° কাকতিৰ উক্ত কথা মানি কৈছিল — "অসমীয়া ভাষাটোৰ পশ্চিম অঞ্চলৰ উপভাষাক আৰু দুটা ভাগত ভগাব পৰা যায় : অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাৰ কোৱা গোৱালপৰীয়া উপভাষা আৰু অবিভক্ত কামৰূপ জিলাত কোৱা কামৰূপী উপভাষা। পূব পিনৰ মান্যভাষা আৰু পশ্চিম পিনৰ গোৱালপাৰাৰ উপভাষাৰ মাজত আছে কামৰূপী উপভাষা।" ড° ৰমেশ পাঠকেও তেওঁৰ 'অসমীয়া ভাষাৰ ইতিহাস' নামৰ কিতাপখনত কামৰূপী আৰু গোৱালপাৰাক অসমীয়া ভাষাৰ দুই প্ৰধান উপভাষা হিচাপে মানিলে এনেদৰে শ্ৰেণী বিভাজন কৰিছে —

প্ৰায় সকলো ভাষা বিজ্ঞানীয়ে এনেদৰেই অসমীয়া ভাষাৰ দুই উপভাষা হিচাপে কামৰূপী আৰু গোৱালপৰীয়াকে চিহ্নিত কৰিছে। একেটা উপভাষাৰে আকৌ স্থানীয় অঞ্চলভেদে ভিন ভিন ৰূপ পোৱা যায়। তলত মান্য অসমীয়াৰ সৈতে এই দুই উপভাষাৰ এক তুলনামূলক আলোচনা দাঙি ধৰা হ'ল —

ধ্বনিতাত্ত্বিক দিশত :

মান্য অসমীয়াত বিশিষ্ট স্বৰ ধ্বনিৰ সংখ্যা আঠটা। আনহাতে গোৱালপৰীয়া আৰু কামৰূপী উভয় ভাষাতে বিশিষ্ট ৰূপ সাতটা।

মান্য অসমীয়া

ই এ এ' উ

ও অ' অ আ

গোৱালপৰীয়া / কামৰূপী

ই এ' এ উ

ও অ আ

ড° ধীৰেন্দ্ৰ নাথ দাস আৰু ড° উপেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামী উভয়ে গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ বিশিষ্ট ব্যঞ্জন ২৯ টা বুলি কৈছে কিন্তু উপেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামীয়ে 'ৱ' আৰু 'য়'ক বিশিষ্ট ধ্বনিৰ মৰ্যদা নিদি 'ড়' আৰু 'স'ক বিশিষ্ট ধ্বনিৰ মৰ্যদা দিছে। আকৌ ড° ধীৰেন্দ্ৰ নাথ দাসে — 'The Kamtai Language' নামৰ পুথিত 'ড়' আৰু 'স' বিশিষ্ট ব্যঞ্জন বোলা নাই। প্ৰাপ্ত তথ্যবোৰৰ আধাৰত ড° ৰমেশ পাঠকে ২৯ টা ব্যঞ্জন ধ্বনিক গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ বিশিষ্ট বৰ্ণ হিচাপে স্বীকৃতি দিছে।

আনহাতে মান্য অসমীয়াত বিশিষ্ট ব্যঞ্জন ২১ টা বা অৰ্ধস্বৰ দুটা 'য়' আৰু 'ৱ' ক ধৰি ২৩ টা আৰু ভাষাবিদসকলে কামৰূপীৰ বিশিষ্ট ব্যঞ্জনো ২১ টা বুলি মত প্ৰকাশ কৰিছে।

মান্য অসমীয়া	কামৰূপী	গোৱালপৰীয়া
প ফ ব ভ	প ফ ব ভ	প ফ ব ভ
ত থ দ ধ	ত থ দ ধ	ত থ দ ধ
ক খ গ ঘ	ক খ গ ঘ	ট ঠ ড ত
চ জ স হ	ম ন ঙ	ক খ গ ঘ
ম ন ঙ	চ জ ষ হ	চ ছ জ ঝ
ল ৰ ৱ য়	ৰ ল	ম ন ঙ
	ৰ ল শ হ	

মান্য অসমীয়া ভাষাত দুটা 'আ' ধ্বনি ওচৰা-ওচৰিকৈ থাকিলে প্ৰথম 'আ' টোৰ উচ্চাৰণ 'অ' হয় কিন্তু গোৱালপৰীয়া আৰু কামৰূপীত দুটা 'আ'ৰ উচ্চাৰণ আছে। যেনে —

মান্য অসমীয়া	গোৱালপৰীয়া	কামৰূপী
কপাহ	কাপাশ	কাপাহ
পথাৰ	পাতাৰ / পাথাৰ	পাথাৰ
চকা	চাকা	চাকা
ৰজা	ৰাজা	আজা

তিনিওটা ভাষাতে দ্বি-স্বৰৰ প্ৰয়োগ আছে —

মান্য অসমীয়া	কামৰূপী	গোৱালপৰীয়া
ঘিঁউ	ঘিউ	জিউ
আইতা	গেইছি	সেইতা

মান্যভাষাৰ শব্দৰ আদিত থকা 'ৰ' ধ্বনি কামৰূপীত লোপ নাপায়, কিন্তু গোৱালপৰীয়াত লোপ পোৱা দেখা যায়।

মান্য অসমীয়া	কামৰূপী	গোৱালপৰীয়া
ৰাতি	ৰাতি	আতি / আইতা
ৰজা	ৰাজা	আজা
ৰক্ষা	ৰক্ষা	অইক্ষা
ৰাক্ষস	ৰাক্ষস	আইক্কশ

মান্য ভাষা আৰু কামৰূপীত 'অ' ধ্বনি গোৱালপৰীয়াত কেতিয়াবা 'উ' হয় —

মান্য অসমীয়া / কামৰূপী গোৱালপৰীয়া

মই

মুই

তই

তুই

ৰূপতাত্ত্বিক দিশত :

মান্য অসমীয়া, গোৱালপৰীয়া আৰু কামৰূপী এই তিনিটা ভাষাৰ ৰূপতাত্ত্বিক দিশত কিছু মিল-অমিল বিৰাজমান।

তিনিওটা ভাষাতে নিৰ্দিষ্টতাৰূপক প্ৰত্যয়ক বহুল প্ৰয়োগ আছে যদিও ৰূপবোৰ সুকীয়া সুকীয়া।

মান্য অসমীয়া	গোৱালপৰীয়া	কামৰূপী
আখি	আসি হাতা	আখা
চক্ৰ	চাকা	চক্ৰা
খন	খান	খেন

তিনিও ভাষা ৰূপতে সৰ্বনাম বুজোৱা ৰূপবোৰও ভিন ভিন—

ব্যক্তিবাচক সৰ্বনাম :

মান্য অসমীয়া			গোৱালপৰীয়া		
পুৰুষ	একবচন	বহুবচন	পুৰুষ	একবচন	বহুবচন
১ম	মই	আমি	১ম	মুই	আমৰা
মান্যার্থ	তুমি	তোমালোক	মান্যার্থ	তোম্বা	তোম্বা গুলা
তুচ্ছার্থ	তই	তহঁত	তুচ্ছার্থ	তুই	তুম্বা
৩য়	সি	সিহঁত	৩য়	উৰা / উঙে	উম্বা/উআ

কামৰূপী

পুৰুষ	একবচন	বহুবচন
১ম	মই / মোই	আমি
২য় মান্যার্থ	তুমি	তুমাআহ্ন
তুচ্ছার্থ	তই / তোই	তুহ্ন / তহাত
৩য়	সি	সিহাত / তাহ্ন

অনিৰ্দিষ্টতাৰূপক সৰ্বনাম :

মান্য অসমীয়া	গোৱালপৰীয়া	কামৰূপী
কোনোবা	কাইও, কোৰা	কায়ো

প্ৰশ্নবাচক সৰ্বনাম :

মান্য অসমীয়া	গোৱালপৰীয়া	কামৰূপী
কোনে	কাই / কায়	কাই / কুনি
কি	কি / কিশ	কি

তিনিও ভাষা ৰূপতে বিশেষণাত্মক শব্দৰ কেতবোৰ পাৰ্থক্য দেখিবলৈ পোৱা যায় —

মান্য অসমীয়া	গোৱালপৰীয়া	কামৰূপী
ধুনীয়া	ঢক	ঠৌগা
ওখ	ধান	চাওৰা
ৰঙা	লাল	ৰাঙা / ৰাঁৱা
কেঁহা	কশ্‌টা	কাওঠা
বহল	ওশাৰ	বহলা
ডাঙৰ	বৰ	ডাহাৰ / ডাঙাৰ

মান্য অসমীয়া, গোৱালপৰীয়া আৰু কামৰূপী উপভাষাৰ কেতবোৰ বিশেষণ শব্দৰো পাৰ্থক্য দেখা যায় —
কালবাচক ক্ৰিয়া বিশেষণ :

মান্য অসমীয়া	গোৱালপৰীয়া	কামৰূপী
এতিয়া	এলা	এথেন / ইত্‌তে
এতিয়াই	ওলাই	এথানেই / এথেনেই
তেতিয়া	শেলা	তিত্‌তে / তেথান

স্থানবাচক বিশেষণ :

মান্য অসমীয়া	গোৱালপৰীয়া	কামৰূপী
ইয়াত	এত্‌তি / এইঠে / এটাই	এতে
তাত	ওত্‌ঠি / এটাই / ওইঠে	তাত / তাতে

সংখ্যাবাচক বিশেষণ :

মান্য অসমীয়া	গোৱালপৰীয়া	কামৰূপী
এক	এক / আক	এক / এ'ক
তিনি	তিনি	তিন্
চাৰি	চাৰি	চাইৰ
ষাঠি	চাঠি / চাথ্‌থি	শাইঠ্

শব্দগত দিশত :

মান্যভাষাত লগত শব্দগত দিশতো কামৰূপী আৰু গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ বহল পাৰ্থক্য আছে —

মান্য অসমীয়া	কামৰূপী	গোৱালপৰীয়া
এন্দুৰ	ইন্দুৰ / নিংনি	ইন্দুৰ / নিশুত
বগলী	বগলা	বগা / বক্
কৰ্দৈ	কদ্‌দে	কামৰাঙা
ভিনদেউ	ভিনহি / ভিহ্‌নি	বাওনাই / বোন্
কুঁহিয়াৰ	কুইহাৰ / কুহাৰ	কুশাৰি / কুশেৰ
ম'হ	মুইহ	ভৈশ / মৈশ
মহ	মহ	মাউশা / মশা

অসমীয়া ভাষাৰ পশ্চিম অঞ্চলৰ প্ৰাক্তীয় ৰূপ গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰ ক্ষেত্ৰত কোচ বংশৰ প্ৰত্যক্ষ শাসন, অসমৰ পূব প্ৰান্তৰ লগত যোগাযোগৰ অভাব আৰু পশ্চিমৰ বাংলাভাষীৰ প্ৰভাৱৰ বাবে গোৱালপৰীয়া উপভাষাই সুকীয়া ৰূপ লৈছে। আনহাতে আহোমৰ প্ৰত্যক্ষ শাসনৰ অধীন থকা বৰ্তমান অসমীয়া ভাষাৰ মান্যৰূপ শিৱসাগৰ অঞ্চলৰ কথিত ভাষা মধ্যযুগৰ ভাষা সাহিত্যৰ

কেন্দ্ৰস্থল নামনি অসমৰ ভাষা বা কামৰূপী উপভাষাৰ পৰা ভালেখিনি পৃথক। যি কি নহওক মান্য অসমীয়া, কামৰূপী উপভাষা আৰু গোৱালপৰীয়া উপভাষাৰে আমাৰ বৃহৎ অসমীয়া ভাষা চহকী হৈ আছে।

□□□

বি. ড্ৰ. : নিৰ্বাচিত গ্ৰন্থপুঞ্জীৰ সহায় লৈ —

Dr. Banikanta Kakati : Assamese Formation and Development.

ড° উপেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামী : অসমীয়া ভাষাৰ উদ্ভৱ, বৃদ্ধি আৰু বিকাশ।

ড° বিভা ভৰালী : কামৰূপী উপভাষা : এটি অধ্যয়ন

ড° ৰমেশ পাঠক : অসমীয়া ভাষাৰ ইতিহাস।

নদী সভ্যতাত অসমীয়া জাতিৰ গঠন

— কঙ্কমণি পাঠক

‘অসম’ এই প্ৰাচীন দেশখনৰ আপেক্ষিকভাৱে এক অৰ্বাচীন নাম। নদী সভ্যতা, পাহাৰীয়া অঞ্চলেৰে গঠিত অসমৰ মাটিকালি প্ৰায় ৭৪,৫০০ বৰ্গ কিঃমিঃ আৰু আৰু নানা সংস্কৃতিৰে সমৃদ্ধ অসমৰ জনসংখ্যা ২.৬৬ কোটি প্ৰায়। অসম শব্দৰ অৰ্থ বহুতে বহুধৰণে ক’ব খোজে। পঞ্চদশ শতাব্দীৰ পৰাহে এই ৰূপটোৰ প্ৰচলন হয়। শংকৰদেৱৰ সম-সাময়িক বৈষ্ণৱ সাহিত্যত আসাম, আসম আৰু অসম শব্দটোৰ ব্যৱহাৰ পোৱা যায়। আৰু আন কিছুমানৰ মতে অসম শব্দটো আহোম, টাই সম্প্ৰদায়সকলে দিয়া, যিসকলে প্ৰায় ৬০০ কাল ৰাজত্ব কৰিছিল এই নদী সভ্যতাৰ ওপৰত ইংৰাজ শাসনৰ সময়লৈকে। অসমক দুভাগ কৰি বা অসম ভূ-খণ্ডক সমানে দুভাগ কৰি বৈ গৈছে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী। এই নদীকে কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠিছে নদী সভ্যতা। নানা ধৰ্মী, নানা ভাষা-ভাষী আদিক কেন্দ্ৰ এই নদী সভ্যতাত গঢ় লৈ উঠিছে অসমীয়া জাতি।

অসম বুলি কোনো নিৰ্দিষ্ট ভূ-খণ্ড নাই। ভূগোলৰ অসম আৰু বুৰঞ্জীৰ অসমৰ সীমা কাহানিও একে হোৱা নাই। সেইদৰে ৰাজনৈতিক অসম আৰু সাংস্কৃতিক অসমৰ সীমাও একে নহয়। এই ঠাইৰে নদীক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠিছে নদী সভ্যতাৰ সংস্কৃতি। এই সংস্কৃতি বোৱতী নৈৰ দৰে। নৈৰ ধৰ্মই সংস্কৃতিৰ ধৰ্ম। সৰু-বৰ, জান-জুৰি গোট খাই নৈ বৈ যায়। নৈত খহনীয়া, পাৰত চাপৰি পৰে। সৰু বৰ জনগোষ্ঠী, নানা ভাষা-ভাষী মানুহ, যি এই অসমৰ বৈশিষ্ট্যৰ লগত মিলাই দিছে, তেৱেই হৈছে অসমীয়া জাতি। এই নদী সভ্যতাত অসমৰ আদিম বাসিন্দা বুলি ক’বলৈ যথার্থতে কোনো নাই। নৱপ্ৰস্তৰ যুগৰ মানুহৰ বসবাস আছিল কিন্তু তেওঁ বিলাকৰ বংশধৰ বা তেজৰ কণিকা আজিৰ অসমীয়াৰ মাজত পাবলৈ নাই। নৱপ্ৰস্তৰ যুগৰ বাহিৰে বিভিন্ন যুগত এই দেশত ৰাজ্য পাতি এই দেশৰ গৰাকী বোলোৱা আটাইবোৰ জাতি-জনজাতিয়েই আপেক্ষিকভাৱে নতুন বা পুৰণি। আজিৰ অসমীয়াৰ গাত পৃথিৱীৰ মূল জনগোষ্ঠী আটাইৰে তেজৰ সংমিশ্ৰণ আছে। আৰু সকলো মানুহ মিহলি হৈ এই নদীক কেন্দ্ৰ কৰি ঠায়ে ঠায়ে নদীৰ সভ্যতাত এই নতুন অসমীয়া জাতিটোৰ জন্ম হৈছে।

নদী সভ্যতাৰ ভেটিতে নানা-ভাষা-ভাষী, জাতি সমন্বয়তে গঢ় লৈছে অসমীয়া সংস্কৃতি। এই নদী সভ্যতাত গঢ়ি উঠিছে বৃহত্তৰ নদীদ্বীপ মাজুলী। ভাৰতীয় সংস্কৃতিত গঙ্গা-যমুনা-সৰস্বতীৰ ঐতিহ্য যেনেকৈ

অতি গভীৰ তেনেকৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু তাৰ উপনদী সমূহকো কেন্দ্ৰ কৰি আৰু নৈপৰীয়া সাংস্কৃতিক ধাৰাৰ সমন্বয়ত যথার্থ অসমীয়া সংস্কৃতি গঠিত আৰু বিকশিত হৈ উঠিছে। অসমীয়া জাতি নদী সভ্যতাত গঠিত বাবে প্ৰধানকৈ কৃষি প্ৰধান। কৃষি প্ৰধানতঃ বিহু সংস্কৃতি অসমীয়া জাতিৰ গৌৰৱ। থলুৱা জাতিবোৰ মিচিং, কছাৰী, মুছলমান, দেউৰী, আহোম, মিৰি, অসমীয়া কলিতা, সাধাৰণ গোষ্ঠী আদি নানা জাতিৰ সমন্বিতে অসমীয়া জাতি। ইয়াৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতি নানা ভাষা-ভাষী অনুসৰি গঢ় লৈ উঠিছে। অসমীয়া সম্বন্ধসূচক শব্দবোৰৰো উচ্চাৰণ-পদ্ধতি আৰু গঠন আৰু বিকাশৰ অৰ্থে উপাদান গ্ৰহণ কৰিছে। অসমৰ এই নদী সভ্যতাৰ ভেটিতে গঢ়া, নিজা মাটিৰ বসেৰে পুষ্ট লোক-সাহিত্য থলুৱা ধ্যান-ধাৰণাৰে গঢ় লৈ সৰল কৰিছে অসমীয়া জাতিৰ অস্তিত্ব। এই নদী সভ্যতাত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে অসমীয়া ভেটিৰ বৈষ্ণৱীয়া সাগৰীকতা অন্তঃনিহিত কৰিছে। গঢ়ি উঠিছে ভক্তি ভাৱেৰে সমৃদ্ধ বৰগীত, নাট, সত্ৰীয়া সংস্কৃতি। নদী সভ্যতাত গঢ়ি উঠিছে কামৰূপীয়া, গোৱালপৰীয়া লোক-সংস্কৃতি, লোকগীত আৰু লোক পৰম্পৰা। নদী সভ্যতাত গঠিত জনজীৱনৰ বাস্তৱ দিশত থলুৱা, প্ৰাচীন ঐতিহ্য পৰম্পৰা আৰু লোকবিশ্বাস জড়িত। খেতি-পথাৰ, বিয়াঘৰ, জন্ম-মৃত্যু, চিকিৎসা, যাত্ৰা, স্বপ্ন, গীত-মাত, গালি-শপনি, জ্বৰ-বেমাৰ আদিৰ ক্ষেত্ৰত মানুহে বৈজ্ঞানিক ধ্যান-ধাৰণাৰ উদ্ধৃত কেতবোৰ আচাৰ-অনুষ্ঠান পালন কৰে। ধৰ্মীয় অনুশাসনৰ ৰীতি-নীতি মানি আৰু উদ্ভৱ ভাৰতৰ পৰা বহুদিনৰ আগতে অহা কাৰিকৰ শিল্পীসকলৰ আচাৰ-ব্যৱহাৰৰ মাজেদি কেতবোৰ উপাদান অসমীয়া সংস্কৃতিত সোমাইছে। নদী সভ্যতাত গঠিত অসমীয়া জাতি-ধৰ্ম-ভাষা-সংস্কৃতি নিৰ্বিশেষে একেটি সমন্বয়ৰ দোলেৰে বান্ধোনত বন্ধিত হৈ পৰিছে।

এই নদী সভ্যতাত একেটি সমন্বয়েৰে সমৃদ্ধ অসমীয়া জাতিৰ জনজীৱনৰ বৈশিষ্ট্য লক্ষ্যণীয়। একেটি ধৰ্ম অৰ্থাৎ সমন্বয়ৰ ধৰ্মই এই জাতিটোক মানৱতাবাদী, অহিংস, কৰ্মঠ আৰু বিনয়ী কৰি তুলিছে। বুৰঞ্জীৰ পাতত সমৃদ্ধ এই অসমীয়া জাতিটোক নমস্কাৰ আৰু শত প্ৰণাম জনাইছে।

নমো তমস্ ভগৱতো অৰহতো সন্মানসমুদ্ভাসস্ ॥

অসমীয়া লোক-সংস্কৃতি (লোকাচাৰ)

— প্রজ্ঞা কাশ্যপ

আদি ভিন্ ভিন্ কাৰ্য সম্পাদন কৰা হয়। মান সংকাৰৰ ক্ষেত্ৰতো কলপাতৰ ব্যৱহাৰ হয়। লোককলাতো কলৰ অৱদান নুই কৰিব নোৱাৰি। চিৰলা চিৰিলকৈ ফালি লোৱা কলপাততে শিপিনীয়ে প্ৰথমে কাপোৰত তুলিব লগীয়া ফুলৰ চানেকি বাচে, ঠিক তেনেকৈ থুৰিপাততেই পাখি কলমৰে আখৰ লিখিবলৈ অজাস কৰোৱা হয়। কলপাতৰ ব্যৱহাৰৰ শেষ নাই বুলিবই পাৰি।

অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিত ধান বানি চাউল খুন্দি পিঠাগুৰি

সাধাৰণতে লোক বা জনৰ যি আচাৰ-অনুষ্ঠান, গীত-পদ, নৃত্য-নাচ, খোৱা-লোৱা, পিন্ধা-উৰা, পূজা-উপাসনা, ৰীতি-নীতি, উৎসৱ অনুষ্ঠান, খেলা-ধূলা আদিৰ সমষ্টিয়ে হৈছে লোক-সংস্কৃতি। সাধুকথা, লোককোক্তি, প্ৰবচন, সাঁথৰ, অভিশাপ, বেষ ভূষা, আ-অলংকাৰ, লোকবিশ্বাস, অন্ধবিশ্বাস, নিচুকণি গীত, খাদ্য বন্ধন প্ৰণালী, হামি, হাঁচি আদিৰ ওপৰত কৰা পৰম্পৰাগত মন্তব্য, উৎসৱ অনুষ্ঠান, লোকধৰ্ম আদি অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিৰ পৰিধিৰ ভিতৰত সামৰিব পাৰি। ইয়াৰ বাহিৰেও লোক-সংস্কৃতিৰ পৰিসীমাৰ ভিতৰত সামৰিব পৰা আৰু অনেক বিষয় আছে।

অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিত কলগছ আৰু পাত পচলাৰ ভূমিকা বিশেষ। কলপুলিৰ পৰা কলৰ মধুনা, কলপটুৱা, কলৰ দোনা, কলডিল, কলথোৰ পচলালৈকে কলগছৰ প্ৰতিটো অংগই কামত লাগে। অসমীয়া বিবাহ উৎসৱত দৰা-কইনা নোৱাওঁতে কলত মেজি সাজি, কলপাতেৰে ৰভা পৰলা দি, আগলি কলপাতত তামোল পাণৰ শৰাই, দৰা আদৰা

উলিয়াই তাৰ পৰা পিঠা অসমীয়া তথা অসমৰ জন সমাজত কোনে কেতিয়া প্ৰথমে প্ৰচলন কৰিছিল তাক সঠিকভাৱে ক'ব পৰা নাযায় যদিও অসমীয়া সমাজত প্ৰচলিত সৰ্বজন আৰু তীখৰ আৰু চুটিবাই নামৰ পিঠাকেন্দ্ৰীক সাধুকথা দুটিৰ আলমত ইয়ে অসমীয়াৰ লগতে থলুৱা জনগোষ্ঠীৰো অতি প্ৰিয় জলপান আছিল সেইটো অতি সহজে অনুমান কৰিব পাৰি। অসমীয়া সমাজত পিঠাৰ আদৰ বহুত। অসমীয়াৰ অতি আদৰৰ বিহুত পিঠা আৰু পিঠাগুৰিৰ বিশেষ পয়োভৰ সৰ্বজনবিদিত। পিঠাগুৰিৰে বিভিন্ন ধৰণৰ পিঠা বনোৱা হয় যেনে — ঘিলাপিঠা, চুঙাপিঠা, তিলপিঠা, ফেণীপিঠা, সুতুলি পিঠা, লাওপিঠা, কলপিঠা, তালপিঠা, জোনপিঠা ইত্যাদি ইত্যাদি।

অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিত বহাগ বিহুৰ লোকাচাৰ আৰু ব্যঞ্জন মন কৰিবলগীয়া। বহাগ মাহ অকল অসমীয়াৰে নহয়, বেছিভাগ ভাৰতীয়ৰ বাবেই নতুন বছৰৰ আৰম্ভণিয়েই মাথোন নহয়, গোটেই বছৰটিৰ বাবেই প্ৰস্তুতি চলোৱা আৰু প্ৰতিশ্ৰুতি লোৱাৰো সময়। সেইবাবে

পূৰ্বপুৰুষৰ স্মৰণ আৰু তৰ্পণৰ মাজেদি আৰু মিত্ৰসকলৰ নিমন্ত্ৰণ আৰু ভোজনৰ দ্বাৰা আগন্তুক বছৰটি সুখে স্বাস্থ্যদৰে অতিবাহিত কৰাৰ বাবে আটায়ে প্ৰস্তুতি চলায়। এই সময়ছোৱাতে অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ সূজলা সুফলা মাটিত নানা তৰহৰ শাক-পাচলি, ফল-মূলৰ গছ লতিকা ডালে-পাতে লহপৰীয়া ৰূপত জাতিষ্কাৰ হৈ উঠে। বহাগ বিহুত এশ এবিধ শাক খোৱা পৰম্পৰাও চলি আহিছে। উজনি অসমত এশ এবিধ শাক খায়। কোনো কোনো অঞ্চলত এশ সাত বা এশ পোন্ধৰবিধ পৰ্যন্ত শাকো ব্যৱহাৰ কৰে। উল্লেখযোগ্য যে উজনি অসমত প্ৰচলিত এই এশ এবিধ শাক মংগোলীয় মূলজ ঠাই আহোমসকলৰ মাজত প্ৰচলিত শাকৰ সৈতে প্ৰায়বোৰেই একে। বন দৰবত সিদ্ধহস্ত টাই আহোমসকলৰ মাজেদিয়ে অসমীয়া সকলৰ মাজত এই লোকাচাৰটিৰ যে সৰবৰাহ ঘটিছিল এয়া ধুকপ। কাতি বিহুত ধাননি পথাৰত আৰু তুলসী তলত চাকি দিয়া হয়। উজনি অসমত অন্যান্য বিহুৰ দৰে কাতি বিহুৰ লগত সম্পৰ্কিত লোকাচাৰ সমূহৰো এক সুযম ৰূপ পৰিলক্ষিত হয়। টাই আহোমৰ সংস্কৃতিৰে প্ৰভাৱাঙ্কিত বিভিন্ন অসমীয়া ভাষী হিন্দু সম্প্ৰদায়ৰ মাজত যি ৰূপত কাতি বিহু উদযাপিত হয় প্ৰায় তাৰ অধিকল ৰূপতে কছাৰী, দেউৰী, মিছিং আদি জনগোষ্ঠীৰ মাজতো অতি অনাড়ম্বৰভাৱে কাতি বিহুৰ দিনা ধাননি পথাৰত শইচৰ শ্ৰীবৃদ্ধি কামনাৰে আৰু চোতালৰ

তুলসী জুপিত চাকি আগবঢ়াই তুলসী নাম গায়। মাঘ বিহুত আকৌ মেজি জ্বলাই অগ্নিদেৱতাক সেৱা জনোৱা নিয়ম আছে। কোনো কোনো ঠাইত কেইবাদিনলৈ মেজি ৰাখি থয়।

অসমীয়া সমাজত বিভিন্ন লোক বিশ্বাস আছে যাৰ বাবে বিভিন্ন পূজা পাৰ্বন বিশ্বাস কৰে। যেনে — বৃক্ষ পূজা কৰে আঁহত গছক দেৱতা জ্ঞান কৰি। আঁহত গছৰ বিষয়ে অসমীয়া সমাজত নানা জনশ্ৰুতি প্ৰচলিত আছে। লোকবিশ্বাস মতে দ্ৰোণাচাৰ্য্যৰ পুত্ৰ অশ্বথামাই অশ্বথবৃক্ষ অৰ্থাৎ আঁহত গছৰ ৰূপ পৰিগ্ৰহ কৰিছিল। আঁহত গছ খৰি হিচাপে মোল সমাজত ব্যৱহাৰ নকৰে। আঁহত গছৰ গুৰিত পানী দিলে পুণ্য সিজে। আঁহতগছৰ আগভাগত ব্ৰহ্মা, মূলত বিষ্ণু, শাখাসমূহত মহেশ্বৰ পাতসমূহত দেৱতাসকলে বাস কৰে বুলি লোক বিশ্বাস আছে। তেনেধৰণৰ কিছুমান বিশ্বাসৰ ভেঁটিতে আন আন পূজাবোৰ যেনে — জলপূজা, শীতলা পূজা, সৰ্প পূজা, গৰখীয়া পূজা আদিও লোক বিশ্বাসৰ ওপৰত চলি আহিছে। আৰু বহু ধৰণৰ বস্তু অসমীয়া লোক সংস্কৃতিত চলি আহিছে। লোকনৃত্য, লোকগীত আদিৰো বিশেষ স্থান আছে। লোকনৃত্য কামৰূপী, গোৱালপৰীয়া, দৰঙী আদি।

□□□

কালিদাসৰ কুমাৰসম্ভৱ

— কৃষ্ণ দেৱী

‘অস্তি’ শব্দেৰে আৰম্ভ কৰা কালিদাসৰ ‘কুমাৰসম্ভৱ’ উপমা অলংকাৰেৰে সমৃদ্ধ এখনি সুন্দৰ সুশ্ৰাব্য কাব্য। তলৰ শ্লোকটিলৈ লক্ষ্য কৰিলে কালিদাসৰ উপমাৰ কিঞ্চিৎ আভাস পোৱা যাব।

মনীষিতা সন্তি গৃহেষু তপঃ
স্ববৎসে ক্ৰচ তাৰকং বপুঃ।
পদং সহত ভ্ৰমৰস্য পেলবং
শিবীষপুষ্পং নপুনঃ পতত্ৰিনঃ ॥

অৰ্থাৎ “হে বৎসে! তোমাৰ আৰাধ্য দেৱতা গৃহতে আছে। নাম দিয়া হৈছে।

তোমাৰ কৰ্মনী শৰীৰ কঠোৰ তপস্যাৰ উপযোগী নহয়। চোৱা, কোমল শিৰীষ ফুলে ভোমোৰাৰ পদভাৰ সহ্য কৰিব পাৰে, কিন্তু পক্ষীৰ পদভাৰ সহ্য কৰিব নোৱাৰে।” এনেকুৱা সুন্দৰ সুন্দৰ উপমা ‘কুমাৰসম্ভৱ’ কাব্যৰ প্ৰায়ভাগ শ্লোকতে বিদ্যমান। তলত ‘কুমাৰসম্ভৱ’ৰ ঘটনা বিশেষৰ এটা অতি সংক্ষেপ বৃত্তান্ত দাঙি ধৰা হ’ল, কিন্তু কলেবৰ বৃদ্ধি ভয় হেতু উপমা বিশেষৰ উল্লেখ কৰিব পৰা নগ’ল।

‘কুমাৰসম্ভৱ’ত বৰ্ণিত বিষয়সমূহ পাঁচটা সৰ্গত বিভক্ত হৈ আছে। প্ৰথম সৰ্গত হিমালয়ৰ বিভূতি বৰ্ণন, মেনকাৰ লগত হিমালয়ৰ বিবাহ, মৈনাকৰ জন্ম, সতীদেৱীৰ গিৰীৰাজগৃহত জন্ম, সতীৰ নামাকৰণ তথা শৰীৰৰ শোভা বৰ্ণন, নাৰদৰ হৰ-পাৰ্বতীৰ বিবাহ সংবাদ আৰু শিৱৰ তপস্যাৰ কথা পোৱা যায়।

অস্ত্যন্তৰস্য্যাং দিশি দেৱতাত্মা
হিমালয়ো নাম নাগাধিৰাজঃ।
পূৰ্বাপৰৌ তোয়নিধিৰাগাহ্য
স্থিতঃ পৃথিব্যা ইব মানদণ্ডঃ ॥

অৰ্থাৎ “উত্তৰফালে দেৱতা সকলৰ আৱাসস্থান হিমালয় নামেৰে এখন পৰ্বত আছে। এই পৰ্বতৰ দুই প্ৰান্ত পূৱ আৰু পশ্চিম সমুদ্ৰত নিমগ্ন থকা বাবে ই যেন পৃথিৱীৰ মানদণ্ড স্বৰূপ হৈ পৰিছে।” অন্যান্য পৰ্বতসমূহে ইয়াক দামুৰি সদৃশ কল্পনা কৰি সুমেক্ষ সমক্ষে পৃথুৰাজৰ আদেশ অনুসৰি গোকপধাৰিণী পৃথিৱীৰ পৰা উজ্জ্বল বত্ন আৰু ঔষধি সমূহ যেন দোহন কৰি আছে। বৰফে হিমালয়ৰ শোভা নষ্ট কৰিব পৰা নাই; কাৰণ চন্দ্ৰৰ কলঙ্ক কিৰণ বাশিৰ মাজত লয় হয়। তপস্বীসকলে ইয়াত সিদ্ধি লাভ কৰে, দেৱতা-কিন্ৰ-অগ্ৰৰ আদিয়ে ইয়াত আনন্দ বিহাৰ কৰে, ব্যাধ বিলাকে ইয়াত জন্তুৰ পদচিহ্ন অনুসাৰে চিকাৰ কাৰ্য্যত আগবাঢ়িব পাৰে আৰু ঔষধিবিলাকে ইয়াৰ বায়ু বীজাণুমুক্ত কৰে। গুণ আৰু সৌন্দৰ্য্যত অন্যান্য পৰ্বত বিলাকতকৈ শ্ৰেষ্ঠ কাৰণে ইয়াত গিৰিৰাজ নাম দিয়া হৈছে।

ইয়াৰ পাছতে পোৱা যায় — হিমাদ্ৰিৰ পিতৃপুৰুষৰ মানসোদ্ভৱা কন্যা মেনকাৰ লগত হিমালয়ৰ বিবাহ আৰু মেনকাৰ গৰ্ভত মৈনকৰ জন্ম। তাৰ পিছত শিৱৰ পূৰ্বপত্নী সাত্বী দক্ষনন্দিনী সতীদেৱীয়ে পিতৃকৃত অৱমাননা সহ্য কৰিব নোৱাৰি যোগ বলে তনুত্যাগপূৰ্বক জন্মকামনা হেতু মেনকাৰ উৰ্বৰত স্থান লৈ কালক্রমত জন্মলাভ কৰি স্থাৱৰ জঙ্গমে উবয়ৰে সুখৰ কাৰণ হৈ পৰিল। সৌন্দৰ্য্যময়ী মেনকাৰ শোভা মাতৃত্বৰ গৌৰৱত দুগুণে চৰিল। নবোদিতা শশিকলাৰ নিছিনাকৈ পাৰ্বতী দিনে দিনে বাঢ়ি আহিব ধৰিলে আৰু গিৰিৰাজৰ আদেশত পূৰ্বাভিলাস মৰ্মে মহাদেৱক পাবলৈ তপস্যা আৰম্ভ কৰিলে। পৰ্বত জীয়াৰী কাৰণে আনে পাৰ্বতী বুলি মাতিলেও মেনকাই মৰমতে “উ-বৎসে-মা” তপস্যা কৰিব নালাগে বুলি মাতিছিল কাৰণে সেই সুমুখীয়ে উমা নাম পালে।

ইয়াৰ পিছত উমাৰ বিপুল যৌৱন তথা ৰূপ লাৱণ্যৰ অনুপম বৰ্ণনা পোৱা যায়। এদিনাখন নাৰদমুনি গৈ হিমালয়ক ক’লে যে এই কন্যা মহাদেৱৰ পত্নী হ’ব। ইয়াতে সিদিনা মহাদেৱে সতীক ত্যাগ কৰিছিল সিদিনাৰ পৰা সংসাৰ ত্যাগ কৰি তপস্যাত ৰত হৈ আছিল। পাৰ্বতীয়ে মহাদেৱৰ আৰাধনা কৰি থকা সময়তে প্ৰথম সৰ্গৰ অন্ত পৰে।

দ্বিতীয় সৰ্গত আছে — তাৰকাসুৰ বধাৰ্থে দেৱতা সকলৰদ্বাৰা ব্ৰহ্মাস্ত্ৰতি, ব্ৰহ্মাৰ উপদেশ, দেৱতাৰ কাৰ্য্য, নিৰ্ণয়, ইন্দ্ৰৰদ্বাৰা কামদেৱ স্মৰণ আৰু মহাদেৱৰ আগমণ।

সেই সময়ত ব্ৰহ্মাৰ বৰত, বলীয়ান তাৰকাসুৰ ৰামে এক অসুৰৰ অত্যাচাৰৰদ্বাৰা উৎপীড়িত হৈ দেৱগণে নিজ স্বাধীনতা ভগ্নাৱশতঃ নিৰূপায় হৈ সৃষ্টিকৰ্তা ব্ৰহ্মাক স্তুতি কৰিব ধৰিলে। দেৱতাৰ কাতৰ স্তুতিত ৰব নোৱাৰি ব্ৰহ্মাই নিজমূৰ্তি ধাৰণ কৰি দেৱতা সকলৰ সন্মুখত উপস্থিত হৈ মঙ্গলবাৰ্তা সোধাৰ পাছত তেওঁক আহ্বান কৰাৰ কাৰণ সুধিলে। তেতিয়া দেৱৰাজৰ ইঙ্গিতানুসাৰে দেৱগুৰু বৃহস্পতিয়ে তাৰকাসুৰৰ অত্যাচাৰত হোৱা দেৱকুলৰ দুৰ্দশাৰ কথা বৰ্ণনা কৰি তদৰ্থে ব্যৱস্থা হিচাবে এনেকুৱা এজন দেৱসেনাপতি সৃষ্টি কৰিবলৈ অনুৰোধ জনালে, যাৰদ্বাৰা তাৰকাসুৰ বধ হ’ব।

দেৱগুৰু বৃহস্পতিৰ কথা শুনি ব্ৰহ্মাই ক’লে যে নিতে যদি বিহ গছৰ পুলি এটাও ৰোৱে, তেন্তে সেই গছ পুলিটো নিজে কোনেও কাটিব নোৱাৰে। তেনেস্থলত ব্ৰহ্মাই নিজে তাৰকাসুৰকদেৱৰ অবধ্য বৰ দি নিজে নিধন কৰে কেনেকৈ? তথাপি দেৱতাসকলক নিৰাশ নকৰি এটা উপায় দিলে। সেয়া ... হৈছে - মহাদেৱৰ ঔৰসজাত সন্তানেহে কেৱল তাৰকাসুৰক বধ কৰিবলৈ সক্ষম হ’ব। আনফালে পাৰ্বতীয়ে মহাদেৱক সাক্ষী হিচাপে পাবলৈ তপস্যা কৰি আছে। তদুপৰি মহাদেৱৰ বীৰ্য্য ধাৰণ কৰিবলৈ পাৰ্বতীৰ বাহিৰে আন কাৰো শক্তি নাই। গতিকে

এতিয়া মহাদেৱৰ তপস্যা ভঙ্গ কৰি পাৰ্বতীৰ প্ৰতি আসক্ত কৰাটোৱে হ’ব দেৱতাসকলৰ প্ৰধান কৰ্তব্য। পাৰ্বতীৰ গৰ্ভত মহাদেৱৰ ঔৰসত জন্ম হোৱা কাৰ্তিকেকেহে দেৱসেনাপতি হৈ তাৰকাসুৰক বধ কৰিব পাৰিব। ইয়াকে কৈ ব্ৰহ্মা অন্তৰ্ধান হ’ল। দেৱতাসকলৰ হকে কৰ্তব্য স্থিৰ কৰি ইন্দ্ৰই হৰৰ তপস্যা ভঙ্গ কৰিবলৈ সখিয়োক কামদেৱক স্তুতি কৰাত পুষ্পবাণেৰে সজ্জিত হৈ আহি কামদেৱে কৃতাজ্জলি পূৰ্বক ইন্দ্ৰক প্ৰণাম জনালে। ইয়াতে দ্বিতীয় সৰ্গৰ অন্ত পৰে।

তৃতীয় সৰ্গত আছে — মদনৰ ইন্দ্ৰআজ্ঞা পালনৰ প্ৰতিশ্ৰুতি, মহাদেৱৰ আশ্ৰমত প্ৰৱেশ, মদনৰ আগমনত আশ্ৰমৰ অৱস্থা, মদনৰদ্বাৰা শিৱৰ প্ৰতি পুষ্পবান নিষ্ক্ষেপ আৰু মদন ভয়।

কামদেৱে ভাবিছিল যে — কামুক ইন্দ্ৰ কোনোবা ৰমণীৰদ্বাৰা তিৰস্কৃত হৈছে, অথবা আসক্তি হেৰুৱাইছে। সেয়েহে তেওঁ পুষ্পবাণেৰে বসন্তৰ সহায়ত আনকি মহাযোগী মহাদেৱৰো কামোদ্ভেজনা আনি দিব পাৰে বুলি কৈ যাৰে ওপৰত পুষ্পবান নিষ্ক্ষেপ কৰিব লাগে তাৰে ওপৰত নিষ্ক্ষেপ কৰিবলৈ ইন্দ্ৰৰ ওচৰত প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হ’ল। তেতিয়া ইন্দ্ৰই স্বাভিপ্ৰায় ব্যক্ত কৰি ক’লে — হে সখি! দেৱগন আজি তোমাৰ যাচক। গতিকে গিৰিজাৰ প্ৰতি মহাদেৱ আকৃষ্ট হোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। কাৰণ মহাদেৱৰ বীৰ্য্য ধাৰণ কৰি পাৰ্বতীয়ে যি সন্তান জন্মাব তেৱেহে তাৰকাসুৰক নিধন কৰিব পাৰিব। সম্প্ৰতি অসুৰৰ দেৱকুলৰ ওপৰত যি অত্যাচাৰ চলি আছে তাৰ অৱসান ঘটাবলৈ নৱ দেৱসেনাপতিৰ অতীৰ আৱশ্যক হৈ পৰিছে।

দেৱৰাজৰ মুখৰ পৰা এই বিনীত বচন শুনাৰ পিছত অনঙ্গই — “তথাস্ত” বুলি কৈ প্ৰিয় সুহৃদ বসন্ত আৰু ৰতিদেৱীৰ সৈতে গৈ শিৱাশ্ৰমত প্ৰৱেশ কৰিলে। বসন্তৰ প্ৰৱেশৰ পাছত গোটেই আশ্ৰমত প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশ সলনি হৈ নৱপুষ্প পল্লৱেৰে মুনিগণৰ চঞ্চলাৱেগ বশতঃ তপস্যা ভঙ্গৰ উপক্ৰম হ’ল। পুষ্পধ্বজা সহিত ৰতিদেৱীৰ আগমণত আশ্ৰমস্থ প্ৰাণীগণে প্ৰেমৰসম্পৃক্ত ভাৱ দৰ্শাব ধৰিলে। ভ্ৰমৰ বিলাকে ফুলৰ মধু পান কৰাত ব্যস্ত হৈ পৰিল। অৱশেষত জতাগৃহৰ দুৱৰী নন্দীয়ে কনকবেত্ৰ হাতত লৈ সমস্ত আশ্ৰমৰ প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশ শাস্ত কৰিলে। নন্দীৰ কঠোৰ শাসনত প্ৰকৃতি সন্ত্ৰস্ত হৈ চিত্ৰাৰ্পিতৰ নিছিনা স্থিৰ হৈ থাকিল। তেতিয়ালৈকে শিৱৰ তপস্যা ভঙ্গ হোৱা নাই। মদনে মহাদেৱৰ আগলৈ গৈয়ো পুষ্পবান নিষ্ক্ষেপ কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা নাই। এনেতে নৱযৌৱনাসম্পন্ন পাৰ্বতীয়ে পুষ্পেৰে সুসজ্জিত হৈ অনন্যা সুন্দৰীৰ কেশত উপস্থিত হোৱাত শিৱৰ তপস্যা ভঙ্গ হ’ল। এই ছেগতে মন্থথে পুনঃ পুনঃ স্বীয় ধনুৰ্বান শিৱৰ প্ৰতি লক্ষ্য কৰি এৰিব ধৰিলে। খন্তেক পাছতে তপস্যা ভঙ্গৰ কাৰণ জানিব বিচাৰি ধ্যানস্থ হৈ মদনক

দেখা পাই তৎক্ষণাত তৃতীয় চকুৰে ভষ্ম কৰি পেলালে। ইয়াতে তৃতীয় সৰ্গৰ অন্ত পৰে।

চতুৰ্থ সৰ্গত আছে — ৰতি বিলাপ, আকাশবাণী যোগে ৰতিক দিয়া আশ্বাস, মদন ভষ্মৰ কাৰণ ব্যাখ্যা আৰু মদনৰ পুনৰ অঙ্গপ্ৰাপ্তি।

মদনভষ্মৰ পাছত বিধৱা পত্নী ৰতিদেৱীয়ে শোকাভিভূত হৈ প্ৰিয়তমৰ গুণ বখানি নানা ধৰণে বিলাপ কৰিব ধৰিলে। অনঙ্গৰ অনুগামিনী হ'বলৈ তেওঁ মনস্থিৰ কৰি ল'লে। বসন্তই শান্তনা দিব ধৰিলে। কিন্তু জ্বলা জুইত ঘিঁউ দিয়াৰ নিচিনা ৰতিদেৱীৰ ক্ৰন্দনৰ গতি বাঢ়িল হে। এনেতে আকাশবাণী যোগে মদনভষ্মৰ কাৰণ জানিব পাৰিলে আৰু লগতে ইয়াকো জানিব পাৰিলে যে মদনে পুনৰ্জীৱন লাভ কৰিব। এসময়ত মদনৰ প্ৰভাৱত প্ৰজাপতি ব্ৰহ্মাই বিকৃতেশ্বৰ হৈ নিজ তনয়াৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হৈ কথমপিহে আত্মসম্বৰণ কৰিব পাৰিছিল। সেই সময়তে ব্ৰহ্মাই অভিশাপ দিছিল যে এই পাপৰ বাবে মহাদেৱৰদ্বাৰা প্ৰদিত মদন ভষ্ম হ'ব লাগিব। নিজ কৰ্মৰ দোষত মদন ভষ্ম হ'ব লগা হৈছিল। পুনৰ্জীৱনৰ আশাত ৰতি দেৱীয়ে মদনলৈ অপেক্ষা কৰি থাকিল। ইমানতে চতুৰ্থ সৰ্গৰ অন্ত পৰে।

পঞ্চম সৰ্গত আছে — হতাশাৰ বাবে পাৰ্বতীৰ বিষাদ, হিমালয়ৰ আগত গিৰিজাৰ অভিপ্ৰায় প্ৰকাশ, পাৰ্বতীৰ গৌৰীশিখৰ গমন, উমাৰ তপস্যাত মহাদেৱ সন্তুষ্ট হৈ ব্ৰহ্মাচাৰীৰ বেশত উমাৰ সন্মুখলৈ গৈ শিৱনিন্দা, উমাৰদ্বাৰা শিৱনিন্দাৰ প্ৰতিবাদ আৰু স্বৰূপ ধাৰণ কৰি শিৱৰ আৰিভাৱ।

গিৰীন্দ্র নন্দিনীয়ে কামদেৱ ভষ্ম হোৱা দেখি হতাশ হৈ পৰিল আৰু স্বকীয় ৰূপ লাৱণ্যক ধিক্কাৰ দিব ধৰিলে। উমাই পুনৰাই তপস্যা আৰম্ভ কৰা ভাবিলে। কাৰণ মাতৃৰ হৃদয়ে তনয়াৰ কমণীয় দেহৰ ওপৰত কঠোৰ অত্যাচাৰ সহ্য কৰিবলৈ টান পায়। কিন্তু উমা নিজৰ কৰ্তব্যত অচল-অটল। তেওঁ মহাদেৱক সন্তুষ্ট কৰিবলৈ তপস্যাকে একমাত্ৰ উপায় বুলি নিশ্চিত কৰি লৈ বঙ্কল-বসন ধাৰণ কৰি সখিয়ক সকলৰ সৈতে গৌৰীশৃঙ্গীলৈ গমন কৰিলে। পাৰ্বতীৰ যত্নত আশ্ৰমত শাস্তিৰ অনুকূল বাতাবৰণ গঢ়ি উঠিল। লাহে লাহে তেওঁ কঠোৰৰ পৰা কঠোৰ তপস্যা আৰম্ভ কৰিলে।

গিৰিজাৰ কঠোৰ তপস্যাত মহাদেৱ সন্তুষ্ট হ'ল। শিৱই ভেশচন কৰি ব্ৰহ্মাচাৰীৰ বেশত উমাৰ সন্মুখত উপস্থিত হ'ল। ব্ৰাহ্মণবেশী শিৱক পাৰ্বতীদেৱী শক্তিসাধ্যে যথাবিধি অতিথি সৎকাৰ কৰিলে। শিৱেও আতিথ্য গ্ৰহণ কৰি জিৰণী লোৱাৰ চলেৰে পাৰ্বতীৰ আচৰণ লক্ষ্য কৰি সুমধুৰ স্বৰেৰে ক'ব ধৰিলে — “হে মৃদুভাষিণী! তোমাৰদৰে উদাৰ দৰ্শিনীৰ চৰিত্ৰ দৰ্শনৰদ্বাৰা মুনিসকলেও স্বভাৱ শিক্ষা লৈ আছে। মোকো তুমি যথোচিত আতিথ্য সৎকাৰৰ দ্বাৰা আপ্যায়িত কৰিছো। হে তাপস্বী! সম্প্ৰতি মই তোমাক যি প্ৰশ্ন কৰিম তাৰ যথাযথ উত্তৰ দিব বুলি আশা কৰিলোঁ। তোমাৰ এই নবীন বয়স তথা ৰূপ যোৱনা সম্পন্ন শ্ৰীয়ে তপস্যা কৰা নুশুৱায়। তুমি কি কাৰণে তপস্যা কৰিছা। নিশ্চয় তোমাৰ অভিলাষিত যুৱকজন অত্যন্ত কঠোৰ হৃদয়ৰ। তোমাৰ এই অৱস্থা কোনো সৰল অন্তৰে সহ্য কৰিব নোৱাৰে। এনেকৈ আৰু কিমান দিন তপস্যা কৰিবা? মই তোমাৰ অভিলাষৰ কথা জানিব বিচাৰো।”

ব্ৰাহ্মণবেশী শিৱক পাৰ্বতীয়ে নিজ অভিলাষৰ কথা জনাবলৈ লজ্জাবোধ কৰি সখিয়ক সকলক ইঙ্গিত কৰিলে। তেতিয়া সখিয়ক সকলে জনালে যে — যিজন ঐশ্বৰ্য্যশালীয়ে কামদেৱক ভষ্ম কৰিছিল আৰু ৰূপ লাৱণ্যই যাক বশ কৰিব নোৱাৰে, সেইজন অকামুক মহাযোগী শিৱকেই এই মালিনী পাৰ্বতীয়ে পতিৰূপে পোৱাৰ অভিলাষ কৰি আছে। তেতিয়া শিৱই পাৰ্বতীক পৰীক্ষা কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে শিৱনিন্দা কৰিব ধৰিলে। শিৱক অসদাচাৰী, শ্মশানবাসী, কুস্কচ আদি নানা ধৰণে তিৰস্কাৰ কৰিলে। শিৱনিন্দা শুনি পাৰ্বতীৰ খঙে চুলিৰ আগ পালে। পাৰ্বতীয়ে ক'লে যে, “ব্ৰাহ্মণে শিৱৰ বিষয়ে একো নজনা বাবেহে এনেদৰে ক'বলৈ সাহস পাইছে। এনেধৰণে নিন্দা কৰিব পৰাজনৰ মাতৃ শূনাটোও পাপ” বুলি কৈ সেই ঠাই ত্যাগ কৰিব খোজোতেই পাৰ্বতীৰ ওপৰৰ বসন খহি পৰিল। সেই সময়তে মহাদেৱে নিজ মূৰ্তি ধাৰণ কৰি পাৰ্বতীৰ হাতত ধৰিলে। আৱেগত পাৰ্বতী কিংকৰ্তব্য-বিমূঢ় হৈ পৰিল। মহাদেৱে পাৰ্বতীক ক'লে — “হে অৱনতাসী! আজিৰ পৰা মই তোমাৰ ক্ৰীতদাস হ'লো।” শিৱৰ মুখৰ পৰা এই কথা শুনা মাত্ৰেই পাৰ্বতীৰ তপস্যাজনিত কষ্ট লোপ পালে। ইমানতে পঞ্চম সৰ্গৰ অন্ত পৰে।

□□□

[বি. দ্ৰ. : প্ৰাতঃস্মৰণীয় পণ্ডিত গুৰুনাথ বিদ্যানিধি ভট্টাচাৰ্য্য সম্পাদিত “কুমাৰ সন্তৰম্” নামৰ আলমত এই লিখনিটো যুগুত কৰা হৈছে।]

অসমীয়া সংস্কৃতিত বিয়া নাম

সংগ্ৰাহক : লজিতা দেৱী

অসমীয়া সমাজৰ সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ বুলি ক'বলৈ হ'লে লোক-সাহিত্যৰ এক অমূল্য সম্পদ বিয়াগীতবোৰ। সমাজৰ নীতি-নিয়মেৰে পতা বিয়াখনত যি গীত গোৱা হয় তাকেই বিয়াগীত বুলি কোৱা হয়। দুটি পৰিত্ৰ আত্মাৰ মিলনত গোৱা সুমধুৰ গীতবোৰেই হ'ল - বিয়াগীত। এই বিয়াগীত সমূহে অসমীয়া সমাজৰ জীৱনৰ লগত ওতঃপ্ৰোতভাৱে সাঙোৰ খাই আছে। ই যেন অসমীয়া সমাজৰ এটি আপুৰুগীয়া সম্পদ। কিন্তু আজি সময়ৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে বিয়াগীতবোৰ অনাৱশ্যকীয় হৈ পৰা দেখা যায়। সমাজত যেন এই বিয়াগীতবোৰে স্থান হেৰুৱাই পেলাইছে এনে লাগে।

অতীজৰে পৰা চলি অহা অসমীয়া সমাজত বিয়াগীতবোৰ লোক-সাহিত্যৰ এটা অংশ। আজিৰ যুগটো যান্ত্ৰিক যুগ। এই যান্ত্ৰিক যুগত যন্ত্ৰৰ নিচিনাকৈ সময়ৰ সৈতে আগবাঢ়ি নগ'লে নিজকে বহুত পিছপৰি থকা বুলি ভবা হয়। পুৰণি লোক-সংস্কৃতি 'বিয়াগীত' একোটা সাহিত্য ধাৰাৰ ভেটি। এই ভেটিটো যিমানে সুদৃঢ় হয় সিমানে সাহিত্য ধাৰাটো উন্নতিশীল হয়। বিয়াগীতবোৰৰ তাল-মান, লয়-ছন্দ নিখুঁত। এইবোৰ আয়তী-নামতীসকলৰ মুখত আঠৈ ফুটা দি ফুটে। সকলো বিয়া নামেই যোৰা-নাম। গীত গোৱা আয়তী বা নামতীসকল প্ৰতিজনীয়েই স্বভাৱত কবি। পুৰণি কালত গীতবোৰত বহুত আখ্যান-উপাখ্যান, দেৱ-দেৱী, ঋষি-মুনি, ৰজা-মহাৰজাৰ নাম জড়িত হৈ থকা বাবে সেইবোৰৰ গাভীৰ্য্য অধিক। এনেকৈয়ে বিয়া-নাম, যোৰা নামৰ সীমাৰেখা নিৰূপণ হোৱা যেন লাগে।

আগৰ দিনত বিয়াগীতৰ পয়োভৰ বিশেষকৈ গাঁওবিলাকত খুৰেই বেছি আছিল। চহৰৰ কথাটো অলপ সুকীয়া। কেতিয়াবা দুই এখন বিয়াত সময় সাপেক্ষে এটি দুটি গীত শুনা যায় যদিও আচল মাধুৰ্য্য পোৱা নাযায়। আনকি মঙ্গলসূচকভাৱে উৰুলিটো দিবলৈও টান পায়। তলত বিয়াৰ আগৰ দিনাৰ পৰা গোৱা গীত কিছুমান দাঙি ধৰা হ'ল —

সান্দহ খুন্দা সময়ত গোৱা গীত —

ৰাম ৰাম, ঢেকীটো ঘুণ্ডা, খুৰাটো ঘুণ্ডা ও
চালনী সহস্ৰ বাতি ও ৰঘুবৰ,
জনকে পাতিছে সীতাৰে সয়ম্বৰ ও ॥

জোৰণ আহি পোৱাৰ সময়ত গোৱা গীত —

ৰভা দিছে জাতিষ্কাৰ
জোৰণ আহিল চমৎকাৰ
আহা আইদেউ আগবাঢ়ি
পিঙ্কাহি অলংকাৰ ॥

মায়োৰাৰ অলংকাৰ থোৱা কাটি কৰি

ঐ ৰাম, দেউতাৰাৰ অলংকাৰ থোৱাহে,
দ্বাৰকাৰ শ্ৰীকৃষ্ণই পঠাইছে অলংকাৰ
ঐ ৰাম, হাতযোৰ কৰি লোৱাহে ॥

পানী তুলিব যোৱাৰ সময়ৰ গীত —

হাতে চাকি ধৰি ওলালা দৈৱকী
ঐ ৰাম, জলকে কামনা কৰিহে।
আইদেউক ধোৱাব লাগে শুদ্ধ জল
ঐ ৰাম, দিব গঙ্গা মাঁৰ হে ॥

ফলে ফুলে জাতিষ্কাৰ প্ৰথমতে
কইনাৰ মাকে জলক কৰা নমস্কাৰ ।।

শ্ৰাদ্ধৰ শেষত নাপিতক মাতি নখ কমাৰ দিয়া হয় । সেই সময়ত
কিছুমান জোৰা নাম দিয়ে —

মণ্ডল পাতা পুৰোহিতজনক চিনো-চিনো কৰে,
খবৰ পালো ঘৈণীয়েকক লৈ গৈলা চোৰে ।
মাহ, হালধী গাত সানি গীত জোকাৰৰ সুললিত সুৰেৰে দৰা বা

কইনাজনীক গা ধুৱাবলৈ কলৰ গুৰিলৈ মাতি অনা গীত —

আহা আইদেউ বহাহি
উৰুলি-মঙ্গলে গা ধুই লোৱাহি
আমদালি কাটিছো, জামদালি কাটিছো
কলৰ গুৰিত বহা আইদেউ মৰমেৰে মাতিছো ।
আহা আইদেউ বহাহি গঙ্গাজল আনিছো
শিৰ পাতি লোৱাহি ।।

সুৱাগ তুলি আহি দৰা বা কইনাৰ মাকে বভাৰ তলত বহি থকা
দৰা বা কইনাজনীক মূৰৰ ওপৰত এখন কাপোৰ দুজনী আয়তীয়ে দুফালৰ
পৰা ধৰি সুৱাগ জাৰে । তাৰ পিছত দৰা বা কইনাই মাকক সেৱা জনাই
আৰু মাকে আশীৰ্বাদ দিয়ে । সেই সময়ত গোৱা গীত —

সুৱাগ জাৰা সুৱাগ জাৰা দৈৱকী আই
ভাল কৰি সুবাগ জাৰা আশীৰ্বাদ জনাই ।।

কইনাৰ ঘৰত আহি দৰাই যেতিয়া বাটত কলৰ গুৰিত বৈ থাকিব
তেতিয়া উৰুলি গীতেৰে মঙ্গলময় কৰে আৰু দৰাক 'শিৰ'ৰ লগত তুলনা
কৰি গাখীৰ কলেৰে ভৰি ধুৱাই । সেই সময়ত আয়তী সকলে গীত
যোৰে —

শিৰ গোঁসাই আহিছে

ডম্বৰু বজাইছে

পদুলিৰ মূৰতে কইনা ভিক্ষা মাগিছে ।

দৰা আহি বভাতলিত বহাৰ পিছত বিভিন্ন ধৰণৰ গীত গায় —

গুৱাহাটীৰ আলিবাট

নাহৰেৰে কুঁহিপাত

মা-দেউতাৰ মৰমখিনি সকলোৰে আশীৰ্বাদ ।

মা দুৰ্গা ভৱানী

আজি তুমি ছোৱালী

কালিৰ পৰা হ'ব তুমি গৃহবাসী সংসাৰী ।।

এটি কলিৰ দুটি পাত

চিৰ সুখী হোৱা যেন আমি কৰো আশীৰ্বাদ ।।

ভায়েকে আঁখে তোলা সময়ত গোৱা গীত —

আঁখে তোলা আঁখে তোলা মৰমেৰে ভাই

আজিৰ পৰা তোমাৰ লগত গোত্ৰ চিঙি যায় ।।

কইনাৰ বিদায়ৰ সময়ত গোৱা গীত —

কাৰ ঘৰে ওলালি বুকুৰে বাচা তই অ'

অ' মোৰ, চিঙিলি সম্বন্ধৰ সূতা অ' ।।

ঔ গছৰ কোমল কুহি ভাটো পৰি খায়

দেউতাই পোহা মইনা চৰাই আনে লৈয়া যায় ।।

এনেদৰে অসমীয়া সমাজত আয়তীসকলে আমাৰ আপুৰুগীয়া
সম্পদ বিয়াগীতবোৰক যাতে সজীৱ কৰি ৰাখে । কালৰ বুকুত হেৰাই
যোৱা এই কাৰ্য্যবোৰ বচাই ৰাখিবৰ বাবে সকলোৱে আগ্ৰহ কৰাটো
প্ৰয়োজন । এই বিয়াগীতে সমূহ অসমীয়া সমাজৰ সংস্কৃতিৰ এক
আপুৰুগীয়া সম্পদ ।

□□□

ছালৰ যতন আৰু সৌন্দৰ্য্য চৰ্চা

— স্বপ্নালী দাস

ছাল হৈছে মানৱ শৰীৰৰ বাহ্যিক আৱৰণ। মানুহৰ শৰীৰৰ আৱৰণ এই ছালখনে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আগবঢ়ায়। আকৌ ছালবোৰ কিছুমান নোমেৰে আবৃত। যদিও প্ৰায় মানুহৰ ছালতে নোম থাকে কিন্তু কিছুমান ছালত ইয়াৰ পৰিমাণ একেবাৰে কমো দেখা যায়।

ছালৰ তিনিটা তৰপ থাকে। সেইকেইটা হ'ল —

১। এপিডাৰমিছ (Epidermis) : এইবিধ হ'ল ছালৰ ওপৰৰ তৰপ। ই প্ৰধানকৈ গঠিত হয় কেৰাটিন ছাইটছ Keratocytes নামৰ এবিধ কোষেৰে। যিটো পোৱা যায় কেৰাটিন নামৰ প্ৰটিনৰ পৰা।

২। মেচ'ডাৰমিছ (Mesodermis) : এইবিধ ছালৰ দ্বিতীয় তৰপ, ই নোমৰ লগতে আৰু কিছুমান গ্ৰন্থিৰে গঠিত হয়। যেনে - ঘৰ্ম গ্ৰন্থি (Sweat Glands), তৈল গ্ৰন্থি (Sebaceous Gland)। ঘৰ্ম গ্ৰন্থি (Sweat Gland)ৰ জৰিয়তে আমাৰ শৰীৰৰ অলাগতিয়াল তৰল পদাৰ্থ যেনে - ইউৰিয়া বাহিৰলৈ উলিয়াই দিয়ে। তৈল গ্ৰন্থি (Sebaceous Gland) য়ে তৈলাক্ত পদাৰ্থ Sebum নিঃসৰণ কৰে।

৩। হাইপ'ডাৰমিছ (Hypodermis) : এইবিধ ছালৰ তৰপে মানৱ শৰীৰৰ হাড় আৰু মাংসপেশীবোৰ সংযোগ কৰি ৰাখে।

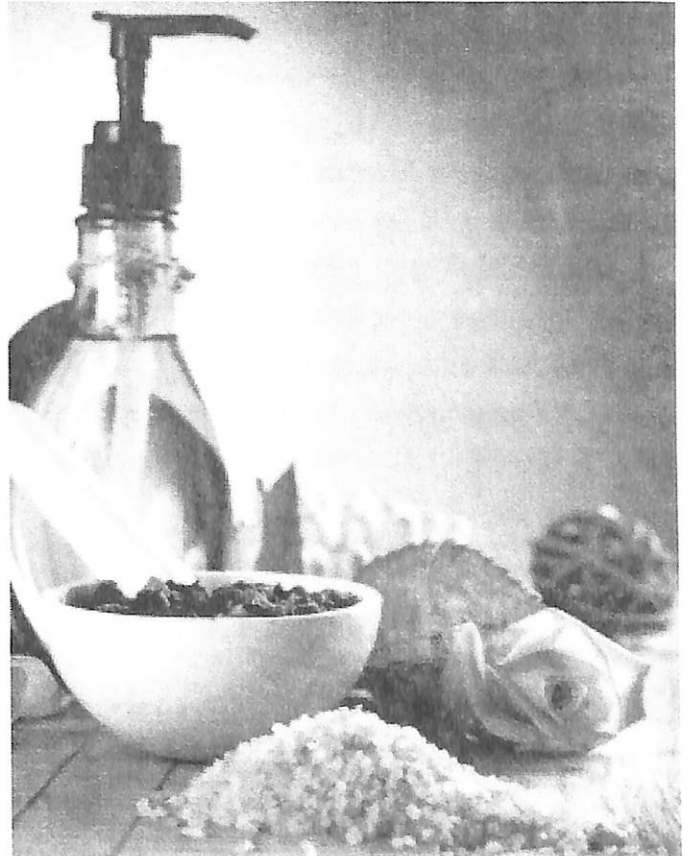
ছালৰ ৰং : মানুহৰ ছালৰ তৰপত এবিধ মেলানিন নামৰ ৰঞ্জক পদাৰ্থ থাকে যাৰ ফলত ছালৰ বিভিন্ন ৰং দেখা যায়। যি ছালত মেলানিন বেছি পৰিমাণৰ থাকে সেই ছাল ক'লা ৰঙৰ হয়। ইয়াৰ উপৰি এই ৰঞ্জক পদাৰ্থবিধে সূৰ্য্যৰ অতি বেঙুণীয়া ৰশ্মিৰ পৰা ছালক সুৰক্ষিত কৰি ৰাখে।

ছালৰ প্ৰকাৰ : ছাল কেইবা প্ৰকাৰৰো থাকে — শুকান ছাল, তেলেতীয়া ছাল, স্পৰ্শকাতৰ ছাল, স্বাভাৱিক ছাল ইত্যাদি। এনে বেলেগ বেলেগ ধৰণৰ ছালৰ বাবে বেলেগ বেলেগ যতনৰ দৰকাৰ। মানুহৰ ছালক সুস্থ, কোমল আৰু সুন্দৰ কৰি ৰাখিবলৈ কিছুমান নিয়ম অনুসৰণ কৰাৰ দৰকাৰ। তলত এনে কিছুমান নিয়ম উল্লেখ কৰা হ'ল —

১) গা ধোৱাৰ সময়ত বেছিকৈ গৰম পানী তথা অত্যধিক সময় গা ধুলে আমাৰ ছালত থকা তৈলাক্ত পদাৰ্থবোৰ নোহোৱা কৰি পেলায়, যাৰ ফলত ছাল ৰক্ষ আৰু আৰ্দ্ৰতাহীন হৈ পৰে।

২) ছালখন সুৰক্ষিত আৰু কোমল কৰি ৰাখিবলৈ দাড়ি খুবোৱাৰ আগত সদায় ক্ৰীম বা লোচন জাতীয় সামগ্ৰী সানি ল'ব লাগে। লগত দাড়ি খুৰাবৰ বাবে লোৱা ৰেজ'ৰ পাতো চাফ-চিকুণ হ'ব লাগে।

৩) চাবোন ব্যৱহাৰ কৰোতে অলপ সতৰ্ক হোৱা উচিত। অধিক শক্তিশালী চাবোন তথা ফেছ ৰাচ ব্যৱহাৰ কৰিলে ছাল ৰক্ষ হৈ পৰে। সেয়েহে চাবোন ব্যৱহাৰ কৰোতে পৰাপক্ষত পাতল বা

কোমল চাৰোনহে বাচি ল'ব লাগে।

৪) শুকান ছালৰ অধিকাৰীবোৰে তেওঁলোকৰ ছালৰ প্ৰতি অধিক যত্ন ৰখা উচিত। শুকান ছালৰ উপযোগীকৈ ময়স্বৰাইজাৰ লগাব লাগে যাতে ছালৰ আৰ্দ্ৰতা অটুত থাকে।

বৰ্তমান গ্ৰীষ্ম কাল। এই গৰমৰ দিনত ছালৰ নানান সমস্যাই দেখা দিয়ে। বিশেষকৈ গৰমৰ দিনত সূৰ্য্যৰ তাপৰ প্ৰকোপ বৃদ্ধি পায়, আনহাতে সূৰ্য্যৰ অতি বেঙুণীয়া ৰশ্মিৰ ফলত আমাৰ ছালৰ বহুতো ক্ষতি হয়। পৰাপক্ষত এই বেঙুণীয়া ৰশ্মিৰ পৰা নিজৰ শৰীৰটো বচাই ৰাখিব লাগে। ৰাতিপুৱা ১০ বজাৰ পৰা দুপৰীয়া ২ বজালৈকে সূৰ্য্যৰ তাপৰ প্ৰকোপ বৃদ্ধি হয়, গতিকে এই সময়চোৱাত বাহিৰলৈ ওলালে উপযুক্ত SPF থকা Sunscreen লগাইহে যাব লাগে।

ছালৰ যতনৰ কেইটামান ঘৰুৱা উপায় :

১। ত্বিহৰ ৰস চেপি মুখত লগালে ছাল উজ্বল হয় আৰু ছালখন ঠাণ্ডা হৈ পৰে।

২। কেঁচা পদিনা পাত পিহি মুখত লগাই অলপ সময় পাছত ঠাণ্ডা পানীৰে ধুই দিব। মুখখন উজ্বল হোৱাৰ লগতে শালমইনাও নোহোৱা হ'ব।

৩। তিতা নিমপাত, অকণমান হালধি পাউদাৰ আৰু পানী অকণমান দি পিহি মুখত লগালে শালমইনা ভাল হয় আৰু ছালৰ বীজাণু কাটে।

৪। গৰমৰ দিনত ছালৰ খজুৰতি ততা ঘামচি আদিয়ে দেখা দিয়ে। ইয়াৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে ছালকুঁৱৰী (Alovera) ৰ বিজলুৱা পদাৰ্থখিনি ছালত লগাব লাগে। ই ছালক ঠাণ্ডা কৰিও ৰাখে।

৫। পকা অমিতা মুখত লগালে ছাল উজ্বল হোৱাৰ লগতে ই ছালৰ দাগ আদিও নোহোৱা কৰে।

৬। আলুৰ ৰসো ছালৰ বাবে উপযোগী।

৭। সমান পৰিমাণৰ পদিনা, তুলসী আৰু নিমপাত মিহিকৈ বটি মুখত লগালে ছাল উজ্বল আৰু নিৰোগী হয়। ই ফেচিয়েলৰো কাম কৰে।

৮। ১ চাহ চামুচ মৌ আৰু আধা চাহ চামুচ পিঠা গুড়ি বা চাউলৰ গুড়ি মিহলাই এবিধ লেপ তৈয়াৰ কৰি লগালে ব্লেক হেড্চ (Blackheads) দূৰ হয়।

৯। ৰ'দে পুৰা ছালত মৌ আৰু নেমু ৰস মিহলাই মুখ আৰু ৰ'দে পুৰা অংশবোৰত লগাব লাগে।

১০। আলুৰ ৰস আৰু নেমুৰ ৰস সমান পৰিমাণে মিহলাই লগালে ৰ'দত ক'লা পৰা ছাল ভাল হয়।

১১। নাৰিকলৰ গাখীৰখিনি চেপি উলিয়াই মুখত সানিলে বলিৰেখা কমোৱাত সহায় কৰে।

১২। ডাবৰ পানীৰে মুখ ধুলে লাৱণ্য বাঢ়ে আৰু ছালৰ শ্ৰীবৃদ্ধি হয়।

ছালৰ যতনৰ বাবে ছালৰ ওপৰত প্ৰলেপ আদি সানি যতন লোৱাৰ লগতে আমি খাদ্যৰ প্ৰতিও যত্ন লোৱা উচিত। ছালৰ যতনৰ বাবে প্ৰচুৰ পৰিমাণে ভিটামিন, প্ৰ'টিন যুক্ত খাদ্য খাব লাগে। তাৰ উপৰি প্ৰত্যেক দিনে প্ৰচুৰ পৰিমাণে পানী খাব লাগে। লগতে ভিটামিন 'এ' আৰু ভিটামিন 'চি' থকা ফলমূল যেনে - কমলা, আম, কল ইত্যাদি নিয়মিতভাৱে গ্ৰহণ কৰিব লাগে। ইয়াৰ উপৰি ভিটামিন 'ই', 'বি' আদিও ছালৰ বাবে দৰকাৰী। গাখীৰ তথা গাখীৰেৰে তৈয়াৰী বস্তু, মাছ, কণী, শাক-পাচলি আদি আমাৰ শৰীৰৰ লগতে ছালৰো উপকাৰী। এটা সুস্থ দেহৰ অধিকাৰী হ'বলৈ হ'লে এখন সুস্থ আৰু সুন্দৰ ছালৰ অধিকাৰী হোৱাটোও দৰকাৰ।

□□□

বহাগ : আনন্দ নে বিষাদ : এটি সমীক্ষা

— প্ৰবাল পাঠক

বিহু অসমৰ জাতীয় উৎসৱ। অসমৰ লগতে অসমৰ কোনো কোনো দাঁতিকাষৰীয়া অঞ্চলতো কোনো জাতি-জনজাতিৰ লোকে বিহু বা ইয়াৰ সমাৰ্থক উৎসৱ পালন কৰা দেখা যায়। বিহুৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্য হ'ল ই জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলো লোকে একেলগে উদ্‌যাপন কৰিব পৰা এক উৎসৱ। বিহু এক কৃষিভিত্তিক উৎসৱ। কৃষি উৎসৱ ঘাইকৈ তিনিটা — খেতিৰ আৰম্ভণিৰ বেলিকা, খেতিৰ বাঢ়নী বতৰত আৰু খেতি চপোৱাৰ বতৰত —

- ১। বহাগ বিহু
- ২। কাতি বিহু
- ৩। মাঘ বিহু

বিহু শব্দটোৰ উৎপত্তিৰ ক্ষেত্ৰত নানা মতবাদ থকা দেখা যায়। কোনো পণ্ডিতৰ মতে সংস্কৃত 'বিযুবত' শব্দৰ পৰা বিহু শব্দৰ উৎপত্তি হৈছে। মতবাদ যিমানৈ থাকিলেও কোনোটো মতেই সৰ্বসন্মত নহয়। অসমৰ সামাজিক গাঁঠনিৰ দৰেই বিহু উৎসৱত আৰ্য, অষ্ট্ৰিক, আলপাইন আৰু মংগোলীয় সংস্কৃতিৰ সংমিশ্ৰণ ঘটিছে আৰু প্ৰত্যেক সভ্যতাৰে অৱদান বিহুৰ মাজত এনেদৰে মিহলি হৈ পৰিছে যে এতিয়া সেই বৈশিষ্ট্য সমূহ পৃথক কৰা অসম্ভৱ। শংকৰদেৱে প্ৰচাৰ কৰা একশৰণ নামধৰ্মৰ সৰ্বব্যাপী প্ৰভাৱ অসমৰ জনসাধাৰণৰ মাজত পৰাৰ লগে লগে, বিহুতো আমূল পৰিবৰ্তন আহিল। বিহুত প্ৰেম - পিৰিতিৰ উপৰিও ধৰ্মীয় আদৰ্শৰ চাপ স্পষ্ট।

আহোম স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহই চহা ৰাইজৰ বিহুলৈ পোনপতীয়া ৰজাঘৰীয়া পৃষ্ঠপোষকতা আগবঢ়ায়, তেখেতেই গছৰ তলৰ বিহুক ৰংঘৰৰ বাকৰিলে আনে আৰু অংশগ্ৰহণকাৰী বিহুৱা সকলক পুৰস্কাৰ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰে। তাৰোপৰি এইজনা স্বৰ্গদেউএ হুঁচৰি দলৰ আগত মূৰ দোঁৱাই আশীৰ্বাদ লোৱাৰ পৰম্পৰা আৰম্ভ কৰে যি পৰম্পৰা আজিও সৰ্বতে প্ৰচলিত।

১৮২৬ চনত ইয়াণ্ডাবু সন্ধি মতে অসম বৃটিছৰ অধীনলৈ যোৱাৰ

লগে লগে, অসমৰ বহুতো পৰিবৰ্তনৰ সূচনা হয়। পশ্চিমীয়া শিক্ষা আৰু সভ্যতাৰ প্ৰভাৱে অসমৰ ৰাইজক নিজৰ থলুৱা কৃষ্টিৰ প্ৰতি উদাসীন কৰি তোলে। অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ পুৰোধা ব্যক্তি সকলৰ প্ৰচেষ্টাত বিহু সংস্কৃতি বিলুপ্তি নহ'ল। তথাপিও বিহু সংস্কৃতিৰ ওপৰত ক্ষতিকৰ প্ৰভাৱ পৰিল। গৰিষ্ঠ সংখ্যক শিক্ষিত অসমীয়াই বিহুত হেপাহ পলুৱাই আনন্দ কৰা পৰিৱৰ্তে এক সামাজিক ৰীতি বুলিহে মানিবলৈ ধৰিলে। এনে সময়তে সৃষ্টি হ'ল মঞ্চ বিহু। মঞ্চ বিহুৰ পৰম্পৰা অহাৰ লগে লগে গছৰ তলৰ বিহু, ঘৰে ঘৰে গৈ বিহু মৰা ইত্যাদিবোৰ নোহোৱা হ'বলৈ ধৰিলে। মঞ্চ বিহুত মূলতঃ দৰ্শকক আমোদ দিবলৈ কৰা হয়। ইয়াৰ ফলত বিহু নৃত্য গীতে এক প্ৰদৰ্শনমূলক কলাৰ ৰূপ লয়।

ঋতুৰাজ বসন্তই সৌন্দৰ্য মেলা পতাৰ সময়তে উদ্‌যাপন কৰা হয় ৰঙালী বিহু। এই বিহুলৈ সময়ে পৰিবৰ্তন আনিছে। পৰিবৰ্তনে বিহুৰ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাক কিছু বিনষ্ট কৰিছে। বিহুৰ লগত সংযুক্ত হৈছে - সহজে ধন ঘটাৰ মানসিকতা, আধুনিকতা ইত্যাদি। বিহুৰ বতৰত একংশ- অসমীয়াৰ গা সাতখন-আঠখন হয়। ৰাজ্যৰ বিভিন্ন ঠাইত অনুষ্ঠিত হয় বসন্ত উৎসৱ বা বিহু সন্মিলন। এই সন্মিলনৰ নামত চান্দা তোলাৰ পৰম্পৰা অতি বেয়াকৈ প্ৰচলন হৈছে। বিহু সন্মিলনীৰ নামত কোটি কোটি টকা ব্যয় কৰিবলৈ কুঠাবোধ নকৰে সমিতি সমূহে। আমাৰ অতি আদৰৰ বিহুটি ব্যৱসায় হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। লাখ লাখ টকা দি জনপ্ৰিয় শিল্পীক আমন্ত্ৰণ জনোৱা হয়। স্থানীয় শিল্পীৰ গীত শুনিবলৈ বেয়া পায় আজিৰ অসমীয়াই।

তাহানিৰ গছ তলৰ বিহু, মুকলি পথাৰত মৰা বিহু আজি-কালি পাবলৈ নাই। সকলোতে জাক-জমকতা, সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াৰ আয়োজন। বিহু নাচ চাবলৈ কোনো নাযায়, যায় কেৱল শিল্পীৰ গীতত অদ্ভুত নৃত্য কৰিবলৈ। সংস্কৃতিয়ে জাতি জনগোষ্ঠীৰ পৰিচয় দিয়ে, সংস্কৃতিয়ে সমাজ, তথা জীৱন সুন্দৰ কৰে। সংস্কৃতিৰ নামত অসমত গা কৰি উঠা সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াই এটি কৰ্মী জাতিৰ কলা সুলভ মনৰ পৰিচয় বহন কৰিব নোৱাৰে।

অসমৰ জাতীয় উৎসৱটো সোণৰ কণী পৰা হাঁহ বুলি ব্যৱহৃত হৈছে।
পৰম্পৰাৰ পৰা সম্পূৰ্ণ বিচ্ছিন্ন আজিৰ বিহু সংস্কৃতি।

উৎসৱ কোনোদিন আয়ৰ উৎস হ'ব নালাগে। বিহুৰ আগৰ মৰ্যাদা
ঘুৰাই আনিবলৈ সকলোৱে যত্ন কৰিব লাগিব। বহাগ মাথো এটি ঋতু
নহয়, নহয় বহাগ এটি মাহ। অসমীয়া জাতিৰ ই আয়ুস বেথা। গণ
জীৱনৰ সাহ। বহাগ জানো এতিয়া আনন্দৰ হয়? ই এক ব্যৱসায়
লৈ পৰিবৰ্তন হৈ পৰা নাইনে? এই পৰিবৰ্তন ৰোধিব নোৱাৰিলে থাকিবনে
অসমীয়াৰ মান?

বিহুৰে বিভিন্ন জাতিক একত্ৰিত কৰে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়।
কিন্তু এতিয়া চুবুৰীয়ে চুবুৰীয়ে বিহু মেলা পাতি জাতিৰ ঐতিহ্য, সম্প্ৰতিৰ

এনাজৰীডাল সুদৃঢ় কৰাৰ পৰিবৰ্তে, টিলা হে কৰিছে। বৰ অসমৰ
সকলোৰে হেঁপাহৰ বিহুটোক কৃত্ৰিমতাৰ প্ৰলেপৰ পৰা মুক্ত কৰাৰ সময়
সমাগত। নহ'লে অসমীয়া হেঁপাহৰ বিহুটি হেৰাই যাব আমাৰ পৰা।

“বিহুৰে বিৰিণা পাতে
সমনীয়া, বিহুৰে বিৰিণা পাতে;
বিহু থাকে মানে বিহুকে
বিনাবি, বিহু গ'লে বিনাবি কাক।”

গতিকে বিহুটোক হেৰাই যাবলৈ নিদি আমি অসমীয়াই ইয়াক
আনন্দৰে, কৃত্ৰিমতা বিহীন ভাবে পালন কৰিবলৈ যত্ন কৰা উচিত।

□□□

সংগীতৰ জগতত ড° ভূপেন হাজৰিকা

— বনশ্ৰী দাস

ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰখনৰ বুৰঞ্জীত ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ নাম সোণালী আখৰেৰে লিখা আছে। এইজনা মহান শিল্পীৰ জন্ম হৈছিল ১৯২৬ চনত অসমৰ শদিয়াত। তেওঁ সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰখনত যিদৰে আগবঢ়া আছিল শিক্ষাৰ দিশতো তেওঁ আগবঢ়া আছিল। তেওঁ ১৯৪২ চনত গুৱাহাটীত ক'লা বিষয়ত মধ্যৱৰ্তী শিক্ষা, ১৯৪৪ চনত হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা স্নাতক ডিগ্ৰী, ১৯৪৬ চনত ৰাজনীতি বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল। ইয়াৰ পাছত তেওঁ আন আন শিক্ষাৰ বাবে ইউ. এছ. এ., নিউৱৰ্ক আদি ঠাইলৈ গৈছিল।

ড° ভূপেন হাজৰিকা এজন বহুমুখী প্ৰতিভা সম্পন্ন ব্যক্তি আছিল। তেওঁ একেধাৰে এগৰাকী ভাল সংগীতজ্ঞ, গায়ক, অভিনেতা, সাংবাদিক, লিখক আৰু এগৰাকী চলচিত্ৰ নিৰ্মাণকাৰী আছিল। তেওঁ অসমৰ চলচিত্ৰ জগতখনৰ এগৰাকী স্নানামধন্য ব্যক্তি আছিল আৰু সেয়েহে ভাৰতৰ উত্তৰ পূবৰ সাংস্কৃতিক জগতখনৰ মূল নায়ক হিচাপে তেওঁক অভিহিত কৰা হৈছিল।

দেশৰ আগশাৰীৰ চলচিত্ৰ নিৰ্মাতাসকলৰ ভিতৰত অন্যতম আছিল ড° ভূপেন হাজৰিকা। ভাৰতৰ গোটেই চিনেমাৰ জগতখনত অসমীয়া চিনেমাক স্থান দিয়া সম্ভৱত তেওঁৰেই আগৰণুৱা ব্যক্তি আছিল। তেওঁ চলচিত্ৰৰ মাধ্যমেৰে জনগোষ্ঠীয় সাংস্কৃতিক লৈ উত্তৰ পূবৰ সাতখন ৰাজ্যক একলগ কৰিছিল। তেওঁ অকলে গুৱাহাটীত প্ৰথম ৰাজ্যিক চলচিত্ৰ ষ্টুডিঅ' প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ দায়িত্ব লৈছিল। ১৯৩৯ চনত বোলছবি 'ইন্দ্ৰ মালতী'ত এজন শিশু অভিনেতা হিচাপে ড° ভূপেন হাজৰিকাই ছবি জগতত খোজ পেলাইছিল।

অসাধাৰণ প্ৰতিভাৰ ব্যক্তি ড° ভূপেন হাজৰিকাই ১০ বছৰ বয়সতে তেওঁৰ প্ৰথমটো গীত নিজে লিখি কণ্ঠদান কৰিছিল। তেওঁ অসমীয়া ভাষাৰ চলচিত্ৰ 'এৰা বাটৰ সুৰ', ১৯৫৬ চনত, 'শকুন্তলা', ১৯৬০ চনত, 'প্ৰতিধ্বনি', ১৯৭১ চনত, 'মন প্ৰজাপতি', ১৯৭৮ চনত,

'স্বীকাৰোক্তি' ১৯৮৬ চনত, 'চিৰাজ' আদি ছবিত সংগীত পৰিচালনা কৰাৰ লগতে নিজেই গীতবোৰত কণ্ঠ নিগৰাইছিল। ১৯৫৮ চনত বঙালী ছবি 'মাহুত বন্ধুৰে'ত ড° হাজৰিকাই সংগীত পৰিচালনা কৰিছিল আৰু সেই ছবিত তেওঁ কণ্ঠদানো কৰিছিল। অৰুণাচলৰ প্ৰথম ৰঙীণ ছবি 'মেৰা ধৰম মেৰি মা'ত তেওঁ সংগীত পৰিচালক, গীতিকাৰ আৰু এজন

ভাল নিৰ্দেশক আছিল।

১৯৮৬ চনত কল্পনা লাজমীৰ দ্বাৰা পৰিচালিত আন্তৰাষ্ট্ৰীয় খ্যাত, পুৰস্কৃত হিন্দী ছবি 'এক পল'তো তেওঁ সংগীত পৰিচালনা কৰাৰ লগতে ছবিখনৰ গীতটো গাইছিল। দূৰদৰ্শনৰ জনপ্ৰিয় ধাৰাবাহিক 'লোহিত কিনাৰে'ত তেওঁ সংগীত পৰিচালক আৰু গীতিকাৰ আছিল।

ড° ভূপেন হাজৰিকাই তেওঁ তেওঁৰ অসমীয়া ভাষাৰ গীতসমূহ বঙলা, হিন্দী আদি ভাষাত লিখিছিল আৰু নিজেই কণ্ঠদান কৰিছিল। যোৱা ৪০ বছৰত অসমীয়া ছবিত ড° ভূপেন হাজৰিকাই সবাতোকৈ বেছি গীত গাইছিল। তেওঁ উন্নত মানৰ বঙালী ছবি 'জীৱন তৃষ্ণা', 'জোনাকীৰ আলো' আদি আৰু হিন্দী ছবি 'আৰোপ', 'একপল' আদিৰ গীত পৰিচালনা কৰিছিল।

ড° ভূপেন হাজৰিকাক ছুটিপদৰ মহান গায়ক হিচাপে অভিহিত কৰা হৈছিল। তেওঁ শৈশৱৰ পৰা জীৱনৰ শেষলৈ ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ লগত জড়িত আছিল। তেওঁৰ অধিকতৰ গীত সামাজিক সচেতনতাৰে ভৰা। তেওঁৰ এই গীতবোৰক তেওঁৰ বিখ্যাত প্ৰেমমূলক, গীতসমূহৰ লগত তুলনা কৰিব পাৰি। তেওঁ গীতবোৰে গোটেই বিশ্ববাসীৰ হৃদয় জিনিছিল। তেওঁ গীতবোৰে সকলোৰে মনত গভীৰ প্ৰভাৱ পেলাইছিল। তেওঁৰ গীতবোৰে সকলোকে একোটা সুন্দৰ বাৰ্তা দিছিল।

ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ বেছিভাগ গীতে তেওঁৰ প্ৰথম প্ৰেমকলৈ লিখা আছিল। তেওঁ ইউ. এছ. এ.ত প'ল ৰ'বচনক লগ পাইছিল ১৯৪৯ আৰু ১৯৫৫ চনৰ মাজৰ সময়ছোৱাত। সেই সময়খিনিতে তেওঁ ভাৰতীয় লোক সংগীতসমূহ ভাঙি কৰাৰ বাবে ইলিএনৰ ৰুছভেল্টৰ

দ্বাৰা সোণৰ পদক লাভ কৰিছিল। পূব ভাৰতৰ মানচিত্ৰত লোক সংস্কৃতক স্থান ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ ৰাজদূত হিচাপে ড° ভূপেন হাজৰিকাক অভিহিত কৰা হৈছিল। তেওঁ চাৰিওফালে সংগীত, ক'লা, চিনেমা, জনসংযোগ আদিত অংশগ্ৰহণ কৰি বেলজিয়াম কঙৰ পৰা চমৰকণ্ডলৈ, মিচিচিপিৰ পৰা জনযুবলৈ, ইউৰোপলৈ, কানাডা, দক্ষিণ পূব এছিয়া, জাপান, ইউ. কে. আদি দেশ ভ্ৰমণ কৰিছিল।

ড° ভূপেন হাজৰিকাই সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ বাবে গীত গাইছিল। যোৱা ৫০ বছৰ গোটেই শিল্পী সমাজ তথা শ্ৰোতাৰ মাজত তেওঁ জনপ্ৰিয় আছিল। ১৯৯১ চনত তেওঁৰ সংগীতৰ যাত্ৰাৰ ৫০ বছৰ পাৰ কৰিছিল। ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতবোৰে আজিও বিশ্ববাসীৰ হৃদয় চুই যায়। তেওঁৰ মৃত্যুৰ পাছতো তেওঁৰ গীতবোৰে তেওঁক গোটেই বিশ্ববাসীৰ মনত জীয়াই ৰাখিছে। তেওঁ গাইছিল —

“কছৱা বন মোৰ অশান্ত মন

আলফুল হাতেৰে লোৱা সাৰটি

এটি এটি ক্ষণ যেন মুকুটাৰে ধন

এনেয়ে হেৰুৱালে নাহে উভতি।”

এইদৰে ড° ভূপেন হাজৰিকাই তেওঁৰ কালজয়ী সৃষ্টিৰ যোগেদি আজিও জনপ্ৰিয়তাৰ শীৰ্ষত আছে। তেওঁৰ এই সৃষ্টি সদায় আছে আৰু সদায় থাকিব।

□□□

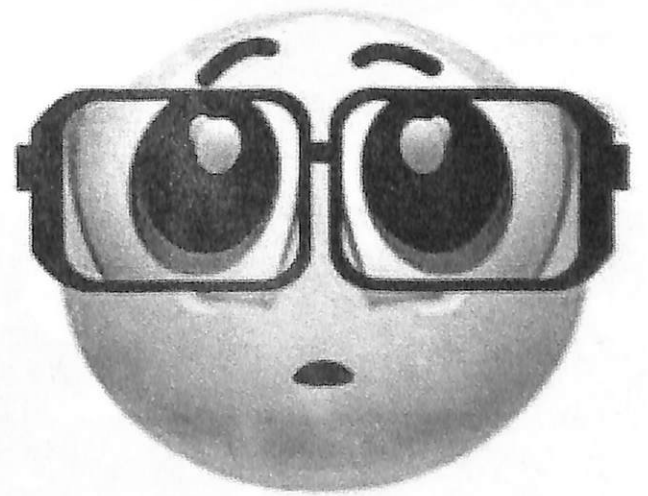
কেইটামান বিচিত্র তথ্য

সংগ্রাহক : ইন্দ্রাণী শাইল

- ১। পৃথিবীৰ সকলো কয়লা আৰু খাৰুৱা তেল পুৰিলে যিমান শক্তি আৰু তাপৰ উদ্ভৱ হ'ব সূৰ্য্যই প্ৰতি ছেকেণ্ডত সেইখিনি উৎপন্ন কৰে।
- ২। পৃথিবীৰ মহাসাগৰবোৰত যিমান খনিজ লৱণ আছে তাৰে বিয়ুৰ ৰেখাৰ চাৰিওফালে প্ৰায় ডেৰ কি. মি. ডাঠ আৰু ৩০ কি.মি. ওখ এখন বেৰ সাজিব পৰা যাব।
- ৩। এক গ্ৰাম পানীত প্ৰায় 33×10^{22} টা অণু থাকে। এই অণুবোৰ প্ৰতি মিনিটত ১০০০ টাকৈ গণি গ'লেও কামটো সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ প্ৰায় ৬ কোটি বছৰ লাগিব।
- ৪। এটা মৌমাখিয়ে আধা কিলোগ্ৰাম মৌৰস গোটাৰলৈ প্ৰায় দুই নিযুত পাহ ফুলৰ পৰা মৌ আনিব লাগে।
- ৫। মানুহৰ বাহিৰে আন কোনো প্ৰাণীয়ে চিং হৈ শুব নোৱাৰে।
- ৬। মাখিৰ ঠেং প্ৰায় এক মিলিমিটাৰ দীঘল। এই ঠেঙেৰে মাখিয়ে ২০ ছেণ্টিমিটাৰ ওখলৈ আৰু ০২ ছেণ্টিমিটাৰ দূৰলৈ জপিয়াব পাৰে। মানুহৰ এই ক্ষমতা থকা হ'লে ১৩৭ মিটাৰ ওখ আৰু ২১২ মিটাৰ দীঘল জাপ মাৰিব পাৰিলেহেঁতেন।
- ৭। পৃথিবীত সকলো প্ৰাণীৰ তুলনাত পতংগৰ সংখ্যা অধিক। সকলো প্ৰাণীৰ ভিতৰত শতকৰা ৯০ ভাগেই পতংগ।
- ৮। জন্মৰ সময়ত কেংগাৰুবোৰৰ ওজন মাত্ৰ এক গ্ৰাম। মাকৰ ওজনৰ ৩০০০০ ভাগৰ এভাগ। জন্মৰ সময়ত একোটা পোৱালিৰ দৈৰ্ঘ্য আঢ়ৈ ছেণ্টিমিটাৰৰো কম হয়। এখন চাহ খোৱা চামুচত দুটা কেংগাৰু পোৱালিক একেলগে শুৱাই থ'ব পাৰি।
- ৯। মানৱ দেহৰ সকলোবোৰ তেজৰ সিৰা যদি ইডালৰ পিছত সিডালকৈ জোৰা লগোৱা হয়, তেতিয়া দৈৰ্ঘ্য হ'ব ১,৬০,০০০ কি. মি.। অৰ্থাৎ ইমান দীঘল হ'ব যে বিয়ুৰ ৰেখাৰ চাৰিওফালে চাৰি পাক দিব পৰা যাব।
- ১০। যদি মানুহৰ চকুটো এটা ডিজিটেল কেমেৰা হ'লহেঁতেন ই ৫৭৬ মেগাপিক্সেল হ'লহেঁতেন।
- ১১। মানুহৰ নাকে ৫০০০০ বিভিন্ন গোন্ধ মনত ৰাখিব পাৰে।
- ১২। মানুহৰ মগজুত থকা স্নায়ুকোষৰ সংখ্যা ১০০ ৰ পৰা ১৫০ কোটিৰ ভিতৰত। এই কোষবোৰ এটাৰ পিছত এটাকৈ লগ লগালে ইহঁতৰ দূৰত্ব হ'ব চন্দ্ৰ আৰু পৃথিবীৰ দূৰত্বৰ দুগুণ।
- ১৩। এজন মানুহে বৰ বেছি ১১ দিন টোপনি নামাৰাকৈ থাকিব পাৰে।

□□□

আকাংক্ষাৰ পৃথিৱী

— ৰুণমনি বৰ্মন

জীৱনৰ সোণোৱালী সপোন
 এতিয়া মাথো আঁকি দিয়ে
 শুকান বিজ্ঞাপনবোৰে —
 বৰ বৰ আখৰেৰে লিখা
 সপোনৰ লানি নিছিগা শাৰী
 বিমূঢ় জীৱন
 পিছপিনে পৰি বয় মাটি, মানুহ আৰু গান
 উভতি চোৱাৰ সময় নাই।
 বোধিদ্ৰুমৰ জুয়ে পোৰা সোণ
 এতিয়া বজাৰৰ সামগ্ৰী,
 বিনিয়োগ আৰু লাভৰ জটিল অংকই
 মেলি দিয়ে আকাংক্ষাৰ পৃথিৱী
 গচকত উফৰি পৰে।
 পথাৰত মূৰ দোঁৱাই জীৱন বস বিচৰা
 সকলৰ নিৰলস সাধনা।।

বি. দ্ৰ. : বাস্তৱৰ নিষ্ঠুৰ আঘাতত সপোনৰ পৃথিৱী থান-বান হোৱা
 সকলৰ বাবে।

□□□

ধুমুহাৰ অলপ টোপনিৰ প্ৰয়োজন

— স্বপ্নালী দাস

ধুমুহাৰ এতিয়া অলপ টোপনিৰ প্ৰয়োজন।
 সৌ সিদিনা বৰদৈচিলাই লৰবি চাপলি
 মেলি আহিল আইৰ ঘৰলৈ,
 আই যে বাটচ'ৰাতে বৈ আছিল জীয়ৰীলৈ।

আহিয়েই আপোন ঘৰ বাৰীৰ
 ধূলি-মাকতি মোহাৰি জোকাৰি
 চিকুণাই ৰঙালীৰ ৰঙত
 উৰাই ঘূৰাই নাচিলে।

এতিয়া ... বৰদৈচিলাই বৰপীৰাত বহি
 আউলি-বাউলি চুলি জোকাৰি
 বান্ধি লোৱাৰ প্ৰয়োজন।

আঙুলিৰ মূৰত গণি-পিটি
 শহুৰ ঘৰলৈ বুলি বিদায় লোৱাৰ প্ৰয়োজন।
 উৰাই ঘূৰাই নাচি নাচি ভাগৰি পৰা
 ধুমুহাজনীৰ অলপ টোপনিৰ প্ৰয়োজন।
 টোপনিৰ বোকোচাত কুৰুকি-কুৰুকি সোমাই
 সপোনৰ ৰঙীণ গুটিফুল বচাৰ প্ৰয়োজন।
 সৌ.... পুৱাকাশত তমসাৰ চাদৰত
 কুচিমুচি শুই থকা বেলিজনীৰ এঙামুৰি
 মৰাৰ প্ৰয়োজন।
 পাতৰ ফাঁকে ফাঁকে অলপ ৰ'দালী
 বিলোওৱাৰ প্ৰয়োজন।

হয়, ধুমুহাৰ অলপ টোপনিৰ প্ৰয়োজন।

□□□

হাঁহি হেৰাই যোৱা ছোৱালীজনী ...

— সঙ্গীতা হালৈ

সূৰ্য্যৰ হেঙুলী হাঁহিত তুমি,
এটি প্ৰভাতী পখীৰ গান
গুণ-গুণ সুৰ এটি বাকি জীৱন তৃষণত
এৰি দিয়া দিঙা

এদিন তুমি যে কৈছিলি, মই এটা হেল'জেন লাইট হ'ব খোজো
ষ্ট্ৰীট লাইটৰ পোহৰত হেৰাই যাওঁক বাতিৰ নগ্নতা,
মহানগৰীৰ মানৱ বেহা ইত্যাদি ইত্যাদি।
হাঁহি হেৰাই যোৱা ছোৱালীজনীয়ে এতিয়া হাঁহিব শিকিছে,
জীৱন মৰুত ঢালি দিয়ে কলমৰ চিয়াঁহী নীলা

দুখবোৰ হেৰাই যায় তেওঁৰ চঞ্চল খোজত।

তেওঁৰ কাজল চকুৱে অনবৰত বিচাৰি ফুৰে
হাঁহি হেৰুৱা ছোৱালীজনীক উদগ্ৰীৰ তেওঁ,
কি আছে তাইৰ ধুনীয়া চকুযুৰিত বাৰু?
ক্লান্তি, দুখ নে এসোপা বেজাৰ বুলীয়া হাঁহি, নে
জীৱনক ভালপোৱাৰ জটিল ছন্দৰ সমীক্ষা

মুক হৈ যায় কেতিয়াবা তেওঁ কিয়?
তেওঁৰো আছে নেকি? জীৱনৰ কোনোবাখিনিত সেউজীয়া
হেঁপাহবোৰ হালধীয়া হোৱাৰ দুখ নে সপোনৰ বংঘৰত
কাৰোবাৰ তাম্বিল্যৰ এখন কঠিন হাতোৱা

তথাপিও তেওঁ আকাশ চুব খোজে নিজৰ মাজত
নিজক বিচাৰি চাব জানে যে তেওঁ

দুখৰ তামৰঙী কলিজাত মানুহৰ ভাল পোৱা
বাকি বাকি সেউজীয়া গাণৰ হেঁপাহ যে তেওঁ !

□□□

বিবেকানন্দের দৃষ্টিতে নারী

— আক্রম হুসেন
সহকারী অধ্যাপক

“বহুদিনের পুতি গন্ধযুক্ত পক্ষশয্যা হইতে, আত্মবিস্মৃত মোহনিদ্রা হইতে বাঙ্গালী জাতিকে টানিয়া তুলিবার, বৃহত্তর মনুষ্যসমাজে মানুষ বলিয়া পরিচিত করিবার দুঃসাধ্য সাধনকর্মে যে কয়জন বাঙ্গালি কিষ্কিৎ সাফল্য লাভ করিয়াছেন, তাঁহাদের মধ্যে বিদ্যাসাগর, বঙ্কিম ও বিবেকানন্দ প্রধান ও অগ্রগণ্য।”^১ বিরল ব্যতিক্রমী মহাপুরুষদের সঙ্গে স্বামী বিবেকানন্দের (১৮৬৩-১৯০২) আবির্ভাবে বাংলাদেশে উনিশ শতক সংস্কারের যুগ বলে চিহ্নিত হয়ে আছে। হিন্দু ধর্মের প্রচার ও প্রসার বিবেকানন্দের জীবনের প্রধান কর্ম হলেও একধারে তিনি ছিলেন একজন সমাজ সংস্কারক। মানুষের জীবন ধারণের ন্যূনতম চাহিদা পূরণেই তিনি অধিক গুরুত্ব আরোপ করেছেন। তিনি স্পষ্ট ভাষায় জানিয়েছেন — “ফেলে দে তোর শাস্ত্র-ফাস্ত্র গঙ্গা জলে। দেশের লোকগুলোকে আগে অন্ন সংস্থান করবার উপায় শিখিয়ে দে, তারপর ভাগবত পড়ে শোনাস। কর্ম তৎপরতা দ্বারা ঐহিক অভাব দূর না হলে ধর্ম কথায় কেউ কান দেবেনা। তাই বলি আগে আপনার ভেতর অন্তর্নিহিত আত্মশক্তিকে জাগ্রত কর, তারপর দেশের ইতর সাধারণ সকলের ভেতর যতটা পারিস ঐ শক্তিতে বিশ্বাস জাগ্রত করে প্রথম অন্নসংস্থান, পরে ধর্মলাভ করতে তাদের শেখা।”^২ বিবেকানন্দের সমাজ সম্পর্কিত ভাবনায় নারী-পুরুষ উভয়ের প্রসঙ্গ এসেছে। তিনি জানিয়েছেন — “ধর্ম প্রচারক বলিয়া অন্যান্য পুরুষ অপেক্ষা সাধারণ ভাবে ভারতীয় নারীকে জানিবার সুযোগ আমাদেরই বেশি। ধর্ম-প্রচারককে এক স্থান হইতে অন্য স্থানে নিরন্তর ভ্রমণ করিতে হয়, ফলে সমাজের সকল স্তরের সহিত তাহার সংযোগ।”^৩ তৎকালীন সমাজে নারীর অবস্থান, নারীর শিক্ষা, স্বাস্থ্য, ধর্ম-সংস্কার প্রভৃতি প্রসঙ্গ বিভিন্ন ভাবে এসেছে তাঁর বাণী ও রচনায়। বিবেকানন্দ তাঁর বাণী ও রচনাগুলিতে নারীর মূল্যায়ণ কীভাবে করেছেন এবং নারীর কী রূপ তাঁর দৃষ্টিতে ধরা পড়েছে, আলোচ্য নিবন্ধে সেই বিশেষ দিকগুলির প্রতিই আলোকপাত করার প্রয়াস নেওয়া হল।

নারীদের সামাজিক অবস্থান বিবেকানন্দকে ভাবিত করে তুলেছে। প্রাচীন যুগে সমাজে বহু ক্ষেত্রে নারীর স্থান প্রায় পুরুষের সমান ছিল। হিন্দু ধর্ম ও শাস্ত্রে স্ত্রী শিক্ষার সমর্থন ও মেলে। গার্গী,

মৈত্রেয়ী, অপ-লাদের আমরা এই সময়ই লক্ষ করি। পরবর্তী কালে ধীরে ধীরে নারী সমাজের অবনমন ঘটে। পুরুষ শাসিত সমাজ ব্যবস্থায় অর্থনৈতিক ক্ষমতা সম্পূর্ণভাবে পুরুষদের হাতে ন্যস্ত হয়। অন্তঃপুরে সন্তান পালন ও গৃহকাজে নিযুক্ত নারীর আর কোনো সামাজিক মর্যাদা থাকে না। কৌলিন্য প্রথা, বাল্য বিবাহ, সতীদাহ প্রথা প্রভৃতি নিষ্ঠুর প্রথার ভয়াবহতা নারী সমাজকে জর্জরিত করে তোলে। নারী সমাজের এইরূপ সংকটজনক অবস্থাতেই আবির্ভাব ঘটে রামমোহন রায় (১৭৭৪-১৮৩৩), ঈশ্বর চন্দ্র বিদ্যাসাগর (১৮২০-১৮৯১), স্বামী-বিবেকানন্দ প্রমুখ মহাপুরুষদের। উনিশ শতকে শুরু হয়ে যায় বিভিন্ন ধরনের সমাজ সংস্কার আন্দোলন। বিবেকানন্দ হিন্দু ধর্মের বাণী প্রচারের সঙ্গে সঙ্গে সমাজে নারীর সুস্থ স্বাভাবিক অবস্থা ফিরিয়ে আনার জন্য তৎপর হয়ে উঠেন। তিনি উপলব্ধি করেন নারী জাতিকে পেছনে ফেলে রেখে কোন দেশ-জাতি এগিয়ে যেতে পারেনা।

বিবেকানন্দের নারী সম্পর্কিত ভাবনায় শিক্ষা একটি গুরুত্বপূর্ণ স্থান অধিকার করে আছে। তিনি প্রকৃতে উপলব্ধি করেছেন নারী জাতিকে স্বমর্যাদায় প্রতিষ্ঠিত করতে গেলে তাদের শিক্ষার আলোয় আনতে হবে। আর সে শিক্ষা হবে সুশিক্ষা। বিবেকানন্দের ভাষায় - “যে বিদ্যার উন্মেষে ইতর সাধারণকে জীবন সংগ্রামে সমর্থ করতে পারা যায় না, যাতে মানুষের চরিত্রবল, পরার্থপরতা, সিংহ সাহসিকতা এনে দেয় না, সে কি আবার শিক্ষা? যে শিক্ষায় জীবনে নিজের পায়ের উপর দাঁড়াতে পারা যায়, সেই হচ্ছে শিক্ষা।” তিনি বিশ্বাস করতেন শিক্ষা মানুষকে জীবন সংগ্রামে সহায়তা করে, মানুষের চরিত্রবল, পরার্থপরতা, সিংহ সাহসিকতা এনে দেয়। তৎকালিন শিক্ষা ব্যবস্থার ত্রুটিগুলি তাঁর দৃষ্টিতে এড়িয়ে যায়নি। তিনি দেখেছেন এক শ্রেণির মানুষ কেবলমাত্র কেবলমাত্র হওয়ার জন্য বা চাকরি জোগাড়ের জন্যই শিক্ষায় অংশগ্রহণ করেছেন। এই শিক্ষায় বাহ্যিক হাল-চাল বদলালেও তাঁদের মধ্যে উদ্ভাবনী শক্তির বিকাশ ঘটেনি। তিনি Practical Science (ব্যবহারিক বিজ্ঞান), Art (কলা কৌশল), এবং বিশেষজ্ঞের ওপরই অধিক গুরুত্ব আরোপ করেছেন। তিনি ইতর জনসাধারণের শিক্ষালাভের ওপর গুরুত্ব আরোপ করেছেন আর এখানেই নারী শিক্ষার প্রসঙ্গ এসে যায়। শিক্ষা ক্ষেত্রে পুরুষদের পাশাপাশি নারীদের জন্যও মঠ স্থাপন করা উচিত বলে তিনি মনে করেছেন। সচেতনভাবে দেখলে আমরা দেখতে পারি মধ্য যুগে শাস্ত্রের দোহাই দিয়ে স্ত্রী শিক্ষার পথ রুদ্ধ করা হয়েছিল, বলা হয়েছিল মেয়েরা শিক্ষা নিলে বিধবা হবে। অপরদিকে এই শাস্ত্রকে হাতিয়ার করেই বিবেকানন্দ স্ত্রী শিক্ষার পথ সুগম করার প্রয়াস নিয়েছেন। নারী শিক্ষার ক্ষেত্রে শাস্ত্র ও পুরুষতান্ত্রিক সমাজের প্রতি কটাক্ষ করে বিবেকানন্দ জানান - “এদেশে পুরুষ-মেয়েতে এতটা তফাত কেন রয়েছে তা বলা কঠিন। বেদান্ত শাস্ত্রেতো বলেছে, একই চিৎসসভা সর্বভূজে বিরাজ করছেন। ... স্মৃতি কৃতি লিখে, নিয়ম নীতিতে বদ্ধ করে এদেশের পুরুষেরা মেয়েদের একেবারে manufacturing machine (উৎপাদনের যন্ত্র) করে তুলেছে।” তিনি মনে করেছেন ভারতবর্ষের অধঃপতনের মূলে রয়েছে নারীকে শিক্ষা লাভের সুযোগ থেকে বঞ্চিত করা। মৈত্রেয়ী, গার্গীরা যেখানে আধ্যাত্ম জ্ঞানের অধিকারিণী ছিলেন, সেখানে পরবর্তীকালে নারীরা কোন যুক্তিতে জ্ঞান লাভ থেকে বঞ্চিত হবেন সেসম্পর্কেও তিনি প্রশ্ন তুলেছেন। পুরুষতান্ত্রিক সমাজ ‘মনুর’ শাস্ত্রের কথা বলে নারীকে তাদের সমস্ত অধিকার থেকে বঞ্চিত করতে চেয়েছে। অপরদিকে বিবেকানন্দ মনুরই উক্তি উদ্ধৃত করে নারী শিক্ষার ওপর গুরুত্ব আরোপের কথা বলেছেন। তিনি জানিয়েছেন - “মনু বলেছেন যত্র নার্যস্ত পূজ্যন্তে রমন্তে তত্র দেবতা। যত্রৈতাস্ত্রং পূজ্যন্তে সর্বস্তত্রাফলাঃ ত্রিফলাঃ। যেখানে স্ত্রী লোকের আদর নেই, স্ত্রী লোকেরা নিরানন্দে অবস্থান করে, সে সংসারের সে দেশের কখন ও উন্নতির অবকাশ নেই।”

আর এজন্যই বিবেকানন্দ নারী জাতিকে অশিক্ষার অন্ধকার থেকে শিক্ষার আলোয় আনার প্রয়াস নিয়েছেন। তিনি চেয়েছেন ধর্মশাস্ত্র, সাহিত্য, ব্যাকরণ, অল্পবিস্তর ইংরেজি শিক্ষা, সেলাইয়ের কাজ, রান্না, গৃহকর্মের যাবতীয় বিধান সঙ্গে সঙ্গে শিশুপালনের স্থূল বিষয়গুলোও নারীরা মঠ শিক্ষা থেকে গ্রহণ করুক। তিনি নারীদের শাস্ত্র শিক্ষা থেকে শুরু করে কারিগরি শিক্ষা অর্থাৎ সমগ্র ধরণের শিক্ষার ওপর গুরুত্ব দিয়েছেন। তিনি উপলব্ধি করেছেন, নারী নিজে অশিক্ষিত, পরাধীন থাকলে পারিবারিক তথা সামাজিক ক্ষেত্রে পুরুষের যথার্থ বিকাশ সম্ভব নয়। এই ভাবনা থেকেই তিনি বলেছেন - “যে করে সংসারী হলেও ঐ রূপে শিক্ষিতা মেয়েরা নিজ নিজ পতিকে উচ্চতাবের প্রেরণা দেবে এবং বীরপুত্রের জননী হবে।” সর্বোপরি বিবেকানন্দ ধর্মকে কেন্দ্র করে নারীকে শিক্ষার দেওয়ার ওপরই তিনি গুরুত্ব আরোপ করেন।

বিবেকানন্দ নারী পুরুষের সমানাধিকারে বিশ্বাসী ছিলেন। সমাজ প্রগতিতে তিনি সমাজের অর্ধাংশ নারীর ভূমিকাকে স্পষ্ট ভাষায় স্বীকার করে নিতে বলেছেন। চিকাগো ধর্ম সভার অধিবেশনকালে মহাসভার ‘মহিলা পরিচালক বোর্ড’ - এর সভাপতি মিসেস পটার পামার কর্তিক আয়োজিত চিকাগো জ্যাকসন স্ট্রীটের এক বক্তৃতায় মানব সভ্যতায় নারী জাতির স্থান নিরূপণ করতে গিয়ে তিনি বলেছেন “কোনো জাতির প্রগতির শ্রেষ্ঠ মাপ কাঠি নারীদের প্রতি তাহার মনোভাব।” হিন্দু ধর্মে নারীকে উচ্চ আসন দেওয়া হয়েছে বলে তিনি মনে করেছেন। কারণ হিন্দু ধর্মে রয়েছে কোনো হিন্দু পুরুষ বিবাহিত না হলে পুরোহিত হতে পারে না। এর ব্যাখ্যা দিতে তিনি বলেছেন - “ভাবটা এই যে অবিবাহিত ব্যক্তি অর্ধাঙ্গ ও অসম্পূর্ণ।” মধ্য যুগের শাস্ত্র প্রণেতাগণ যেখানে নারী ও শূদ্রগণের জ্ঞান লাভের কোনো অধিকারই দেয়নি সেখানে স্বামী বিবেকানন্দ ভারতীয় নারীকে ধর্মশীলা ও আধ্যাত্মিক ভাব সম্পূর্ণা বলেছেন। তিনি জানিয়েছেন, ভারতীয় নারীর বুদ্ধি বৃত্তির পুষ্টিসাধন করতে পারলে ভবিষ্যতে তারা জগতের আদর্শ স্থানীয়া হয়ে উঠবে। পুরুষ নারীকে যোগ্য সন্মান দেবে সে বিষয়ে বিবেকানন্দ বরাবরই গুরুত্ব আরোপ করেছেন। পত্নীর প্রতি স্বামীর আচরণ সম্বন্ধে তিনি জানিয়েছেন - “গৃহী ব্যক্তি পত্নীকে কখন তাড়া করিবেন না, ধন, বস্ত্র, প্রেম, শ্রদ্ধা, বিশ্বাস ও অমৃততুল্য বাক্য দ্বারা সর্বদা পত্নীর সন্তোষ বিধান করিবেন, কখনও তাহার উপর কোনোরূপ অপ্রিয় আচরণ করিবেন না।” আবার নারীদেরও সং পবিত্র থাকার কথা তিনি বলেছেন। তাদের গুণের দ্বারা উদ্ধৃত হয়ে পুরুষেরাও সং পবিত্র হয়ে উঠবেন বলে তিনি বিশ্বাস করতেন। তিনি আরো জানিয়েছেন - “সমুদয় জগতে আমরা নৃশংস পতি এবং পুরুষের অপবিত্রতা সম্বন্ধে অনেক কথা শুনি, কিন্তু ইহা কি সত্য নয় যে, নৃশংসও অপবিত্র নারীর সংখ্যা যত, ঐ রূপ পুরুষের সংখ্যাও ঠিক তত? নারীগণ সর্বদা যেকোন স্বর্গবে বলেন এবং

তাহা শুনিয়া লোকেও যে রূপ বিশ্বাস করে — যদি সকল নারী সেই রূপ সৎ এবং পবিত্র হইতেন, তবে আমি নিঃশয়ে বলিতে পারি, পৃথিবীতে একটিও অপবিত্র পুরুষ থাকিত না। এমন পাশব ভাব কি আছে যাহা পবিত্রতা ও সতীত্ব জয় করিতে পারে না।”^{১১} বিবেকানন্দ নারী-পুরুষ নির্বিশেষে সকলের সৎ গুণের ওপর গুরুত্ব আরোপ করেছেন। নারী যে শুধু বিষয়াসক্ত নয়, সেও পুরুষের মতো অমৃতপিয়াসী, একথাই তিনি প্রত্যক্ষ ও পরোক্ষ ভাবে জানাতে চেয়েছেন।

বিবেকানন্দের নারী সম্পর্কিত ভাবনায় নারীর জননী ও জায়া রূপের প্রসঙ্গ বিভিন্ন ভাবে এসেছে। জননী ও জায়া রূপের মধ্যে তিনি জননী রূপকেই অধিক সমর্থন জানিয়েছেন। তাঁর কথায় — “ভারতে মাতাই নারী চরিত্রের সর্বোচ্চ আদর্শ।”^{১২} ১৯০০ খ্রিঃ ১৮ ই জানুয়ারী ক্যালিফোর্নিয়ার প্যাসাজেনায় শেক্সপীয়ার ক্লাব হাউসে প্রদত্ত এক বক্তৃতায় তিনি ভারতের নারী সম্পর্কে একই ভাব ব্যক্ত করেছেন। সেখানে তিনি জানিয়েছেন — “ভারতে জননী আদর্শ নারী। মাতৃভাবই ইহার শেষ কথা। ভারতে নারীর আদর্শ মাতৃত্ব - সেই অপূর্ব, স্বার্থশূন্য, সর্বৎসহা, নিত্য ক্ষমাশীল জননী। মাতৃত্বই নারীকে পূর্ণ করে, মাতৃত্বই নারীর নারীত্ব।”^{১৩} বিবেকানন্দ প্রাচ্য ও পাশ্চাত্য নারীর আলোচনায় নারীর জননী- জায়া রূপের প্রসঙ্গ এনেছেন। তিনি প্রাচ্যে নারীর জননী রূপের প্রাধান্য দেখেছেন। অপরদিকে পাশ্চাত্যে তিনি দেখেছেন নারীর জায়া রূপের প্রাধান্য। তিনি জানিয়েছেন — “পাশ্চাত্যে নারী জায়া। ভারতের সাধারণ মানুষের কাছে - নারীত্বের সমগ্র শক্তি মাতৃত্বে ঘনীভূত হইয়াছে।”^{১৪} নারীর জননী রূপের মধ্যে তিনি নারীর ক্ষমাশীলা, সহ্যশীলা রূপকে দেখেছেন। নারীর প্রতিবাদী রূপের কথা তাঁর প্রাচ্য নারী সম্পর্কিত ভাবনার মধ্যে প্রকাশ পায়নি। এক্ষেত্রে তিনি নারীর সতীত্বকেই বেশি গুরুত্ব দিয়েছেন। ভারতীয় নারীর সতীত্বের প্রসঙ্গে তিনি বলেছেন — ভারতীয় নারী এতটাই সতী সাদ্ধি যে মৃত স্বামীর চিতায় আত্মাহুতি পর্যন্ত দিতে পিছপা হয় না। “সতীত্বই আধুনিক হিন্দু নারীর জীবনের মুখ্য ভাব। বৃন্তের কেন্দ্র পত্নী - এই কেন্দ্রের স্থায়িত্ব নির্ভর করে তাহার সতীত্বের উপর।”^{১৫} ভারতীয় নারীর এই সতীত্বকে তিনি পরোক্ষ ভাবে যেন ধারণ করারই সমর্থন জানিয়েছেন। নারীর এই জননী রূপের মধ্যে কিছু কিছু সংস্কারকে তিনি জেনে চলার ইঙ্গিত জানিয়েছেন পরোক্ষ ভাবে। নারীর সন্তান প্রসঙ্গে তিনি জানিয়েছেন, “সন্তান কেমন হবে তা নির্ভর করে নারীর গর্ভাবস্থাকালীন প্রভাবের দ্বারা। লক্ষ লক্ষ বিদ্যালয়ে যা, লক্ষ লক্ষ পুস্তক পাড়ুন, ... এগুলির প্রভাব অপেক্ষা জন্মকালীন শুভসংস্কারের প্রভাব বেশি। ... শুভ বা অশুভ সংস্কার লইয়া হয় দেবতা, নয় দানব রূপে আমরা এই পৃথিবীতে জন্মগ্রহণ করি। শিক্ষা বা আর সবকিছু তুচ্ছ।”^{১৬} শাস্ত্র সমর্থিত এই

বিষয়টিতে তিনি পরোক্ষ ভাবে হলেও যেন কিছুটা সমর্থন করেছেন। এখানে শিক্ষার থেকেও সংস্কারকেই বড়ো ভাবে দেখানো হয়েছে বলে মনে হয়। সমসময়ে দাঁড়িয়ে তিনি পাশ্চাত্য নারীর প্রতিবাদী রূপকে সমর্থন করতে পারেননি। একজন পাশ্চাত্য নারী চাইলে স্বামীর সঙ্গে বিবাহ বিচ্ছেদ পর্যন্ত করতে পারতো, পাশ্চাত্য নারীর এই রূপকে তিনি মেনে নিতে পারেননি। এপ্রসঙ্গে তিনি বলেছেন — “যে নারী স্বামীর দ্বারা সামান্য অবহেলিত হইলে বিবাহ বিচ্ছেদের জন্য আদালতে আশ্রয় লয়? অহো মার্কিন মহিলা বৃন্দ, আপনাদের ভিতর কোথায় সেই জননী।”^{১৭} প্রাচ্যের পরিবারে জননীকেই তিনি সর্বেসর্বা হিসাবে দেখিয়েছেন। পুত্রবধূদের জননীকে পূজা করার কথা তিনি বলেছেন।

বিবাহ সম্পর্কে বিবেকানন্দের অভিমত অত্যন্ত যুক্তিপূর্ণ। তিনি এমনই এক সম্প্রদায়ভুক্ত ছিলেন, যে সম্প্রদায়ে পুরুষেরা বিবাহ করতেন না। তাই যুগানুযায়ী নারী পুরুষের বিবাহ সম্পর্কে তিনি আলোচনা করেননি। একটি যথার্থ প্রগতিশীল পরিবার ও সমাজ গঠনের ওপর গুরুত্ব দিয়েই তিনি বিবাহ সম্পর্কিত নিজস্ব মতামত পোষণ করেছেন। বাল্য বিবাহকে তিনি সমর্থন করেননি। বাল্য বিবাহ দূর হলেই যে নারী-পুরুষ সকলের সমস্যা দূর হবে তা নয় — বরং বিপরীতে অনাচার-ব্যভিচারও শুরু হতে পারে। তাই বিবেকানন্দ চরিত্র গঠনের ওপর গুরুত্ব দেওয়ার কথা বলেছেন। কন্যাকে স্বাবলম্বী করে তোলার শিক্ষা না দিয়ে যে পিতা কন্যার বিবাহ নিয়ে দৃষ্টিস্তম্ভগ্রস্ত হয়ে পড়েন বিবেকানন্দ কঠোর ভাষায় সমালোচনা করেছেন।

বাল্য বিবাহের পাশাপাশি পণপ্রথার ভয়াবহতাও বিবেকানন্দের দৃষ্টিতে এড়িয়ে যায়নি। কন্যা দায়গ্রস্ত পিতার করুণ অবস্থা তাঁকে ব্যথিত করে তোলেন। তিনি এক দরিদ্র পিতার অবস্থার কথা বলতে গিয়ে বলেছেন — “বেচারী পিতাকে কন্যার বিবাহের জন্য অনেক সময় ভিখারী হইয়া যাইতে হয়। পাত্রের পিতা পুত্রের জন্য বিরাট পন দাবি করেন, এবং কন্যার পিতাকে কন্যার বর সংগ্রহ করিবার জন্য যথাসর্বস্ব বিক্রয় করিতে হয়। সেই জন্য হিন্দুর জীবনে কন্যা যেন একটি কঠিন সমস্যা।”^{১৮} তিনি ‘দুহিতা’ শব্দের নতুন অর্থের দিকে আমাদের দৃষ্টি আকর্ষণ করে বলেছেন — “‘দুহিতা’র প্রকৃত অর্থ হইতেছে দোহনকারিনী। পরে ‘দুহিতা’ শব্দটির একটি নতুন অর্থ আবিষ্কৃত হইয়াছে। দোহনকারিনী দুহিতা পরিবারের সমস্ত দুঃখ দোহন করিয়া লইয়া যায়, ইহাই হল দ্বিতীয় অর্থ।”^{১৯} তাই নারী শুধুমাত্র স্বামীর উপর নির্ভরশীল না হয়ে যাতে উপযুক্ত শিক্ষালাভ করে স্বনির্ভর হয়ে উঠতে পারে সেদিকেই অধিক গুরুত্ব আরোপ করা উচিত বলে তিনি মনে করেন।

বিবেকানন্দ তৎকালীন সমাজে প্রচলিত কৌলিন্য প্রথারও বিরোধিতা করেছেন। যে প্রথার ফলে অল্প বয়স্কা বালিকাদের বৃদ্ধের

সঙ্গে বিবাহ দেওয়া হত। পাশাপাশি তিনি বিধবা বিবাহকেও সমর্থন জানিয়েছেন। নারী সমাজের বিবিধ সমস্যার দিকে লক্ষ রেখে বিবেকানন্দ নারীদের প্রকৃত শিক্ষাদান করে তাদের স্বনির্ভর করে তোলার উপর গুরুত্ব দিতে বলেছেন। নারী-পুরুষ উভয় স্বনির্ভর হয়ে উঠলেই জাতি-সমাজের প্রকৃত উন্নতি ঘটবে। সমাজের সুষ্ঠু বিকাশে তিনি উভয়েরই

সমান ভূমিকা রয়েছে বলে মনে করতেন। ব্যবহারিক ও আধ্যাত্মিক ক্ষেত্রে নারী-পুরুষের কোনো ভেদাভেদ তিনি করেননি। আমরা স্বামীজীর বাণীতেই সর্বপ্রথম নারীর পূর্ণ স্বাধীনতা ও জাগরণের পরিচয় লাভ করি।

□□□

তথ্যসূত্র :

- ১। পথে ও পথের প্রান্তে (সম্পাদকীয়), কথাসাহিত্য, ফাল্গুন ১৩৭০, স্বামী বিবেকানন্দ জন্মশতবর্ষ পূর্তি সংখ্যা পুণমুদ্রিত রচনা, কথা সাহিত্য মালা ১৪১৮, পৃ. ১১।
- ২। স্বামী-শিষ্য-সংবাদ, স্বামীজীর বাণী ও রচনা, নবম খণ্ড, উদ্বোধন কার্যালয়, কলকাতা, প্রথম সংস্করণ ১৯৬৪, পৃ. ১০৪।
- ৩। কু-ভারতের নারী, স্বামীজীর বাণী ও রচনা, পঞ্চম খণ্ড, উদ্বোধন কার্যালয়, কলকাতা, প্রথম সংস্করণ ১৯৬৪, পৃ. ৩৩২।
- ৪। স্বামী-শিষ্য-সংবাদ, স্বামীজীর বাণী ও রচনা, নবম খণ্ড, উদ্বোধন কার্যালয়, কলকাতা, প্রথম সংস্করণ ১৯৬৪, পৃ. ৬৭।
- ৫। স্বামী-শিষ্য-সংবাদ, স্বামীজীর বাণী ও রচনা, নবম খণ্ড।
- ৬। তদেব, পৃ. ১২৭।
- ৭। তদেব, পৃ. ১২৯।
- ৮। প্রাচ্যে নারী, স্বামীজীর বাণী ও রচনা, প্রথম খণ্ড, উদ্বোধন কার্যালয়, কলকাতা, প্রথম সংস্করণ ১৯৬৪, পৃ. ৩০।
- ৯। তদেব, পৃ. ৩০।
- ১০। নিজ নিজ কর্মক্ষেত্র প্রত্যেকেই বড়, স্বামীজীর বাণী ও রচনা, প্রথম খণ্ড, উদ্বোধন কার্যালয়, কলকাতা, প্রথম সংস্করণ, ১৯৬৪, পৃ. ৫১।
- ১১। কর্তব্যক্তি, স্বামীজীর বাণী ও রচনা, প্রথম খণ্ড, উদ্বোধন কার্যালয়, কলকাতা, প্রথম সংস্করণ ১৯৬৪, পৃ. ৭১।
- ১২। দেববাণী, স্বামীজীর বাণী ও রচনা, চতুর্থ খণ্ড, উদ্বোধন কার্যালয়, কলকাতা, প্রথম সংস্করণ ১৯৬৪, পৃ. ১৭৭।
- ১৩। ভারতের নারী, স্বামীজীর বাণী ও রচনা, পঞ্চম খণ্ড, উদ্বোধন কার্যালয়, কলকাতা, প্রথম সংস্করণ, পৃ. ৩৩৫-৩৩৭।

শূন্যতা

ইউসুফ সালাম রব্বানী

ঘড়ির কাঁটা সেদিনও ঘুরছিল, আজও ঘুরছে অবিরাম,
তুমি চলে গেছ বলে সময় থেমে থাকেনি।
আমার জীবন ও থমকে থাকেনি,
সারাদিন ব্যস্ত শহরের ব্যস্ততায়!
আবেগটা চাপা পড়ে মৃত হয়ে যায়।

ভালো বাসা আবার হাজার স্বপ্ন নিয়ে,
মনের মাঝে জেগে উঠে!
কিন্তু মাঝরাতে এসে সময়টা হঠাৎ করে,
থমকে দাঁড়ায় আর পিছনে টানে!

মুখে হাসি নিয়ে সুখে থাকার,
অভিনয়টা আর করতে হয় না।
তোমাকে দেখার অসহ্য যন্ত্রনা গুলো,
মনটাকে ছিন্ন ভিন্ন করে দেয়না, সত্যি!
অভিনয়টা আর করতে হয় না।

□□□

কোথায় চলছে পৃথিবী

রহমান সেলিম আকতার

তোমারও নেই ঘর,
আছে ঘরের দিকে যাওয়া
সমস্ত সংসার
হাওয়া
উঠেছে নীল ধুলোয় সবুজ অদ্ভুত;
দিনের অগ্নিদূত
আবার কালো চক্ষে বর্ষার নামে ধার।
কৈলাস মানস সরোবরে
অচেনা কলকাতা শহর
হাঁটি ধারে ধারে
ফিরি মাটিতে মিলিয়ে
গাছ বীজ হাড় স্বপ্ন আশ্চর্য জানা
এবং তোমার আঁখির অমোঘ আবেদন
আবর্তন
নিয়ে
কোথায় চলছে পৃথিবী
আমারও নেই ঘর
আছে ঘরের দিকে যাওয়া।।

□□□

সুন্দর ও সুস্বাস্থ্যকর জীবনের কিছু নিয়ম

অঙ্কিতা নন্দী

আমরা সর্বদাই জীবনের কোন না কোন একটি মাজে ব্যস্ত রয়েছি। কিন্তু এরই মধ্যে আমরা নিজেদের স্বাস্থ্যে সঠিক ইন্ধন যোগাতে ভুলে যাই। যতক্ষণ পর্যন্ত আমরা বিশেষ ভাবে রোগাক্রান্ত না হই এবং ডাক্তারের নির্দেশানুযায়ী পথ্য ব্যবহার না করি ততক্ষণ পর্যন্ত আমরা নিজেদেরকে নিয়ে সতর্ক হই না।

দেহ সম্পূর্ণ আমাদের কিন্তু এর উপর অধিকার রয়েছে বীজাণুর এবং ক্রোধের। বীজাণু আমাদের কাবু করে বিশেষভাবে রোগাক্রান্ত করে অপর দিকে ক্রোধ আমাদের মনের মধ্যে আঙণের গোলায় সৃষ্টি করে। এই রোগ এবং ক্রোধকে নিয়ন্ত্রণ রাখলে আমাদের জীবন অত্যন্ত সুন্দর এবং পরিমার্জিত হয়ে উঠবে। ক্রোধ এবং রোগ এই দুইয়ের দ্বারাই আমরা অশান্ত হয়ে উঠি। সুতরাং এই দুটি বস্তুকে আমরা কিছু নিয়মের মাধ্যমে নিজেরাই নিয়ন্ত্রণে নিয়ে আসতে পারি।

রোগকে নিয়ন্ত্রণে রাখতে হলে প্রথমত :

- ✍ খাদ্য নিয়মাবলী ভাবে খেতে হবে
- ✍ সকালে উঠে যতটা সম্ভব ঠাণ্ডা জল খেতে হবে; ইচ্ছে হলে লেবু ও মধুর মিশ্রণ দিয়ে খেতে পারেন।
- ✍ প্রাতঃকাল অর্থাৎ সকালে উঠে কিছু ব্যায়াম করুন অথবা প্রাতঃ ভ্রমণে বের হন ৩০ মিনিট পর্যন্ত। অথবা নিজের জন্য ১৫ মিনিট সময় বের করে অল্প সময় সাধনা করুন।
- ✍ তারপর সকাল ৯.০০ টার মধ্যে প্রাতরাশ (Breakfast) শেষ করুন। এবং প্রাতরাশ আপনারা পেটভরে করার চেষ্টা করুন। দুটো রুটি, কিছু ফলমূল, শাক সব্জি, বাদাম ইত্যাদি দিয়ে প্রাতরাশ 'সেরে' নিতে পারেন, ডিমের সাদা অংশটি সেদ্ধ করে খান।
- ✍ তারপর সকাল ১১.০০ টায় আপনারা স্বল্প পরিমাণ আহার যেমন ফলমূল - আপেল, শশা ইত্যাদি খান।
- ✍ মধ্যাহ্নভোজ ১.০০ টা - ২.০০ টার মধ্যে সেরে নিন, সেখানে 'স্বল্প পরিমাণ ভাত, এক বাটি ডাল, এক বাটি সজ্জী ও (মাংস / মাছ / ডিম) যে কোন একটি খেতে পারেন।
- ✍ বিকেল ৪.০০ টা - ৫.০০ টার মধ্যে বিকেলের লাল চা এবং দুটি বিস্কুট খেয়ে নিতে পারেন।
- ✍ রাত্রি ৮.০০ - ৮.৩০ টার মধ্যে আপনারা দুটো রুটি এক বাটি ডাল অথবা মাংসের সুপ খেতে পারেন।
- ✍ অবশেষে রাত্রিতে ঘুমানোর পূর্বে দুধ খেয়ে ঘুমোবেন। অত্যন্ত গরম দুধ খাবেন না, দুধ ঠাণ্ডা করে খাবেন। এবং ঘুমানোর দু ঘণ্টা পূর্বে রাত্রির খাওয়া শেষ করবেন।
- ✍ এখানে একটি প্রবাদের কথা উল্লেখ করে বলতে পারি "Eat breakfast like a king, Lunch like a Prince and Dinner like a Pauper".

ক্রোধ নিয়ন্ত্রণ রাখতে হলে উপায় :

- ✍ ধ্যান এক অন্যতম এবং উৎকৃষ্ট উপায়। ক্রোধ সংবরণের ক্ষেত্রে। সকালে উঠে নিত্য দিনের কাজ করার পূর্বে যদি ১৫ মিনিট বসে ধ্যান করা সম্ভব হয় তাহলে এতে ক্রোধ সংবরণ হয় এবং ধৈর্য শক্তি ও কর্মক্ষমতা বৃদ্ধি পায়।
- ✍ ক্রোধ একটি খারাপ দিক সুতরাং ক্রোধ যখন উঠবে তখন এটি প্রকাশ না করে এর পরিবর্তে আমরা যদি এই Negative দিকটি কিছু ভালো কাজে ব্যবহার করি তাহলে ক্রোধ আমাদের নিয়ন্ত্রণে চলে আসবে।
- ✍ যখন ক্রোধ উঠে তখন আমরা যে কাজটি সবচেয়ে ভালো বাসি, সেই কাজটি নিয়ে ব্যস্ত হয়ে গেলে ক্রোধ আমাদের নিয়ন্ত্রণে চলে আসবে।
- ✍ সুতরাং রোগ ও ক্রোধ এই দুইকে নিয়ন্ত্রণে রেখে আমরা আমাদের জীবনকে অত্যন্ত সুন্দর ও সুখময় করে তুলতে পারব, এমনকি আমাদের দ্বারা অন্য কেউও উপকৃত হবে। আমাদের আশে-পাশের পরিবেশ সুন্দর হয়ে উঠবে, এই কয়েকটি নিয়মের পালনের দ্বারা আমরা নিজেদের ও আমাদের আশে-পাশের সুস্থ ও সুন্দর করে তুলতে পারবো। □□

ধাঁধা

রিণি দাস

এক গাছে হয় তিন তরকারি
আজব কথা বলি হাড়ী।।

উত্তর : কলাগাছ।

এক মুড়ি তিন মাথা।
নিত্য খায় লতাপাতা।।
লতাপাতা খেয়ে বুড়ি।
চোখ মুখে ধোয়ার তুড়ি।।

উত্তর : উনুন বা চুলা।

এমন তিনটি সংখ্যা বলো।
যাদের যোগফল, গুনফল।।
একই হবে।

উত্তর : ১, ২, ৩

এমন জিনিস কি আছে হেথায়
না চাহিতে সবাই কিন্তু পায়।।

উত্তর : মৃত্যু।

আঠ চালা ঘর তার,
একটিই খুঁটি।
ঘর বন্ধ করতে হলে,
চাপতে হয় টুটি।

উত্তর : ছাতা।

আট পায়ে চলি আমি,
চার পায়ে বসি।

কুমীর নই, বাঘ তো নইই
আস্ত মানুষ কিন্তু গিলি।

উত্তর : পান্থী।

আচার্য মহাশয় বলেন,
কি আশ্চর্য কথা।
কোন কালে কে শুনেছ,
ফলের আগায় পাতা।

উত্তর : আনারস

আগ বান বান
গোড়া মোটা
যে না পারে
সে যে চোঁট্টা।

উত্তর : ঝাড়ু

আগ কেটে বাগ কেটে,
রুংপিলাম চারা।
ফল নেই ফুল নেই,
শুধু লতায় ভরা।

উত্তর : পান

ইংরাজিতে বাদ্য,
বাংলায় খাদ্য।
কিবা সেই ফল,
ঠিক করে বল।

উত্তর : বেল।

আঠ পা ষোল হাটু,
বসে থাকে বীর বাঁটু।
শূন্য পেতে জাল,
শিকার ধরে সর্বকাল

উত্তর : মাকড়শা

আজব একটি জিনিস
দেখলাম ছলছলিয়ার হাঠে,
আঠ পা, দুই মাথা
লেজ থাকে তার পীঠে

উত্তর : দাঁড়ি পান্না

আকাশেতে জন্ম তার
দিবা রাতি থাকে
লোকে কিন্তু রাত্রিতে
কেবল দেখে।

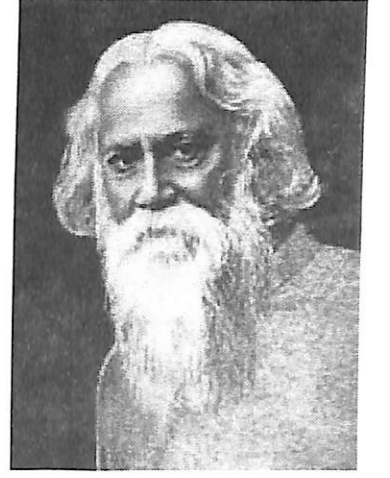
উত্তর : তারা।

চলার পথে আমাদের “রবীন্দ্রনাথ”

—সুব্রত সাহা

- ১। “বিপদে মোরে রক্ষা করো
এনহে মোর প্রার্থনা,
বিপদে আমি না যেন করি ভয়।”
(গীতাঞ্জলি)
- ২। “শিক্ষায় মাতৃভাষাই মাতৃদুগ্ধ।”
(শিক্ষা)
- ৩। “মানুষের প্রধান কর্তব্য, তাকে এমনটি হতে হবে
যাতে তাকে মানুষ বলে স্পষ্ট দেখতে পাওয়া যায়।”
(কালান্তর)
- ৪। “বিনাসের চেহারা অনেক সময় ছদ্মবেশী।”
(সমূহ)
- ৫। “দুঃখ তাপে ব্যথিত চিতে
নাইবা দিলে সান্তনা
দুঃখ যেন করিতে পারি জয়।”
(গীতাঞ্জলি)
- ৬। “সমস্ত সৃষ্টির গোড়াকার কথাটা হ’ল — “ইচ্ছা”
(শিক্ষা)
- ৭। “জাত নিয়ে পৃথিবীতে কেউ জন্মায় না।”
(গোরা)
- ৮। আমরা হিন্দু-মুসলমান, একদেশে এক সুখ-দুঃখের মধ্যে
একত্রে বাস করি, আমরা মানুষ, আমরা যদি এক না হই
তবে সে লজ্জা, সে অধর্ম।
(সমূহ)
- ১০। “বিপদের ভয় বিপদ ডেকে আনে।”
(তপতী)
- ১১। “জীবনটাকে কেঁদে ভাসিয়ে দেওয়ার চেয়ে হেসে
উড়িয়ে দেওয়াই ভালো।”
(ঘরে বাহিরে)
- ১২। “হাস্যমুখে অদৃষ্টেরে
করব মোরা পরিহাস।”
(কল্পনা)
- ১৩। “মানুষের প্রতি বিশ্বাস হারানো পাপ।”
(সভ্যতার সংকট)
- ১৪। “ঈর্ষা বড়োই বালাই
একটুতে বুক জ্বালায়।”
(প্রহাসিনী)
- ১৫। “যারে তুমি নিচে ফেল সে তোমারে
বাধিবে যে নীচে
পশ্চাতে রেখেছ যারে সে তোমারে
পশ্চাতে টানিছে।”
(গীতাঞ্জলি)
- ১৬। “চোখে দেখে শেখার আর একটা প্রণালী
হচ্ছে ভ্রমণ।”
(রাশিয়ার চিঠি)
- ১৭। “মরিতে চাই না আমি সুন্দর ভুবনে,
মানবের মাঝে আমি বাঁচিবার চাই।”
(কড়ি ও কোমল)
- ১৮। “তাদের সন্মানে মান দিয়ে
বিশ্বে যাঁরা চিরস্মরণীয়।”
(জন্মদিনে)
- ১৯। “সার্থক জনম আমার উন্মেছি এই দেশে,
সার্থক জনম মাগো, তোমায় ভালোবেসে।”
(গীতাঞ্জলি)
- ২০। “মোর নাম এই বলে খ্যাত হোক,
আমি তোমাদেরই লোক।”
(সেঁজুতি)

गुवाहाटी में स्थित कुछ मंदिरो की विशेषताएँ

विकाश गिरि

गुवाहाटी असम की सबसे बड़ी शहर है। यहाँ पर अनेकों मन्दिर है और हर मंदिर की अपनी-अपनी विशेषताएँ हैं। ऐसे ही मंदिर, बालाजी मंदिर आदि हैं। जिसकी दर्शन के लिए देश - विदेश के हर कोने से लोग आते हैं।

कामाख्याँ मंदिर नीलाचल पर्वत पर स्थित हैं। यह मंदिर शक्ति की देवी सती का मंदिर हैं। यह मंदिर एक पहाड़ी पर बना हैं।

कामाख्या शक्तिपीठ ५२ शक्तिपीठों में से एक है तथा यह सबसे पुराणा शक्तिपीठ हैं। जब सती के पिता दक्ष ने अपनी पुत्री सती और उसके पति शंकर की यज्ञ में अपमानित किया और शिव जी की स्पष्ट कहे तो सती ने दुँरवी होकर आत्मदहन कर लिया। तब सती के शरीर के ५१ हिस्से अलग-अलग जगह पर गिरे जो ५१ शक्तिपीठ कहलायें।

कहा जाता है, कि सती का योनि भाग कामाख्या में गिरा। उसी स्थल पर कामाख्या मंदिर का निर्माण किया गया।

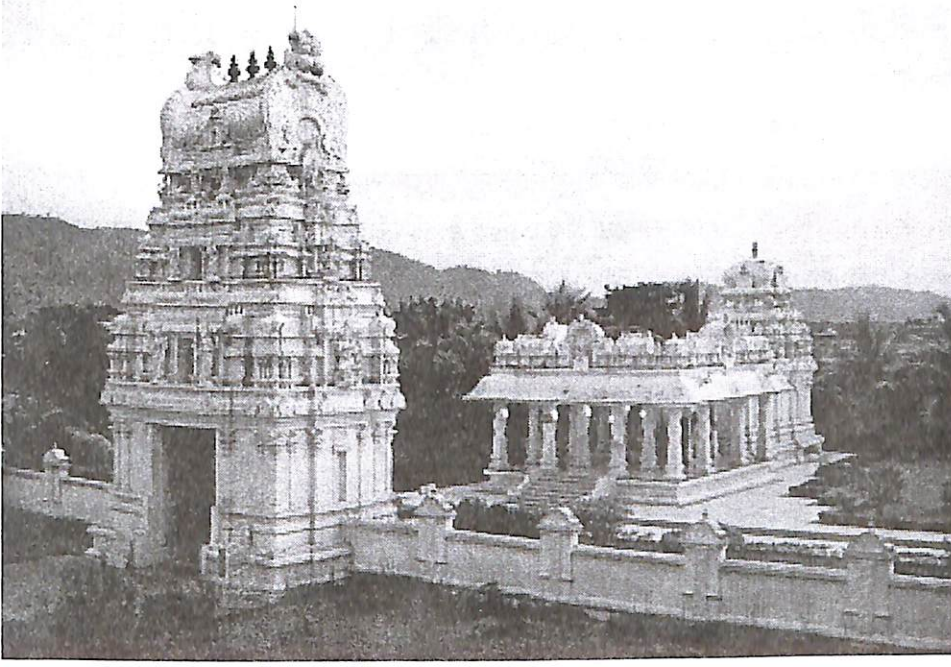
अम्बुवाची मेला : इस मंदिर में प्रतिवर्ष अम्बुवाची मेले का आयोजन किया जाता है। इसमें देश भर के तांत्रिक और अधोरी हिस्सा लेते है। ऐसी मान्यता है कि 'अम्बुवाची मेले' के दौरान माँ कामाख्या रजस्वला होती है, और इन तीन दिन में योनि कुंड से जल प्रवाह की जगह रक्त प्रवाह होता है। 'अम्बुवाची मेले' को कामरूप का कुंभ कहा जाता है।

विशाल ब्रह्मपुत्र के टापु पर स्थित उमानंद मंदिर अपनी वस्तुशीलपीय विशेषता के लिए जाना जाता है। भगवान शिव को समर्पित इस मंदिर का निर्माण आहोम राजा गदाधर सिंह के शासन काल में बार पुकान गढ़गन्य हंहीक्यु ने किया

था। यहाँ पर हर साल फरवरी के महिने में पड़ने वाली शिवरात्री के दौरान बड़ी संस्था में श्रद्धालु आते है। मंदिर तो अपने आप में खूबसूरत है ही, पर मंदिर के चारों ओर बहने वाली ब्रह्मपुत्र का नजारा मंत्रमुग्ध कर देने वाला होता है।

नवग्रह का अर्थ है - नौ ग्रह। नव-ग्रह मंदिर चित्रसल पहाड़ी पर स्थित है। नौ ग्रहो के दशानि के लिए मंदिर के अंदर नौ शिवलिंग स्थापित

पुरानी नाम प्रागज्योतिषपुर की उत्पत्ति मंदिर के स्थित रवगोलीय और ज्योतिषीय केन्द्र के कारण ही हुई हैं। मंदिर परिसर में बना सिलपुखुरी तालाब भी यहाँ का एक प्रमुख आकर्षण है। यह तालाब पूरे साल भरा रहता है। शहर के अन्य हिस्सों से यह मंदिर अच्छे से जुड़ा हुआ है।

बालाजी मंदिर गुवाहाटी शहर के लोखरा में स्थित हैं। यह मंदिर गुवाहाटी में स्थित मंदिरों में एक महत्वपूर्ण दर्शनीय मंदिर है। यह पूरा मंदिर सफेद पत्थर से बना हुआ है जो कि देखने में बहुत ही

किए गए हैं। हर शिवलिंग अलग-अलग रंग के कपड़ों से ढंके हुए हैं। ऐसा माना जाता है, कि नवग्रह मंदिर को १८ वीं शताब्दी में आहोम राजा राजेश्वर सिंध और बाद में उनके बेटे रुद्र सिंह के शासनकाल में बनावाया गया था। १९८७ में इस क्षेत्र में आये भयानक भूकंप में मंदिर का काफी बड़ा हिस्सा नष्ट हो गया था।

हालांकि बाद में लोहें के चदरे की मदद से इसका पुननिर्माण किया गया। ऐसा माना जाता है, कि गुवाहाटी के

सुंदर लगती हैं। यहाँ पर फूलों की बगीचे भी हैं, जहाँ कि अनेक तरह के फूल देखने को मिलती हैं, जो इस स्थान की सुंदरता को और भी निखारती हैं। यहाँ पर रोज हजारों की संस्था में श्रद्धालु आते हैं, और भगवान बालाजी उनकी मनोकामनाएँ पूरी करते हैं।

महिला सशक्तिकरण

ममता दे

महिला सशक्तिकरण के अंतगत महिलाओं से जुरी सामाजिक, आर्थिक, सजनैतिक और कानुनी मुद्दों पर संबेदनशीलता और सरोकार व्यक्त किया जाता है। सशक्तिकरण की प्रक्रिया में समाज को पारम्परिक पितृसत्तात्मक दृष्टिकोण के प्रति जागरूक किया जाता है, जिसने महिलाओं की स्थिति को सर्वद्वय कमतर माना है। भारतीय संविधान के प्रावधान के अनुसार, पुरुषों की तरह सभी क्षेत्रों में महिलाओं को बराबर अधिकार देने के लिये कानुनी स्थिति है। भारत में बच्चों और महिलाओं के उचित विकास के लिये इस क्षेत्र में महिला और बाल विकास विभाग अच्छे से कार्य कर रहा है। प्राचीन समय से ही भारत में महिलाएँ अग्रणी भूमिका में भी। हालाँकि उन्हे हर क्षेत्र में हस्तक्षेप की इजाजत नहीं थी। अपने विकास और वृद्धि के लिये उन्हे हर पल मजबूत, जागरूक और चौकन्ना रहने की जरूरत है। विकास का मुख्य धारा में महिलाओं को लाने के लिये भारतीय सरकारों के द्वारा कई योजनाओं को निरूपित किया गया है। नारी सशक्तिकरण के नारे के साथ एक प्रश्न

उठता है। कि 'क्या महिलाएँ सचमुच में मजबूत बनी हैं' और 'क्या उनके लंबे समय का संघर्ष खतम हो चुका है।' राष्ट्र के विकास में महिलाओं की सच्ची महत्ता और अधिकार के बारे में समाज में जागरूकता लाने के लिये मातृ दिवस, अंतरराष्ट्रीय महिला दिवस आदि जैसे कई सारे कार्यक्रम सरकार द्वारा चलाये जा रहे हैं और लागू किये गये हैं। महिलाओं को कई क्षेत्रों में विकास की जरूरत है। अपने देश में उच्च स्तर की लैंगिक असमानता है जहाँ महिलाएँ अपने परिवार के साथ ही बाहरी समाज के भी बुरे वर्तीब से पीड़ित हैं। भारत में अनपढ़ों की संख्या में महिलाएँ सबसे अर्बल हैं। नारी सशक्तिकरण का आसली अर्थ तब समझ में आयेगा जब भारत में उन्हे अच्छी शिक्षा दी जाएगी और उन्हे इस काबिल बनाया जाएगा कि वो हर क्षेत्र में स्वतंत्र होकर फैसले कर सकें।

□□□

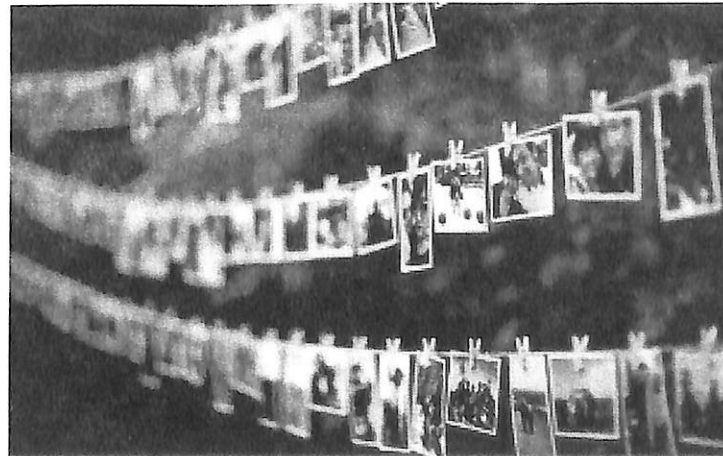

यादें

ममता दे

कभी - कभी कुछ बातें हमारी यादों को कमरे की इतनी
खिड़कियाँ खोल देती हैं कि हम दंग रह जाते हैं।
बहुत खूबसूरत होती हैं ये यादों की दुनिया।
हमारे बीते हुए कल के छोटे - छोटे टुकड़े
हमारी यादों में हमेशा महफुज रहती हैं। यादें।
मिठाई के डिब्बे की तरह होती हैं एक बार खुला
तो सिर्फ एक टुकड़ा नहीं खा पाओगे।
बचपन में हम खूब मौज मस्तियाँ करते थे।
उस समय हमें किसी भी प्रकार का क्रोध या लोभ नहीं होता
वह छोटी छोटी बातों पर मम्मी की डाँट, वह दोस्तों का मजाक
उड़ाना और भी बहुत कुछ।
कभी-कभी मेरे दिल में खयाल आता है कि कास मैं
उस समय, मैं वापस चली जाऊँ। कास?

अर्थ के बीयाबान में गुमनाम भाषा साहित्य

- अपराजिता मधुलिका

अर्थ प्रधान युग में विद्वता भी सहज ही अर्थ की मुखापेक्षी है। विद्वता का मानक डिग्री है। हाँलाकि यह कौड़ियों के भाव बिक रही है। राजकीय शिक्षण संस्थानों के साथ मुकाबलें में उतरे निजी शिक्षण संस्थानों ने एक हद तक जहाँ डिग्री को सर्वसुलभ बनाया वहीं दूसरी ओर गुणवत्ता की कसौटी के मानक भी शामिल हुए। सही मायनो में राजनीति और अर्थशास्त्र के इस समीकरण में योग्यता क्षत-विक्षत हो कर लहु-लुहान हो गयी है। भाषा अभिव्यक्ति की माध्यम है। साहित्य उसका सुगठित स्वरूप प्रदान करता है। भाषा और साहित्य के बीच अहम सेतु संस्कृति होती है। अर्थ प्रधान युग होने की वजह से संस्कृति के मूल रूप का क्षरण हो गया है। संस्कृति की प्रतिमूर्ति के रूप में नजर आती संस्कृति एक छलावा है। सिनेतारिका और अभिसारिकाओं की लिवास में खड़ी संस्कृति ने खुद को नए रूप में पेश करने की तमन्ना से अपनी मूल काया पर 'प्लास्टिक सर्जरी' करा ली है। जाहिर है कि संस्कृति भी प्रदूषित हो चुकी है।

ऐसे में जबकि भाषा, साहित्य और संस्कृति प्रदूषित हो चुकी है तो हमारी अभिव्यक्ति का माध्यम ही अपने मूल अर्थों को विलोपित कर चुका है। तब हमारी निगाहें एक आश्रम की तलाश में बोलियों की ओर जाती है। राजनीतिक मरु-मारिचिका में इन बोलियों के अपहरण का प्रयास भी

जारी है। इधर, रबुद की पूछ होते देरव बोलियों की इन माँगो से भाषा की आंतरिक काया जर्जर हो रही है। साहित्य रवोखला हो रहा है। अर्थ (पैसा) की कसौटी पर संवेदना को सरेआम नचाया जा रहा है। जनसरोकार, से दूर होती भाषा साहित्य और संस्कृति की दुर्दशा से साहित्यकार हतप्रभ हैं। वास्तव में सामाजिक प्रदुषण के इस अहम कारक को इस छोटे से लेख में तो नहीं लिखा जा सकता है लेकिन विमर्श की धरातल पर अगर यह बहस का मुद्दा बन सके तो कदाचित्त इसे भी साहित्य का माद्दा माना जाना चाहिए।

- # सिनेतारिका - आभिनेत्री
- # अभिसारिका - अभिनय करने वाली नायिका
- # मरु-मारिचिका - मरुस्थल में पानी दिखने का भ्रम
- # हतप्रभ - आश्चर्यचाकित होकर कुछ ना कर पाने की स्थिति
- # माद्दा - ताकत।

□□□

NAME AND ADDRESS OF TRAINEES

Session, 2015-2017

1. Ragashree Deka, <i>Silpukhuri, Guwahati</i>	29. Julie Seal, <i>Boragaon, Guwahati</i>
2. Nizara Talukdar, <i>Mukalmua, Nalbari</i>	30. Anuradha Paul - <i>Maligaon, Guwahati</i>
3. Dimpi Pathak, <i>Tihu, Nalbari</i>	31. Shatabdi Roy - <i>Maligaon, Guwahati</i>
4. Jonali Devi, <i>Tihu, Nalbari</i>	32. Sayanita Dey - <i>Pandu, Guwahati</i>
5. Subhasish Borgohain, <i>Dhakuakhana, Lakhimpur</i>	33. Sarat Chandra Sinha - <i>Hojai</i>
6. Priyanaka Kalita, <i>West Boragaon, Guwahati</i>	34. Ganesh Debnath - <i>Margherita, Tinsukia</i>
7. Megha Jain, <i>Maligaon, Guwahati</i>	35. Manoj Kumar Sarmah - <i>Mangaldoi, Darrang</i>
8. Preeti Das, <i>Maligaon Rest Camp, Guwahati</i>	36. Preetilekha Baishya - <i>Boragaon, Guwahati</i>
9. Shilpa Roy, <i>Pandu, Guwahati</i>	37. Indrani Saloi - <i>Sualkuchi</i>
10. Aparajita Madhulika, <i>Kamakhya, Guwahati</i>	38. Arundhati Roy - <i>Dudhnoi, Goalpara</i>
11. Lavita Devi, <i>Sonkuriha, Nalbari</i>	39. Subrata Saha - <i>Sapatgram, Dhubri</i>
12. Krishna Devi, <i>Barajara, Nalbari</i>	40. Rahaman Selim Akter - <i>Dinhata, Coochbehar</i>
13. Silu Das, <i>Rongkat Block, Karbi Anglong</i>	41. Archita Dey - <i>Joymati Nagar, Pandu, Guwahati</i>
14. Pragya Kashyap, <i>Rongmati, Nagaon</i>	42. Sushmita Gupta - <i>Maligaon, Guwahati</i>
15. Sabirun Neesha, <i>VIP, Guwahati</i>	43. Ankita Nandi - <i>Bhaskarnagar, Guwahati</i>
16. Naseem Nisha, <i>VIP, Guwahati</i>	44. Soma Bakali - <i>Maligaon, Guwahati</i>
17. Pallavi Bhagawati, <i>Hajo, Kamrup</i>	45. Rini Das - <i>Maligaon, Guwahati</i>
18. Sangeeta Haloi, <i>Sarabari, Nalbari</i>	46. Pooja Das - <i>Panbazar, Guwahati</i>
19. Sabina Yasmin, <i>Hatigaon, Guwahati</i>	47. Poulomy Dey - <i>Pandu, Guwahati</i>
20. Kankumani Pathak, <i>Barbila, Barpeta</i>	48. Mamta Dey - <i>Pandu, Guwahati</i>
21. Pooja Borah, <i>Bhetapara, Guwahati</i>	49. Shyamolima Dutta - <i>Uzanbazar, Guwahati</i>
22. Prabal Pathak, <i>Madhabpur, Lakhimpur</i>	50. Bandana Kumari - <i>Kamakhya Gate, Guwahati</i>
23. Tulika Devi, <i>Sankochi, Nalbari</i>	51. Tarana Rafique - <i>Bamunimaidan, Guwahati</i>
24. Banashree Das, <i>Azara, Guwahati</i>	52. Barnali Baruah - <i>College Nagar, North Guwahati</i>
25. Gayatri Bordoloi, <i>Pohumora, Lakhimpur</i>	53. Vikash Giri - <i>GU Campus, Guwahati</i>
26. Swdwmsri Narzary, <i>Habrabari, Kokrajhar</i>	54. Simi Begum - <i>Arikuchi, Nalbari</i>
27. Ranjit Mahato, <i>Noonmati, Guwahati</i>	55. Suzuma Boro - <i>Dongtal, Bongaigaon</i>
28. Moushumi Dey Choudhury, <i>Maligaon, Guwahati</i>	56. Swapnali Das - <i>Rakhalpath, Udalguri</i>

57. Deepshikha Das - Maligaon, Guwahati	73. Bandana Baishya - Dolibari, Hajo
58. Polomy Kar - Baripara, Guwahati	74. Susmita Karmakar - Geetanagar, Guwahati
59. Yusuf Salam Rabbani - Dinjata, Cooch Behar	75. Biswajit Hazarika - Chingi, Jorhat
60. Mukunda Madhav Kalita - Panigaon, Lakhimpur	76. Nazim Hussain - Mankachar, Dhubri
61. Anamika Patowary - Noonmati, Guwahati	77. Chandasmita Kalita - Rupnagar, Guwahati
62. Binita Devi - Jalukbari, Guwahati	78. Samrat Dev Sharma - Tezpur
63. Akhtarul Islam Sarkar - Phulbari, West Garo Hills	79. Hemanta Rajbongshi - Tetonbari, Goalpara
64. Mazidur Islam - Solabilla, Bongaigaon	80. Mukul Kalita - Tarani, Rangia
65. Anand Kumar Prajapati - Maligaon, Guwahati	81. Kaushalya Narzary - Dohila, Goalpara
66. Lakshmi Kumari Prajapati - Maligaon, Guwahati	82. Rashmi Rathod - Digaru, Sonapur
67. Chintumoni Hazarika - Darikal Gaon, Tezpur	83. Nipa Deori - Maragangkuchi, Jagiroad
68. Saidul Ahmed - Dhipargaon, Guwahati	84. Monideepa Banerjee - Maligaon, Guwahati
69. Ansarul Haque - Barpilla, Sarupeta	85. Runumoni Barman - Kokrajhar
70. Prasanta Gogoi - Kahilipara, Guwahati	86. Nibedita Das - Kokrajhar
71. Mrinal Kranti - Boragaon, Guwahati	87. Masum Handique - Bhanagarh, Guwahati
72. Mamoni Begum - Bairaguri, Barpeta	

DATE: 12th MAY, 2016
ORGANIZED BY: WEST GUJARATI COLLEGE OF EDUCATION
VENUE: PHANISHAR DUTTA SEMINAR HALL, GAUHATI UNIVERSITY
WEST GUJARATI COLLEGE OF EDUCATION, THAKURBARI, ASSAM, GUWAHATI - 781002
Email: wgcbed3@gmail.com Web: www.wgcce.org

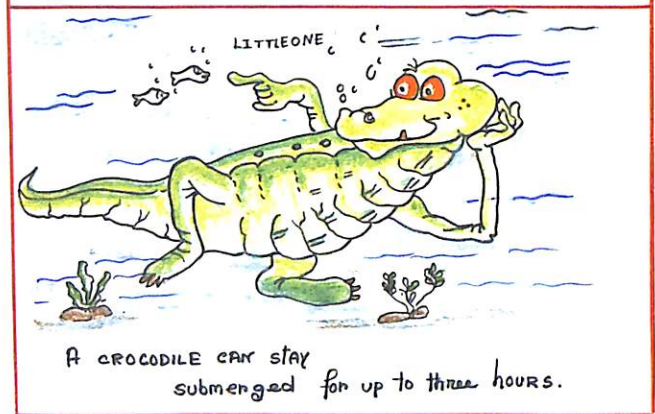
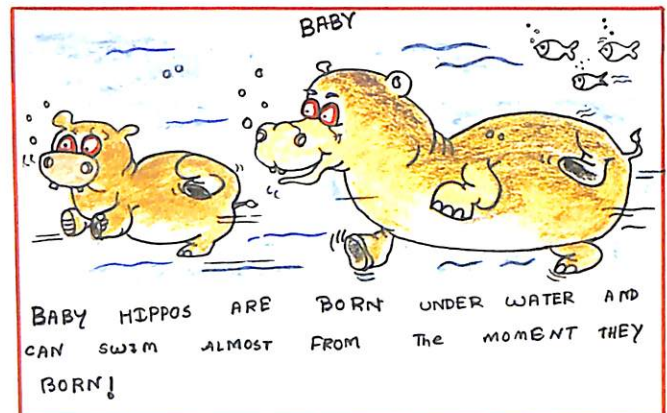

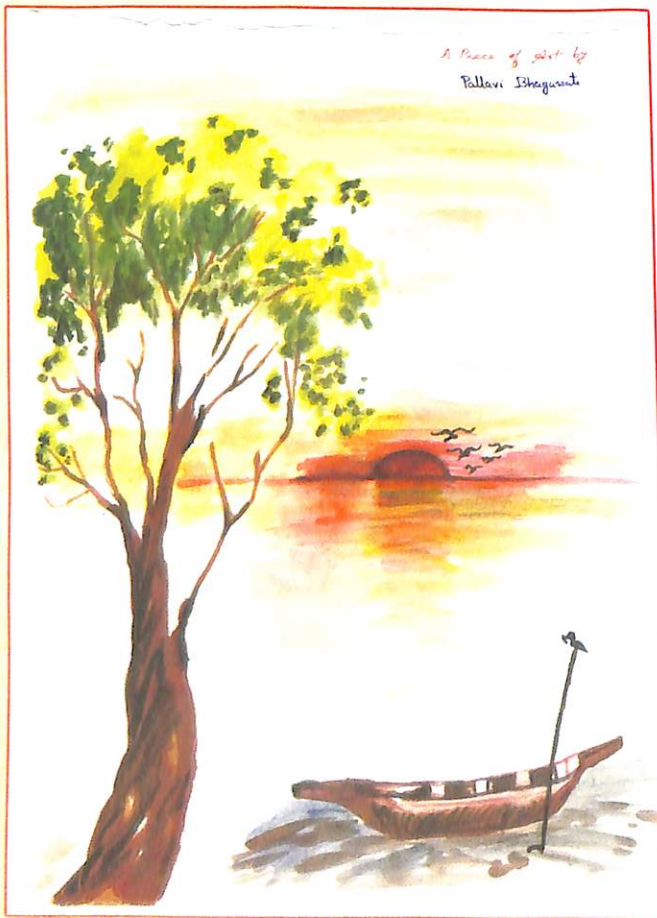
By Julie Seal

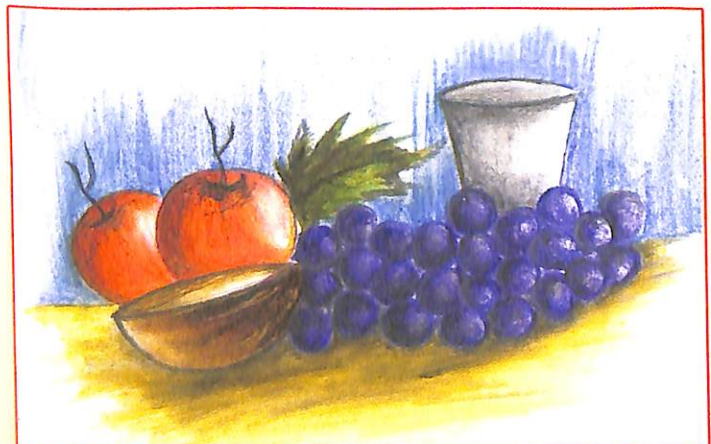
By Ankita Nandi

By Ankita Nandi

By Pallavi Bhagawati

By Ankita Nandi

Traditional Groups

Assamese

Karbi, Missing, Deori, Boro (Tribes of Assam)

Bengali

Manipuri

Muslim

Visit to Kamakhya Railway Station in connection with Drama Class

Visit to 'Kalakhetra', Assam by B.Ed. 2015-17 Batch of WGCE